

యుగ్ శక్తి సాయి వి షు

వ్యయ మాఘుం - ఫాల్గుణం

రూ 8.00

ఫిబ్రవరి - 2007

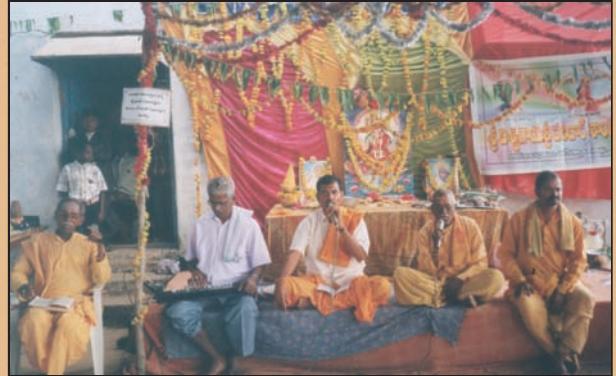

దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయ ద్వారియ స్నాతకోత్సవంలో
విద్యార్థులను ద్వేశించి ప్రసంగిస్తున్న భారత రాష్ట్రపతి
పరమ ఆదరణీయ డా॥ ఎ.పి.జె. అబ్బాల్ కలాంగారు

రాష్ట్రంలో గాయత్రీ యజ్ఞాలు

హంస్తీభేరావాలీలో 24 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం
సందర్భంగా వేచికపై శ్రీయుతులు
పీఅర్సింగ్ రాజపురోహిత్, తివాలీ, అప్పురావు.

బాలపల్లిలో 12 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం సందర్భంగా
వేచికపై శ్రీయుతులు ఆదెపు గంగారాం, వేముల రాంరెడ్డి,
గడ్డం బుచ్చిరెడ్డి, కాశం అశోక్ కుమార్ గుప్త.

పిష్టలబద్రలో 9 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం సందర్భంగా
వేచికపై కుడి నుండి శ్రీ మల్లికార్ణున రావు,
శ్రీమతి దుర్గా సాతితి.

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞాన పరీక్ష 2005లో మొట్ట
సాధించిన విద్యార్థులతో వారి తల్లిదంత్రులు, ఉపాధ్యాయులు
మరియు శ్రీయుతులు డా. జ్యోతిమాహన్, డా. తుమ్ముళ్లి,
రాష్ట్ర కన్స్యూనర్ జ.పానుమంత రెడ్డి గారు వారి ధర్మవత్తి
ప్రమీలాదేవి, జగన్నాథంగారు (శాంతికుండ్ హరిద్వారీలో).

గాయత్రీ మాత మందిరం మరియు చేతనా కేంద్రంలో జన్మదిన సంస్కారాలు

చిరంజీవి ప్రవీణ్ కుమార్ జన్మభిన్నేశ్వర సంస్కారంలో
తల్లిదంత్రులు శ్రీ జి.శ్రీనివాస్, శ్రీమతి జి.లలితకుమాల.

చిరంజీవి గ్రాతమ్ జన్మభిన్నేశ్వర సంస్కారంలో
తల్లిదంత్రులు శ్రీ టి.రాజేష్, శ్రీమతి టి.సిలవేణి మరియు
అనుసూయమ్మ గారు..

ఓం భూర్భువః స్వః తత్పవితుర్వేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రభుర ప్రజ్ఞ

యోగీ డేక్

గాయత్రి

సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయాః ప్రైత్యా ప్రణమామి ముహుర్ముహుః

**పంకళ్లం - పంరక్షణ
వేదమూర్తి, తపోవిష్ట, పండిత
శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య
శక్తి స్వరూపిణి
మాతా భగవతీ దేవి శర్మ**

**ప్రధాన సంపాదకులు
కాక్షర్ ప్రథమ పండ్కా
సంపాదకులు
కందర్మ రామచంద్ర రావు**

**సంపుటి 7 - సంచిక 10
ఫిబ్రవరి 2007
వ్యయ మాఘుం-ఫల్గుణం
బాట్టెపుత్ర రూ॥ 8.00
నొ॥ చెందా రూ॥ 90
3నొ॥ చెందా రూ॥ 250
10 నొ॥ చెందా రూ॥ 750
చాచ్చుతు చెందా రూ॥ 1800**

Please send drafts in favour of

**SRI VEDAMATA
GAYATRI TRUST
BUSINESS DIVISION,
HYDERABAD**

**సలవోలు, సూచనలకు :
శ్రీ అశ్విని సుబ్రహ్మాయ -
040-23703430**

సేవా సాధన స్వరూపం

భజనలోని గొప్పతనం అపరిమితమని చెపుతారు. అయితే, భజన అంటే ఏమిటో పలుపురికి తెలియదు. భజన అంటే నామ సంకీర్తన మాత్రమేనా? భజన అంటే నామాన్ని ఉచ్చరించడం, వల్లెవేయడం మాత్రమేనా? భజన శబ్దానికి అర్థం అది కాదు. “భజ సేవాయాం”. భజన అంటే సేవ. భజనలో పూజ, కర్మకాండ, సంకీర్తన కూడా ఉన్నాయి. అయితే, దాని మూలంలో ఉన్న అర్థం - సేవ.

మరి - సేవ ఎవరికి, పూజ ఎవరికి? దీనికి సమాధానం ఒకే ఒకటి - ఆదర్శాలకు. ఆదర్శాల, శైష్మితల సమ్మేళనమే పరమేశ్వరుడు.

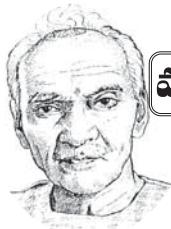
దుఃఖాలనూ, కష్టాలనూ, ఆపదలనూ తాత్మాలికంగా తొలగించడానికి కొన్ని సాధనాలు అవసరం అవుతాయి, కొంత సహాయం అవసరం అవుతుంది. అయితే - ఎవరి కష్టాన్ని అయినా శాశ్వతంగా తొలగించడానికి అతడిని తన కాళ్లమీద నిలబడేలా చేయాలి, అతడిని స్వాపలంచిగా చేయాలి. దానికి ఆధారం ఒకే ఒకటి. అతడిలో ఆదర్శాలవట్ల నిష్టను నింపడం. నిజమైన సేవ ఇదే.

దుఃఖితులను సుఖవంతులుగా, సుఖవంతులను సంస్కారవంతులుగా చేయడానికి మూలాధారం ఒకే ఒకటి - ఆదర్శాలను జీర్ణించుకోవడం. ఆదర్శవాదాన్ని అభివృద్ధిపరచడమే సేవా సాధనకు ఒకే ఒక మార్గం, నిజమైన మార్గం.

సేవ అనే పదానికి సాధన అనే పదాన్ని జోడించడం ఎందుకు? సేవా సాధన అనే పదాన్ని వాడడం ఎందుకు? సేవతోపాటు ఆత్మస్తుతి అనే వంచన జోడింపబడకుండా ఉండడానికి. జెదార్యంతో కూడిన ఆత్మియత విస్తరించినపుడు కరుణ ఉప్పొంగుతుంది; ఇతరుల ఉన్నతికి తోడ్పడాలనే సాహసం, వారి ప్రగతికి దోహదపడాలనే సాహసం జ్యులిస్తుంది. సదాశయాల సాధన కోసం వినియోగపడకుండా ఆ కరుణ, ఆ సాహసం తృప్తి చెందవు. ఈ పరమార్థపరాయణత్వాన్నే సేవా సాధన అంటాము.

★★★

ఉత్తమ గుణ శీలాలను పొందడమే ఆత్మపరీక్షకు మార్గం.

సద్గురు వచనామృతం

మేసేస్సుపై జయం జగోత్సుపై జయం

మనస్సు అత్యంత బలీయమైన
శత్రువు. దీనితో యుద్ధం చేయడం

అత్యంత దుష్టరమైన పని. ఈ యుద్ధం చిత్రమైనది. యుద్ధం చేసేవాడు దృఢంగా యుద్ధంలో లగ్గుమయితే, మనస్సు యొక్క కార్యకలాపాలమై తన ఇచ్ఛాశక్తిని కేంద్రీకరించి ఉంచితే - ఆ యుద్ధంలో పాల్గొంటూన్న సైనికుని శక్తి అధికాధికంగా పెరుగుతూ ఉంటుంది; ఒక రోజున అతడు మనస్సుపై సంపూర్ణ విజయాన్ని సాధిస్తాడు.

దృఢ నిశ్చయంతో మనస్సును స్థిరంగా ఉంచడంవల్ల, ముముక్షువులోని ఇచ్ఛాశక్తి బలవడుతుంది. మనిషికి అనుకూలంగా మారడం అన్నది మనస్సు యొక్క స్వభావం. దానికి పని ఇవ్వండి. భాళీగా కూర్చోనడం దానికి నచ్చదు. నీవు దానిని ప్రతి పుప్పుమీదా ప్రాతే సీతాకోకచిలుకగా చేస్తే - అది నీచేత ఎక్కడక్కడి మళ్ళీనో తినిపిస్తుంది. నీవు దానికి పూర్తి స్వేచ్ఛ ఇస్తే - అది రాత్రింబవట్ట తిరుగుతూనే ఉంటుంది. అయితే - ఆలోచనకు అర్థమైన విషయాలమీద దాన్ని స్థిరంగా ఉంచడానికి ప్రయత్నిస్తే - అది నీకు అందరికన్న సన్నిహితమైన మిత్రుడు అవుతుంది.

నీ మనస్సులో వాసనల (కోరికల) వేగం పెరిగే సమయంలో నీ నిశ్చయాత్మక బుద్ధిని మేలుకొలుపు. కొద్దినేపు మనస్సు నుండి విడివడి, దాని కార్యకలాపాలను నిశితంగా పరిశీలించు. అంతే. ఆలోచనల గొలుసు తెగిపోతుంది. నీవు వాటితో కలసి పరుగుతేయవు. మనస్సు యొక్క కార్యకలాపాలతో నీ ఆత్మకు సమస్వరతను కలుగనీయకు. అంటే - వాటి స్వరంతో నీ ఆత్మ స్వరాన్ని కలువనీయకు. ఈ ప్రక్రియను అభ్యాసం చేస్తే - మనసు ఆఙ్కాపించే యజమానిగా కాక, ఆఙ్కలను అమలు చేసే అనుచరుడుగా మారిపోతుంది.

★★★

విషయ సూచిక

ముఖచిత్రం : దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోషవం

1. సంపాదకీయం :	1
2. సద్గురు వచనామృతం	
విషయ సూచిక	2
3. వేద మంత్రం	3
4. ఈ విశ్వవిద్యాలయం విద్యుతో దివ్యజ్ఞవనాన్ని జోడించడం ముదాపూం	4
5. అహింసకు పరిధులు	6
6. అంతరంగ అభిషేకం	9
7. భారతీయ సంస్కృతికి విశిష్ట లక్షణాలు	11
9. మూర్తిభవించిన సనాతన ధర్మం ఆయన	13
10. సమస్యలకు పరిష్కారం-కుటుంబ నిర్మాణం	17
12. చైతన్య వికాసమే జీవితం	21
13. సాఫల్య శిఖరాగ్రానికి సోచానాలు	24
14. సతీత్వంలో మహిళ	27
15. సామాజిక స్పృహ అత్యవసరం	28
16. మనోబలం మహిమ	29
17. భస్మాసురుని వినాశనం	31
18. మనోమయ కోశమనకు నాలుగు సాధనలు	32
19. సారంగిలో పంచకుండీయ యజ్ఞం - 2	35
20. సాహిత్య కళా రంగాలలో ఆదర్శవాద వ్యాప్తి	37
21. ప్రదక్షిణ పథంలో	38
22. మీరాబాయికి గురువు సంత్ రవిదాన్	41
23. యుగపరివర్తనకు రామబాణం వైజ్ఞానిక ఆధ్యాత్మవాదం	43
24. “దివైన్ ఇండియా యూత్ అసోసియేషన్” అవిరాఘవం	45
25. వార్తలు	47
23. సద్గురు లీలామృతం	48

ముఖ్య గమనిక

చందాదారులు మనియద్దరు పారమ్మలలో తమ పేరు, చిరునామ, పిన్కోడ్ నంబరు తప్పక ప్రాయాలి.

- పత్రికా విభాగం

చెమటోట్టి డబ్బు సంపాదించనివారికి దాని విలువ తెలియదు.

వేద మంత్రం

సంపోదించు, ఖర్షపెట్టు - ధర్మబద్ధంగా

అగ్నినా రయిమశ్వవత పోషమేవ దివేదివే । యశసం వీరవత్తుమ్ ॥

-(బుగ్గేదం 1/1/3)

భావార్థం : ఈశ్వరుడు ఏర్పరచిన నియమాల ప్రకారమే మనం ధనాన్ని సంపాదించాలి. అవినీతి-ధనానికి దూరంగా ఉండాము. అనుచితంగా సంపాదించిన ధనాన్ని మనం ఉంచుకోవద్దు. ధర్మంగా సంపాదించు. ధర్మంగా ఖర్షపెట్టు.

సందేశం : మనుషుడు లోభానికి లొంగకూడదన్నది వేదోపదేశం. లోభమంపే ఏమిటి? వ్యక్తి అధికాధికంగా ధనాన్ని సంపాదించిన తర్వాత కూడా సంతృప్తి కలుగకపోవటమే లోభం. లోభం అనేక రూపాలలో ఉంటుంది. తమ ఆరోగ్యం పోగొట్టుకొని అయినా ధనాన్ని సంపాదనకు ప్రయత్నించడం లోభం. కుటుంబాన్ని, పిల్లలను ఉపేఖ్యించి ధన సంపాదనలో నిమగ్నం కావటం కూడా లోభమే. మోసగించి, దొంగిలించి, లంచమిచ్చి, పన్ను ఎగవేసి, అవినీతితో సంపాదించడం కూడా లోభమే. వరకట్టం కూడా లోభం యొక్క ఒక రూపమే. ధనాన్ని సంపాదించే ఈ పద్ధతులన్నీ అవినీతి. ఇవి మన ఆత్మను పతితం చేస్తాయి. పాపకర్మలతో ధనాన్ని సంపాదించడం సర్వత్రా నిందనీయం.

ఈ ప్రపంచంలో అంతటా డబ్బుకు ప్రాధాన్యం ఉన్నది. జీవితంలో ప్రతి పనికి డబ్బు అవసరం. చిన్నదైనా పెద్దదైనా, ధార్మికమైనా రాజకీయమైనా, సాధనైనా అనుష్ఠానమైనా - అన్నిటికి డబ్బు అవసరమే. అందుకే ధన సంగ్రహం ఆవశ్యక కర్తవ్యమని వేదం చెప్పింది. దీని వల్లన వ్యక్తికి ఐశ్వర్యం, సంపద లభిస్తాయి. వృధికి, సౌభాగ్యానికి జ్ఞానం, సామర్థ్యం ఆవశ్యకమైన గుణాలు. జ్ఞానం ద్వారా మార్గదర్శకత్వం, సామర్థ్యం ద్వారా ధనప్రాప్తి, పుష్టి లభిస్తాయి. విధైనా విశిష్టమైన పనిలో అనుభవంతో కూడిన కొశల్యాన్ని సామర్థ్యమని అంటాము. ఈ కొశల్యం సమృద్ధిని పెంచుతుంది. మనుష్య జీవనంలో ఈశ్వరుని తర్వాత శీలానికి, దాని తర్వాత ధనానికి స్థాన మున్నది.

కానీ మనుష్యానికి ధనం విషయంలో ఎప్పుడూ తృప్తి ఉండదు. ఈ తృప్తినే లోభమని అంటారు. ఇది ఒక పెద్ద వికారం. లోభం మనుష్యాని బుద్ధిని అజ్ఞానమనే అంధకారంతో కష్టివేస్తుంది. దీనివల్ల అతనికి అమానుష కార్యాలు చేయడంలో ఏ విధమైన లజ్జ కలుగదు. లజ్జ లేనివాడై, అతడు తన ధర్మానికి హని చేస్తాడు. దీని ఫలితంగా అతడు ధనం, ధర్మం, సుఖం మూడూ పోగొట్టుకుంటాడు. లోభంతో, లంచం ద్వారా, అవినీతితో సంపాదించిన ధనం మనసులో అశాంతినీ, దుఃఖాన్ని కలిగించి, అకారణంగా నశిస్తుంది. అటువంటి కుటుంబం చెడు పనులలో మనిగి నశిస్తుంది.

మనుష్యుడు ధర్మానుసారం పురుషార్థం చేసి, అధికాధికంగా దనం సంపాదించే ప్రయత్నం చేయాలని వేదం ఆదేశిస్తుంది. ఆ ధనం పవిత్రమై, సుఖ, శాంతి, సంతోషాలను ప్రదానం చేస్తుంది. మనుష్యుడు ఆ ధనాన్ని అనవసరంగా వ్యయం చేయక, తన అవసరాలు పూర్తిగా తర్వాత మిగిలిన ధనాన్ని సమాజ ఉన్నతికి ఖర్ష చేసి ఆనందించాలి. ఆ డబ్బు వల్ల జన సామాన్యానికి మేలు జరగడం చూసి మనసు లోపల ప్రఫలిత మపుతుంది. ఆ పవిత్ర ధనం ప్రజలలో సాట్స్వికతను వికసింపచేస్తుంది; సత్యాచరణను ప్రేరేపిస్తుంది.

నిజాయాతీతో సంపాదించినది శుభకరం, ఫలదాయకం అపుతుంది.

★★★

సంకల్పశక్తి అసాధ్యాన్ని సాధ్యం చేస్తుంది.

ముఖుచిత్ర కథనం

ఈ విశ్వవిద్యాలయం విధ్యుతీలో

ఏవ్యాజీవీనాన్ని జీడిఎచ్‌ఎం ముదొవేరూడు

దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోత్సవంలో

రాష్ట్రపతి పరమ ఆదరణీయ అబ్బల్ కలామ్

“ఈ విశ్వవిద్యాలయం దివ్య జీవన విధానాన్ని విధుతో
సమన్వయపరచడం హర్షణీయం”

అని రాష్ట్రపతి పరమ ఆదరణీయ

డాక్టర్ ఎ.పి.జె.అబ్బల్ కలామ్ 2006

డిసెంబరు 9న దేవ సంస్కృతి

విశ్వవిద్యాలయ ద్వారా

స్నాతకోత్సవంలో ప్రకటించారు.

వారింకా ఇలా అన్నారు -

సైతిక బోధన

ఆధారంగా యువతరాన్ని

బలోపేతం చేసే మహాత్మర

ఉద్యమాన్ని నిర్వహిస్తున్నందుకు నేను

ఈ విశ్వవిద్యాలయాన్ని అభినందిస్తున్నాను.

భగవద్గీతపై, ధ్యానంపై

తరగతులు నడవడం ఆనందదాయకం

సైతిక బోధనలో భాగంగా విశ్వవిద్యాలయం భగవద్గీతపై, ధ్యానంపై నియమబద్ధంగా తరగతులు నిర్వహించడం ఆనందదాయకం. గురుదేవుల భావాలు ఆధారంగా నూతన సామాజిక వ్యవస్థను స్థాపించడానికి విశ్వవిద్యాలయం గ్రామాలను దత్తత తీసుకోవడం మరో విశిష్టత.

మతాన్ని, విజ్ఞానాన్ని సమన్వయ పరచాలని ఆచార్య శ్రీ కన్న కలను విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు నిజం చేయాలి.

చైతన్యవంతులైన పౌరులను

నిర్మాణం చేయడంలో విశ్వవిద్యాలయం

జరుపుతూన్న కృషి సఫలం కావాలని

నా ఆకాంక్ష రాష్ట్రపతి తమ

ప్రసంగం అనంతరం పారశాల

విద్యార్థులచేత ప్రమాణాలు

చేయించారు.

జ్ఞాన విష్ణవానికి నాంది

విశ్వవిద్యాలయ కులాధిపతి

ఆదరణీయ డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యాజీ తమ స్నాతకోత్సవ ఉపన్యాసంలో ఇలా అన్నారు -

మా విశ్వవిద్యాలయం యువ ఉద్యమానికి కేంద్రం

కావాలన్నది మా ఆకాంక్ష ఈ ఉద్యమానికి సిద్ధాంతాలు రెండు - ఆధ్యాత్మిక సమాజవాదం, వైజ్ఞానిక ఆధ్యాత్మవాదం. ఈ ఉద్యమ లక్ష్యం జ్ఞాన విష్ణవాన్ని సాధించడం.

ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి కొన్ని ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి.

మొదటిది జ్ఞానదీక్ష ఉత్సవం. రెండవది వ్యక్తిత్వ వికాసం.

మూడవది ప్రతి బోధనా విషయాన్ని సమాజ సేవతో,

ప్రసన్నంగా ఉన్నవాడికి ప్రసన్నంగా ఉంచే పరిస్థితులే ఎదురవుతాయి.

సామాజిక పరివర్తన ప్రక్రియలో జోడించడం. నాగ్లవది విద్యార్థి యొక్క అర్థతను బౌద్ధిక, భావనాత్మక, సామాజిక, ఆధ్యాత్మిక కొలబద్ధలలో విలువకట్టడం. అయిదవది విద్యార్థులలో పరిశోధనా దృక్షాధాన్ని నిర్మాణం చేయడం.

విద్యార్థులు తమ స్థాయిలలో జ్ఞాన మండలులను ఏర్పరచుకుని, పరిశోధన అవకాశాలను చర్చించుకోవడం విశ్వవిద్యాలయంలోని మరో విశిష్టత.

దివైన్ ఇండియా యూట్ ఎసోసియేషన్ సంస్ శాఖల ద్వారా యువతకు జ్ఞాన విష్ణవంలో శిక్షణ ఇచ్చే పథకాన్ని విశ్వవిద్యాలయం రూపొందిస్తోంది.

ముఖ్యమంత్రి అభినందన

ఉత్తరాంచల్ ముఖ్యమంత్రి గారవనీయ శ్రీ నారాయణ దత్త తివారీ ప్రసంగిస్తూ, ఆధునిక టెక్నాలజీని అధ్యాత్మతో జోడించడంలో విశ్వవిద్యాలయం సాధించిన ప్రగతి ప్రశంసనీయమని అన్నారు. బ్రహ్మర్థి తపోమూర్తి పండిత శ్రీరామ శర్మ జీ ప్రేరణతో 21వ శతాబ్దంలో మానవాళిని నిర్మాణం చేయడంలో నిమగ్నమైన నవతరం నాముందు కూర్చున్నది - అని వారన్నారు. మీ అందరి పురుషార్థం ద్వారా శ్రద్ధాయ ఆచార్యజీ యొక్క వాణి, లేఖిసుల ప్రభావం సహస్రాబ్దులవరకు ప్రసరిస్తుంది - అని వారు పేరొన్నారు.

**ఉత్సవంలో పాల్గొన్న
జ్ఞానపరీక్ష బహుమతి గ్రహీతలు**

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞాన పరీక్షలో రాష్ట్ర స్థాయిలో ప్రథమ స్థానాలు పొందిన 19 రాష్ట్రాల విద్యార్థులు, వారి

ఆసలు పోరాటాలు సిద్ధాంత పోరాటాలు.

ఉపాధ్యాయులు, వారి సంరక్షకులు ఉత్సవంలో పాల్గొనడం ఒక ప్రత్యేకత.

స్నాతకోత్సవం మూడు రోజులపాటు జరిగింది. మొదటి రోజున గారవనీయ కులాధిపతి కుల ధ్వజాన్ని ఎగురవేసి ఉత్సవాన్ని ప్రారంభించారు. రెండవ రోజున విశ్వవిద్యాలయ అధికారులు, ఆచార్యులు ఊరేగింపుగా ఉత్సవ స్థలానికి విచ్చేశారు.

గాయత్రీ మహామంత్రం, రాష్ట్ర గానం, దీప ప్రజ్వలన, కుల గీతములతో ప్రథాన ఉత్సవం ప్రారంభమయింది. ఆ తర్వాత పరమ ఆదరణీయ రాష్ట్రపతి తొమ్మిదిమంది విద్యార్థులకు పి.పొచ్చడి డిగ్రీలు ప్రదానం చేశారు. ఈలోగా - గవర్నరు ఆదరణీయ శ్రీ సుదర్శన్ అగ్రవార్ల రిసెర్చ్ అండ్ డెవలప్మెంట్ వింగ్స్ శంకుస్థాపన చేశారు.

భవ్యమైన నృత్య నాటకాలతో, శాస్త్రియ నృత్యాలతో స్నాతకోత్సవం అత్యంత వైభవంగా పూర్తయింది.

స్నాతకోత్సవంలో పాల్గొన్న అదృష్టవంతులు మరుపురాని మహత్తర అనుభూతిని పొందారు; భవ్య ప్రేరణను పొందారు.

(రాష్ట్రపతి, కులాధిపతుల ప్రసంగాలు వచ్చేసంచికలో.)

★★★

ధారావాహిక : పతంజలి యోగదర్శనం - 1

అహింసకు పరిధులు

“పతంజలి యోగ దర్శన్” అనే హిందీ గ్రంథాన్ని పరమహృజ్య గురుదేవులు రచించారు. దాని తొలిపలుకులో వారిలా ప్రాశారు -

“పతంజలి యోగాన్ని రాజయోగమని అంటారు. ఇందులో ఎనిమిది భాగాలు ఉన్నాయి. 1. యమం, 2. నియమం, 3. అసనం, 4. ప్రాణాయామం, 5. ప్రత్యాహరం, 6. ధారణ, 7. ధ్యానం, 8. సమాధి. అయితే వీటిని ఇదే వరుసలో సాధన చెయ్యాలన్న నియమమేమీ లేదు. వీటన్నిటిని కలగలపుతూ వీలునుబట్టి సాధన చేసుకొనవచ్చు. ఒకే వ్యక్తి అధ్యయనం, వ్యాపారం, వ్యవసాయం మొదలైన విధులను ప్రణాళిక ప్రకారం చేసుకోగలుగుతూ ఉంటాడు. అదే విధంగా - ఈ రాజయోగ అంగాల స్థానాన్ని, స్వరూపాన్ని దినచర్యలో అంతర్భాగంగా చేసుకుని ఆ ప్రకారం నడుచుకోవచ్చు.

“యమములు” - అయిదు : 1. అహింస, 2. సత్యం, 3. అస్తేయం, 4. బ్రహ్మచర్యం, 5. అపరిగ్రహం. “నియమములు” అయిదు : 1. శోచం, 2. సంతృప్తి, 3. తపం, 4. స్వాధ్యాయం, 5. ఈశ్వరప్రచోదానం. ‘ఆసనం’ 84 రకాలు. ప్రాణాయామాల సంబ్యు కూడా పెద్దదే. అయితే యమ - నియమ ఆచరణ వీటిలో తప్పనిసరి అయిన అంగం. అనుకూలతనుబట్టి కావలసిన వాటిని మిగతా యోగ క్రీయల నుండి ఎంచుకొని సాధన చేయవచ్చు).

మామూలుగా అందరూ ఈ సాధనలలోని క్రియా పక్షాన్ని మాత్రమే చదివిస్తూ, వివరిస్తూ ఉంటారు. పతంజలి రాజయోగంలోని అన్ని భాగాల పైనా తాత్ప్రిక దృష్టి ఈ పుస్తకంలో ఉంది. కనుక ఇది సాధకులకు మరింతగా సహకారి కాగలుగుతుంది.”

ఈ గ్రంథాన్ని శ్రీమతి విజయకుమారి తెలుగులోకి అనువదించారు. దీన్ని ఈ సంచిక నుండి ధారావాహికగా ప్రచురిస్తున్నాం.

“అహింసా పరమోధర్మః”. ధర్మధారణలో అహింసకు ప్రముఖ స్థానం ఇవ్వబడింది. సామాన్యంగా ఏ ప్రాణికీ కష్టం కలిగించకుండా ఉండడాన్ని అహింసగా భావిస్తారు. కానీ, ఇంత మాత్రాన దాని పూర్తి స్వరూపం బోధపడినట్లు కాదు. అహింస నిపేధాత్మకం. దీని విధేయాత్మక పక్షం దయ, కరుణ, సేవ, సహకారం వంటి రూపాలలో వ్యక్త మువుతుంది. వ్యక్తం చేయదానికి ఆచరణ అత్యంతావశ్యకం. అహింసను చేతలలో చూపగలిగినప్పుడే ఫలితం కలుగుతుంది. లేనప్పుడు అది కేవలం భావనామాత్రంగా, ఒక కల్పనగా మనసులో ఏర్పడి ఉండిపోతుంది.

అహింస ఎవరికి వర్తిస్తుంది ?

స్థాల రూపంలో అహింసా పాలనను చెట్లు, పర్వతాలు కూడా చేస్తాయి. అవి దేనికి కష్టం కలిగించవు. ఎవరినీ

బాధించవు. అయితే, అది వాటి జడత్వం యొక్క అశక్తత వలన చేస్తున్న అహింసా పాలన మాత్రమే. ఆ దశలో వాటికి అహింస వల్ల కలిగే శ్రేయస్సు లభించదు. ప్రకృతిలోని పదార్థాలన్నీ తమ తమ స్థానాలలో స్థిరపడి ఉంటాయి. తమకు నిర్ధారించిన వలయంలోనే తిరుగుతూ ఉంటాయి. సచేతనములలో ఉండే భావ పరివర్తనలు వాటిలో ఉండవు. అటువంటి పరిస్థితిలో అవి తెలిసిగాని తెలియకగాని హింసా కార్యాలు చెయ్యలేవు. వాటిని ధీకొని ఎవరైనా కాళ్ళు చేతులూ విరగ్గిట్టుకుంటే అది వారి ఖర్చు తప్ప వాటి దోషమేమీ కాదు.

క్రిమి కీటకాల మీద కూడా అహింసా సిద్ధాంతం పనిచేయదు. వాటిలో చాలా భాగం మాంసాహార జీవులే. తమకన్నా చిన్నవాటిని అవి చంపి తింటూ ఉంటాయి. “మీ అవసరం కోసం ఇతర ప్రాణులకు హని కలిగించరాదు” -

తమమీద తమకు నమ్మకం లేనివారి మార్గం మూసుకుపోతుంది.

అని చెప్పి వాటి స్వభావాన్ని మార్చి వీలుకాదు. లాభ నష్టాల గురించిన ఆలోచన వాటికి ఉండదు. మా ఏ చర్యపల్లి ఏ ప్రాణికి ఎటువంటి నష్టం - కష్టం కలుగుతున్నది అన్న గ్రహింపు వాటి కుండదు. బల్లులు, సాలెపురుగులు మొదలైన ఇంచిలో సంచరించే కీటకాలు, పురుగులు తమకన్నా చిన్నవాటిని చంపి తింటూ ఉంటాయి. పెద్ద చేపలు చిన్న చేపలను తినడం చూస్తాము. పిల్లి, పులి, మొసలి, పాము, డేగ వంటి ప్రాణాలు మాంసాహారులే. ఆకలివేసినప్పుడు అని వేటాడి పొట్టనింపుకుంటాయి. వీటికి అహింసా సందేశాన్ని తెలియజేయటం అసాధ్యమైన పని.

క్రియ, ప్రతిక్రియ

మనిషి భావనాశీలుడు, వివేకవంతుడు. అతడికి ఉచిత అనుచితముల జ్ఞానం ప్రారంభం నుంచీ ఉంటుంది. సహకార ప్రాణి అయినందున అతనికి నీతి-నియమాల నిబంధన కూడా ఉంటుంది. ఇతరుల నుండి తాను ఏనీ కోరుకుంటాడో తాను ఇతరులతో అలా వ్యవహరిస్తాడు. క్రియకు ప్రతిక్రియ ఉండి తీరుతుంది. సజ్జనతతో వ్యవహారించేవారు అటువంటి సద్వ్యవహారాన్నే ఇతరుల నుండి పొందుతుంటారు. దుష్టత్వానికి ప్రతిక్రియ క్షోభ, ప్రతీకారాల రూపంలో అందుతుంది. తనకు ఇబ్బందులు, కష్టాలు, భయాలు భరించవలసిన అవసరం రాకూడదనుకుంటే దీనికి సరైన పద్ధతి ఒకటే; అది ఇతరులతో దురుసుగా, దుష్టంగా ప్రవర్తించకపోవడం. లేకుంటే ప్రతిఫలం ఒక విధంగా కాకపోయినా మరొక విధంగానైనా అనుభవించక తప్పదు. అతిశయ, అహంకారాలతో కూడిన తన నిర్వాకం శబ్దవేధి బాణంలా ఎక్కడనుండి ప్రయోగించబడుతుందో తిరిగి అక్కడికి వచ్చి చేరుతుంది. రబ్బరు బంతి ఎంత బలంగా, ఏ కోణంలో విసరబడుతుందో అది లక్ష్మీన్ని తాకి తిరిగి అదే స్థానానికి అదే కోణంలో వచ్చి చేరుతుంది. ఇదే సూత్రం అన్న విషయాలకూ వర్తిస్తుంది. సజ్జనులకు సహకారం, గౌరవ మర్యాదలు లభిస్తే - దుష్టులకు, దుర్మార్గులకు పగ - ప్రతీకారం, తిరస్కారం అందుతాయి.

అందుచేత ఇతరులతో సఖ్యంగా వ్యవహారించడంలోనే తనకి లాభం ఉంటుందని, అలా ఆచరించటానికి మనసును

ఆయత్తం చేయమని దూరదృష్టి, వివేకశీలత కోరుతున్నాయి. ఈ దృష్టిలో అహింస ఆత్మరక్షణ అనే దాలుగా నిరూపించబడుతున్నది. అంటే, తన సద్ వ్యవహారమే తన పట్ల ఉదారంగా, స్నేహభావంతో ఉండేలా ఇతరులను మారుస్తుంది. హింసాత్మకంగా నడుస్తా దాని ప్రతిక్రియల నుండి తప్పించుకొనాలంటే మాత్రం సాధ్యం కాదు. ఎవరిని సతాయిస్తున్నామో, బాధిస్తున్నామో అతడు దుర్భలుడు, ప్రతీకారం తీర్చుకొనలేని అర్థకుడు, అసమర్థుడు కావచ్చు. కాని ప్రపంచంలో ఇతర దైవశక్తులు ఎన్నో ఉన్నాయి. అపి జరిగిన అన్యాయానికి బదులుతీర్చుకోకుండా వదలిపెట్టవు. అందుచేత తాము నిశ్చింతగా ఉండాలనుకునేవారు ఇతరులను నిశ్చింతగా ఉండనివ్యవలసి ఉంటుంది.

అహింసకు మరో రూపం ఆత్మియత

అహింస యొక్క స్వజనాత్మక రూపం ఆత్మియత; దయ, కరుణ, మమతలనే సద్గావనలతో వ్యవహారించడం. తల్లి తండ్రులు తమ సంతానం పట్ల అనవరతం వాత్సల్యం కలిగి ఉంటారు. వారు తమ బిడ్డలకు సేవ, సహాయం సహజంగానే చేస్తుంటారు. అందులో స్వాభావికత ఉంటుంది. పరోపకారం, పుణ్యం వస్తుంది, ఇతరుల ఒత్తిడి అనే భావనలేవీ వాళ్ల మనసులోకి రావు. అపి కేవలం సహజసిద్ధమైన ఆత్మియతతోనే చేయబడతాయి. ఇదే భావం సంకుచిత పరిధి నుండి బయటపడి విశాల చిరాట రూపంలో వ్యక్తం చేయబడితే, అందరూ తనవారే అవుతారు. ప్రతివారూ వారిని తమ స్నేహ సద్గావనలకు పాత్రులను చేస్తారు. ఆత్మియతలోనివే దయ, కరుణలు. ఇవి కూడా వికసితమైన మనసులో నుండి సహజ స్వభావ రూపంలో బయటపడతాయి. సహాయానికి బదులుగా సహాయం లభించినవారి అనందానికి, ప్రేమకు ప్రతిగా ప్రేమను పొందినవారి అనందానికి హద్దు ఉండదు. ఈ విధంగా అహింసకు ప్రతిఫలం వాయిదా పడకుండా చేతికి అందుతూ ఉంటుంది; “బ్రతుకు బ్రతుకనిప్పు”, “పెరుగు పెరగనిప్పు”-అన్న సిద్ధాంతం సహజంగానే చరితార్థ మౌతుంది.

ఒకోసారి అహింసలో బాధ, కష్టం కనపడినా - దానికన్నా ఆ చర్యలోని జెచిత్యానికి ఎక్కువ విలువ ఉంటుంది.

స్వపయోజనాని కన్న ఇతరుల శ్రేయస్తు మిన్న అయితే-సత్యయుగం వస్తుంది.

ఆస్పుత్రిలో డాక్టరు శరీరాన్ని కోసి ఆపరేషన్లు చేస్తుంటాడు. ఎంతోమంది రోగులకు శల్య వరీక్షలు చేస్తుంటాడు, కొంతమందికి సూది గుచ్ఛుతుంటాడు. స్వాల దృష్టికి ఇది హింస అవుతుంది. కానీ వస్తుతః ఇది హింస కాదు. ఉద్దేశ్యం రోగి ఆరోగ్యవంతుడు కావడం. కారణం బాహ్యంగా తేటతెల్లమవుతునే ఉంటుంది. అటువంటి దశలో తాత్మాలిక బాధ గురించి లెక్కచేయవలసిన పని లేదు. రోగికి ఆరోగ్యం చేకూరింది అన్న అంశమే చూడబడుతుంది. హితం కోసం కష్టం కలిగించే అవకాశం ఉన్నది. న్యాయాధికారి నేరస్థలకు ఉరిశీక్ష వేస్తాడు. ఇందులో సమాజ వ్యవస్థను కాపాడే ఉద్దేశ్యం ఉన్నది. ఒకవేళ ఆ అపరాధిని క్షమించి వదలివేస్తే - అతడు ఆ తర్వాత ఎంతమందిని హత్యచేస్తాడో, ఎంత అరాచకం సృష్టిస్తాడో తెలియదు. ఈ సత్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని న్యాయాధిపతి మరణ దండన వేస్తే, దానివల్ల అపరాధికి కష్టం కలుగుతుంది. నిజమే. కానీ బహుజనుల హితం కోసం హింసావాదిని దండించక తప్పదు. అహింస ముఖ్యమని భావించి న్యాయాన్ని వివేకాన్ని పదులుకోవడం మూర్ఖత్వం కదా!

వివేకాన్ని జోడించు

అహింసలో వివేకాన్ని కలపవలసి ఉంటుంది. ఆత్మరక్షణలో హింసను అవలంబించడం దోషం కాదు. బందిపోటుదొంగ ఇంట్లో జొరబడి దొర్జన్యానికి పూనుకున్నప్పుడు, అతడిని ఎదుర్కొనవలసి ఉంటుంది. కొట్టటమో, బంధించటమో ఏదో ఒకచీ చేయకతప్పదు. పాములు, తేళ్ల వంటి విషప్రాణములు ఇంట్లో తిరుగుతుంటే వాటిని చంపకుండా దయచూపించడం అవివేకం. పొయ్యులో మండే మంట వల్ల, నడిచేటప్పుడు, బట్టలు ఆరవేసినప్పుడు - ఇలాగే ప్రతి పనిలో, ఊపిరితీసుకునేటప్పుడు కూడా, కొన్ని ప్రాణములు చనిపోతుంటాయి. వాటిని రక్షించడం అనేది అసాధ్యమైన విషయం. అలాగే, వనస్పతులు కూడా జీవులే. ఆహారం కోసం శాకాహారం-జలాహారం తీసుకోకతప్పదు. అదిలేకుండా బ్రతకడం అసంభవం. అటువంటి అనివార్య హింసలను గురించి ఆలోచించవలసిన పని లేదు.

హింస అనేది ఎక్కడ ఆరంభమవుతుందంటే - ఇతరులను పరాయివారుగా భావించి తన స్వార్థం కోసం, స్వాలభం కోసం అవినీతి పూర్వకంగా ఇతరులకు బాధ-కష్టం కలిగించినప్పుడు. దేనివల్ల నిర్దోషులు బాధ భరించవలసి వస్తుందో, దేనితోపాటు అవినీతి జోడించబడి ఉంటుందో - అది హింస.

హింస శారీరికమైన దెబ్బలకే పరిమితం కాదు. మానసికమైన దెబ్బలు కూడా హింసలో భాగవే. అపమానించడం, తృణీకరించడం, క్షోభపెట్టడం, దుర్వ్యాపారం మొదలైనవి హింసకు రూపాలు. మనసుకూ, గౌరవానికి దెబ్బకలిగించే వాటన్నటినీ హింస అనే చెప్పుకోవాలి. ఇతరులకు తప్పుడు సలహా లిచ్చి వారిని తప్పుడారి పట్టించడానికి సిద్ధపడినా, నమ్మకద్రోహానికి తలపడినా - అప్పటికప్పుడు దాని పరిణామం అనుభవంలోనికి రాకపోయినా, ఎప్పటికైనా ఫలితం అనుభవించక తప్పదు. ఈ విధంగా కుట్టలు, కుతంత్రాలు పన్నెవారిని కూడా హింసకులనే అంటారు.

వివేకవంతమైన హింస అహింసయే

హింసకు తాత్పర్యం ఏమంటే - అన్యాయ పూర్వకమైన బాధ, దుఃఖం, అణచివేత. దుర్మార్గులను, అపమార్గాన్ని అనుసరించిన వారిని నయానా, భయాన నచ్చచెప్పి మంచి దారిలోకి తేవాలన్నా, ఒక్కోసారి సాధ్యపడదు. పైగా అహంకారం, అతిశయం చరమసీమకు చేరుకుని - వారు దయను, క్షమను దుర్ఘలతగా భావిస్తారు. మంచితనాన్ని చేతగానితనంగా ఎంచి, గెలువు తమదే అన్నట్లు విర్మిగుతూ, అవినీతి మార్గంలో స్వాచ్ఛగా నడుస్తుంటారు. కుత్సితపు పనులు, కుటీలమైన ఆలోచనలు చేసి మనసు బండబారిపోయిన వారి మానసిక ప్రవృత్తి కసాయితనంగా మారిపోతుంది. వారి ముందు సజ్జనతకు, క్షమకు, దయకు విలువ ఏమీ ఉండదు. దుర్మార్గుడికి దుర్మార్గు భావ మాత్రమే అర్థం అవుతుంది. దుర్మార్గులను సంస్కరించటానికి వివేకవంతమైన హింస ప్రయోగించడం కూడా అహింస అనే చెప్పాలి.

★★★

పొగడ్డలకు పొంగిపోకు; సద్ విమర్శలకు విలువ ఇవ్వు.

శివరాత్రి వ్యాసం

అంతరంగ అభిషేకం

మనకు రెండు సంప్రదాయాలు ఉన్నాయి. ఒకటి సృష్టి దిగివస్తున్న వేళ దేవుడు ధరించిన రూపాల సంప్రదాయం. విష్ణువు, రుద్రుడు, నారాయణుడు, కుమారుడు, సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడు - వీరంతా సృష్టి నిర్మాణానికి అధ్యక్షత వహిస్తున్న దేవుని రూపాలు. రెండవది సృష్టి వ్యక్తమైన తర్వాత భూమిమీద మానవుల మధ్య ధర్మ సంస్థాపన కోసం దేవుడు మానవుడుగా దిగివచే సంప్రదాయం. ఒకటి దేవతా సంప్రదాయం, మరొకటి అవతార సంప్రదాయం. రెండూ ఏకాలంలో నడుస్తా ఉంటాయి.

మానవుడి మనస్సుకూ, సృష్టిలో ఉన్న ధర్మానికి అనుసంధానం దేవుడు. ఎప్పుడెప్పుడు మానవుడు ధర్మాన్ని మరుస్తాడో ధర్మంకన్న రాగద్వేషాలు ఎక్కువుతాయో, ధర్మంకన్న ఆచారకాండలు ఎక్కువుతాయో - అప్పుడప్పుడు దిగివచ్చి తన దివ్యమోహన రూపంతో, వాక్యతో, స్పర్శతో మానవులలో మళ్ళీ ధర్మాన్ని ప్రతిష్ఠ చేస్తాడు అవతార మూర్తి. ఇది ఒక దేశానికి, కాలానికి చెందినది కాదు. సృష్టి ప్రణాళికకు చెందినది.

శివరాత్రి సందర్భంగా వేదాలలో దేవతల మధ్య అనుసంధానం ఎలా ఉన్నదో పరిశీలిద్దాం.

సృష్టికి దైవం ఉన్నయ్యాడైన వేళ, ఆయన మూడు స్తితులలో వ్యక్త మవుతాడు. ద్వాదశ ఆదిత్యులుగా, ఏకాదశ రుద్రులుగా, అష్టమసువులుగా. అనగా - ప్రజ్ఞామయంగా, స్పందనమయంగా, పదార్థమయంగా. సువర్లోకం, భువర్లోకం, భూలోకంగా. ఇక్కడ నుండి చూస్తే - భూర్ భువః సువః, గాణ్య ఆఫ్ రేడియేషన్, వైబ్రేషన్, మెటీరియలైజేషన్.

మనలో కూడా మూడు లోకములు ఉన్నాయి. దేహము పదార్థమయ లోకము భూలోకము. దేహాన్ని కదిలించే ప్రాణశక్తి భువర్ లోకము. ఆ ప్రాణమును ఆజ్ఞాపించు ప్రజ్ఞ సువర్ లోకము.

పదార్థము, ప్రాణము, ప్రజ్ఞ. మేటర్, ఫోర్స్, కాస్టన్సెన్స్. భూర్భువస్తువః. ఈ శాస్త్రియ విద్యలోనికి మానవుడు మేలుకోవాలి. దానికి భారతీయుడు నాంది పలకాలి.

“వితాస్తి శ్రోవ్య హృతయః.” ఈ మూడు లోకములు నాయందు ఉన్నాయి. ఈ మూడు లోకములుగా నీవే వ్యక్తమవుతున్నావు.

నారదుడు త్రిలోక సంచారి - అంటే అర్థం ఇదే.

ఆధునిక మానవునికి ఈ ఆధ్యాత్మిక విద్య ఎందుకు అందడం లేదు? ఈ శరీరాన్ని పోషించడం ఎలా అనే ట్రమలో, భయంలో పడి అతడు కొట్టుకుంటున్నాడు కనుక. అలా కాక - ఏ పాత్ర పోషణకు, ఏ కర్తవ్యానికి ఈ శరీరం ఇష్టబడిందో గ్రహించిన వేళ మనకు కావలసింది మన వద్దకు నడచివస్తుంది. అన్నపానాల కోసం వెదుకోప్పడం నీకు గొపు అవమానం.

కనుక తిరగబడాలి. మన జీవితం తిరగబడాలి. ఎవరి మీదనో కాదు. తిరిగి దారిలో పడాలి.

ఈ దృష్టితో ఆ రుద్రమూర్తిని భావన చేయాలి. ఆ రుద్రాధ్యాయాన్ని మనకు అందించిన వేద బుషులు ఎంత అందంగా, ఎంత ఆనందంగా చెప్పారు. ఎంత సాందర్భాన్ని అందులో చూపారు.

ఓ రుద్రుడా. నీ విల్లు బాణములు మాకు శుభం కలిగించాలి. సూర్యోదయం నుండి సూర్యాస్తమయం వరకు ఆకాశ మార్గంగా వ్యక్త మవుతున్న సూర్యుని గమన పథమనే ఎక్కు పెట్టిన విల్లు ఒకటి ఉన్నది. ఆ విల్లు ఎక్కుపెట్టడం వల్లనే ఈ సృష్టి నిలబడి ఉన్నది. ‘నమస్ తామ్రాయచ అరుణాయచ’. ఎక్కు పెట్టిబడిన విల్లు రూపంలో తాప్రమణం కలిగి ఉన్నావు. అన్యమిస్తున్న సమయంలో అరుణ వర్షం కలిగి ఉన్నావు. మాలోనూ ఒక విల్లు ఉన్నది. చిన్న విల్లు కనుబోమల నుండి వెనుకకు వెళ్ళిన విల్లు.

గురువు ధార్మిక పూర్వీకుడు; శిష్యుడు అతడికి ధార్మిక వంశీయుడు.

మనస్సు, ఇంద్రియములు బాణములై నీ రూపములై వ్యక్తమవుతున్నాయి. స్ఫుర్తి ఉత్సవానికి ఆ విల్లు ఎక్కుపెట్టావు. ఈ జీవిత ఉత్సవానికి ఈ విల్లు ఎక్కుపెట్టావు. కనుక నీ విల్లు, బాణములు మాకు శుభం కలిగించాలి. నీకు కోపం కలుగకుండా జీవించే అదృష్టం మాకు కలగాలి.

మనిషి పొట్ట నింపుకునేది దేనికి? నాలుక రుచి కోసమా? జీవించడం కోసమా? ఒక రోజున పెసర పచ్చి ఒక్క ముద్ద ఎక్కువ తింటే ఆ రుద్రుని శూలం ఒక్క పోటు పొడుస్తుంది. ఏమాత్రం తప్పుచేసినా అక్కడి కక్కడే గుణపారం చెప్పే నీ విల్లు ఉన్నది. నీ బాణం ఉన్నది. ప్రభూ ధర్మాన్ని అతిక్రమించే బుద్ధి మాకు లేకుండా చూడు.

ప్రేమ తిరగబడితే కోపం అవుతుంది. బిడ్డ తప్పుచేస్తే నాన్న కోపపదాడు, ప్రేమ ఉన్నది కనుక.

రుద్రాధ్యాయంలో ఇంకా అంటున్నాడు బుఱి - ఈ స్ఫుర్తిలో ఇన్ని రూపాలుగా వ్యక్తం అవుతున్నావు. ఎన్ని రూపాలు. ఎన్ని అందాలు. ఎన్ని చందాలు. ఈ లతలు నీ జందాలు. ఈ ఘూలు నీవు కట్టుకున్న పట్టబట్టపై ఆల్చిన డిజెన్లు.

నీవు జీవరాసులుగా వ్యక్తం అయినావు. వాటి ఆహారముగా, జీర్ణ ప్రక్రియగా వ్యక్తం అయినావు. ఆ మూర్ఖులకు నమస్కరిస్తున్నాను.

ఇలా రుద్రాధ్యాయం అనుభూతి ప్రధానంగా మహావైభవోపేతంగా సాగిపోతుంది.

మరో చోట అంటాడు - మా పెద్దలకు, చిన్నలకు యోగ క్షేమం చక్కగా ఉండేటట్లు చూడు. మానవుడికి భగవంతునితో అనుసంధానం యోగం. అది ఉన్నంతవరకు అతడికి క్షేమమే. అది గతి తప్పితే జ్ఞానమే. మానవుని దేహ భాగాలన్నీ వెలగాలంటే, దేవుడితో కనెక్షన్ బాగా ఉండాలి. ఆ కరెంట్ అక్కడ నుండి రావాలి. ఆ కనెక్షన్ తెగిపోతే అంతా చీకటే.

మరోచోట అంటాడు - నీవు పైన కొన్ని చప్పుళ్ళు చేస్తున్నావు మా కోసం. ఉచ్చేర్ ఫోషాపాయాక్రందయతే. ఉరుములు మెరుపులు, పిడుగులు. మాకోసం. వర్షం కోసం. మేము క్రింది నుండి కొన్ని చప్పుళ్ళు చేస్తున్నాం. ఆక్రందనలు చేస్తున్నాం. ఆయన

అంటున్నాడు - ఆ చప్పుళ్ళన్నీ ఈ చప్పుళ్ళకు కలిపి గుట్టుచప్పడు కాకుండా ఈ స్ఫుర్తిని నేను నడుపుతాను, అని. నీ ఆక్రందనల మధ్య నుండి ఆగకుండా నీ ప్రయాణాన్ని చూచేవాడిని నేను, అని. గతి తప్పితే ఆక్రందన వస్తుంది. ఆక్రందన వచ్చినపుడు కూడా నేను విడవను. తగిన ఘలం ఇచ్చి, బుద్ధి తెప్పించి తిరిగి పట్టలు ఎక్కిస్తాను. ఆక్రందనలన్నీ తిరిగి పట్టలు ఎక్కేందుకే. నీవు యోగాన్ని పోగొట్టుకున్న వేళ, ఆక్రందన వచ్చిన వేళ - నిన్న మళ్ళీ నా దగ్గరకు లాగికొంటాను.

ఇంకా అంటాడు - శరీరముల రూపమున ఉన్న నీకు నమస్కారం. శరీరములను తయారుచేస్తున్న నీకు నమస్కారం. శరీరాలను ధరించే జీవత్వ రూపంలో ఉన్న నీకు నమస్కారం. శరీరములకు, జీవులకు అధిపతిగా ఉన్న నీకు నమస్కారం.

అనగా - ఈ శరీరాలను మనం పవిత్రంగా చూచుకోవాలి. ఇది రథం. దీని రూపంలో ఉన్నది ఆయనే. 'రథకారేభ్యే' ఇన్నిన్ని రూపాలలో మనకోసం ఎంత ఇంజనీరింగ్ వ్యక్తం చేస్తున్నాడు. ఆ వైభవ లేశం వ్యక్తమైతే మనం ఇంజనీర్లం అవుతున్నాం. డాక్టర్లం అవుతున్నాం. ఆ తర్వాత ఇంత సైన్సు చదివి ఇంకా దేవుడంటా రేమిటి అంటున్నాం. ఉద్యోగం వచ్చిన తర్వాత అమ్మా నాన్న ఎందుకు అనుట్లు.

కాగా - మనకు 5 జ్ఞానేంద్రియములు, 5 కర్మేంద్రియములు, మనస్సుతో కలిపి మొత్తం 11. ఇలా మనలో 11 రుద్రమూర్ఖులు. పైన 11 రుద్రమూర్ఖులు. ఏకాదశ రుద్రులు.

మన మనస్సు ఇంద్రియముల వైపు మొగ్గిన వేళ అది ఇంద్రుడు అవుతున్నది. బుద్ధివైపు మొగ్గిన వేళ అది రుద్రుడు అవుతున్నది. ఇంద్రియములు, మనస్సు కలిసి వివేకాన్ని స్వీకరించిన వేళ - అక్కడ దివ్యశక్తుల వర్షంతో జరిగే అనుభూతిప్రదమైన అభిషేకమే నిజమైన రుద్రాభిషేకం.

సమస్సేమాయచ రుద్రాయచ. ఓ రుద్రుడా, ఈ జీవితాన్ని రుద్రాభిషేకంగా, రుద్రవైభవంగా రూపాందింతువు గాక. నా జీవితమే ఒక రుద్రాధ్యాయం అగును గాక.

- డాక్టర్ మోపిదేవి కృష్ణస్వామి.

★★★

స్వాధ్యాయం మనసులోని భ్రమలను తొలగిస్తుంది.

భారతీయ సంస్కృతి విశ్లేష లక్షణాలు

ప్రపంచ చరిత్రలో అతి పురాతన కాలం నుండి అనేక సంస్కృతులు వచ్చాయి, వెళ్లాయి. కానీ భారతీయ సంస్కృతి ఒక నిరంతర ప్రవాహంలా ఆవిర్భవించి ముందుకువచ్చింది. అది ఈనాడు కూడా విశ్వానికి తన ఆదర్శాలను ప్రసాదిస్తూ వస్తోంది. భారతీయ సంస్కృతి విశ్వంలోనే ప్రథమ సంస్కృతి - దేవ సంస్కృతి.

భారతీయ సంస్కృతి

భారతీయ సంస్కృతి భారత్ కోసమేకాక సమగ్ర విశ్వ కళ్యాణానికి ఉద్దేశింపబడింది. ‘భ్రాతరః మనజః సర్వే స్వదేశో భువన త్రయమ్’ - అని చెప్పే భారతవాసులు విశ్వ హితాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని పనిచేస్తూ ఉంటారు. భరతభూమి ఎల్లపుడూ విశ్వంలోని అన్ని ప్రాంతాల నుండి వచ్చే మానవ సముదాయాన్ని ఆలింగనం చేసుకోవడానికి చేతులు చాచి సన్మద్దంగా ఉంటుంది. విశ్వంలోని శ్రేష్ఠమైన వారంతా మాలో వచ్చి చేరండి - ఇదే ఇక్కడి వైదిక బుధుల ఉద్ఘోష - ‘ఆ నో భద్రాః క్రతవో యన్త విశ్వతః’. ‘మాతా భూమి పుత్రోఽహం పృథివ్యాః’ - భూమి నా తల్లి, నేను ఈ పృథివ్య పుత్రుడను. ఇది నాది, ఇది పరాయారిది అనే ఆలోచన అల్పాలదనీ, ఉదార చరిత్రగల వారికి ప్రపంచమంతా ఒక చిన్న కుటుంబం లాంటిదని ఇక్కడివారి నమ్మకం. తమలో అందరినీ, అందరిలో తమనీ కలుపుకుపోయే నైపుణ్యం భారతీయులకు సహజంగానే ప్రాప్తించింది. అందువల్లనే భారత్ జగద్గురువు అనే గౌరవనీయ స్థానాన్ని పొందగలిగింది. బాహ్యంగా భరతభూమి మీద కష్టాలు అనేకసార్లు వచ్చాయి. అయినా, ఇక్కడి మహాత్మర

మేధస్సును ఎవరూ ఎప్పుడూ ఆక్రమించుకోలేకపోయారు. దీని ఆధ్యాత్మిక వారసత్వం ‘ఏకోఽహం బహుశ్యామ’ అనే ఇరుసుమీద పుష్పించి వికసించింది.

భారతీయ సంస్కృతి - నాగరికత

భారతదేశంలో కూడా పొళ్ళాత్మ నాగరికత ప్రసరించింది. అయినా, ఇక్కడి మూల సంస్కృతిని నిర్మాలించే సాహసం ఏ ఇతర నాగరికతా సంస్కృతి చేయలేకపోయాయి. మనం అందరినీ జీర్ణం చేసుకున్నాము. కానీ ఎవరూ మనలను ధ్వంసం చేయలేకపోయారు. భారతీయ విద్య స్థానంలో వర్తమాన శిక్షణ స్వరూపం సరికొత్త నమూనాను సంతరించుకుంది. పొట్టనింపుకోవడానికి ఇచ్చే విద్యలో వాస్తవిక విముక్తి నిచ్చే విద్యను కలపడం ఈనాటి ఆవశ్యకత. భౌతిక జ్ఞాన విషయంలో సామాన్య సమాచారాలు ఈనాటి విద్యా విధానంలో ఎక్కువగానే ఇవ్వబడుతున్నాయి. కానీ అందులో సంస్కృతి తత్వాలు కూడా కలిసి ఉన్నప్పుడే అది అన్ని విధాలూ వికసించడానికి మార్గంగా తయారవుతుంది. కాబట్టి ఈనాటి నాగరికతతోపాటు శుద్ధ సాంస్కృతిక చైతన్యాన్ని కూడ నిద్రలేపాలి. తద్వారా మానవ జాతిని ఆంతరంగికంగాను, బాహ్యంగాను సమున్నతంగా చేయవచ్చు.

నాగరికత వ్యక్తులను బాహ్య ఆచారాలతో శిక్షితులను చేసి వారిని నాగరికులుగా తయారు చేస్తుంది. సంస్కృతి వ్యక్తుల భావనాత్మక స్థాయిని వికసింపజేసి, వారిని సుసంస్కరులుగా, పరిశుద్ధులుగా మార్చి, వారికి ఆదర్శ స్వరూపాన్ని ప్రసాదిస్తుంది. నాకు ప్రతికూలమైన విషయాలు

స్వంత వివేకపు వెలుగులో కానవచ్చిన దోషాన్ని సులభంగా తొలగించవచ్చు.

ఇతరులకు కూడా ప్రతికూలంగా ఉంటాయి; కనుక వాటిని ఇతరుల మీద ప్రయోగించకూడదు - అన్న విషయాన్ని సంస్కృతే మనకు తెలియజేస్తుంది. 'ఆత్మనః ప్రతికూలాని పరేషాం న సమాచరేత్'.

ఇతరులకు మంచి చేయడం పుణ్యమనీ, వారిని కష్టపెట్టడం పాపమనీ సంస్కృతే బోధిస్తుంది. 'పరహితంతో సమానమైన ధర్మం లేదు. పర పీడనతో సమానమైన నీచత్వం లేదు'. సమస్త చరాచర జగత్తులో ఒకే పరమాత్మను దర్శించే శక్తి సంస్కృతి ద్వారానే వస్తుంది.

సమన్వయ ప్రధానం

భారతీయ సంస్కృతి యొక్క ప్రత్యేకతలలో ముఖ్యమైనది అందరినీ కలుపుకునే లక్షణం. బయట నుండి వచ్చే వివిధ ధర్మాలు, మతాలు - మతాంతరాలను భారతీయ సంస్కృతి ఏనాడూ ఢీకొనలేదు. అన్న మంచి విషయాలను తనలో ఇముడ్చుకునే ప్రపృతి ఇక్కడ పురాతన కాలం నుండి ఉన్నది. ఈ సమన్వయ ప్రధాన సంస్కృతి వెలుగులో భరతభూమి మీద అనేక మతాలు, ధర్మాలు, ఆలోచనలు, విశ్వాసాలు, ఆచారాలు, ఉపాసన పద్ధతులు వికసించాయి. 'ఏకం సద్ విష్టా బహుధా వదన్తి' - ఒకే సత్య తత్త్వాన్ని పండితులు వివిధరకాలుగా చెబుతారు. సత్యం అందరివద్ద ఉన్నది. ఆ పరమ సత్యాన్ని అందరూ గ్రహించాలి. అనుకోకుండా వచ్చే అభిప్రాయభేదాలన్నీ, పోటీ తత్త్వాలన్నీ మిథ్య.

లోకకళాణ ప్రధానం

భారతీయ సంస్కృతి విశ్వంలోని ప్రాణులన్నీంటి సౌభాగ్యాన్ని వాంచించిది. అందరూ సుఖంగా ఉండాలి;

అందరూ రోగరహితులై ఉండాలి; అందరూ సదాచారులు కావాలి; ఎక్కడా ఎటువంటి దుఃఖమూ ఉండరాదు - ఇలాంటి ప్రార్థన ఇక్కడి ప్రతి ఉపాసకుడూ చేస్తాడు. ఈ ప్రపంచం అంతా సుఖంగా ఉండుగాక. 'లోకా సమస్తాః సుఖినో భవన్తు.' లోక కళాణమే భారతీయ సంస్కృతి అంతిమ లక్ష్యం. వ్యక్తి నిర్మాణంలో విశ్వ నిర్మాణం - ఇదే భారతీయ సంస్కృతికి మూలాధారం. భూలోకం నుండి అంతరిక్షం వరకు శాంతి విలసిల్లాలని కోరుకునే భారతీయులు పృథివీ - జలం, వనస్పతులు, ఓషధులు, వ్యక్తులు, దేశాలన్నీ శాంతిగా సౌభాగ్యంగా ఉండాలని కోరుకుంటారు. అందరి సౌభాగ్యంలో తన సౌభాగ్యం, అందరి హితంలో తన హితం, అందరి సుఖంలో తన సుఖం - అనేది భరతభూమిలోని ప్రతి సాధారణ సాధకుని విశ్వాసం. ఈ భూమి అంతా మా తల్లి. పరమపిత పరమాత్మ మా తండ్రి. మేము ఎల్లప్పుడూ తల్లి ఒడిలోనే ఉంటాము. ప్రభువు నీడ మా అందరి మీద ఉన్నది. మరి ఇక ఎవరికి భయపడాలి ? ఇలాంటి నిర్భయత్వమే మన సాంస్కృతిక వారసత్వం.

"ధర్మ మాత అందరికీ మాత, పరమపిత పరమేశ్వరుడు;
తల్లి ఒడి, తండ్రి ఛాయ ఉండగా భయమెందులకు."

మన బుధులంతా ఎల్లప్పుడూ కోరుకున్నది -

"క్షీరణ్యః సంతుగావో భవతి వసుమతీ
సర్వసంపన్సస్యః"

మన గోవులు పాలిచ్చేవి కావాలి. మన భూమి ధన ధాన్యాలతో నిండిపోవాలి. ఇదే మన ప్రార్థన.

★★★

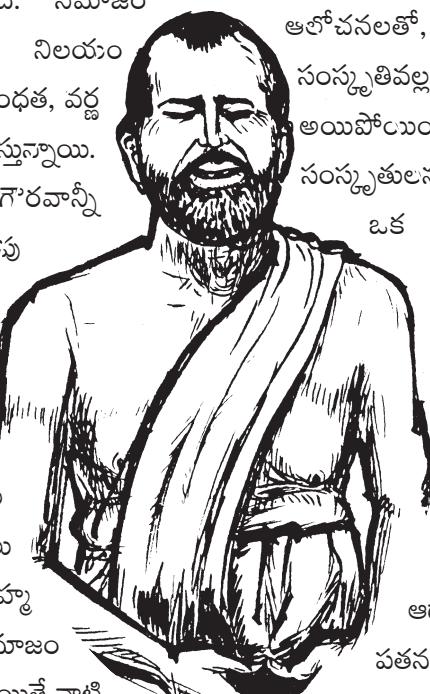
తన మాటే నిజమని నమ్మడం ఇతరులందరి మాటలూ అబద్ధాలని నమ్మడమే.

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస జయంతి వ్యాసం

మూర్తిభవించిన సనాతన ధర్మం ఆయన

పతనావస్థలో పడిన జాతి

19వ శతాబ్దం భారతీకు ఒక సంధి కాలం. శతాబ్దాల రాజకీయ బానిస్వతం ఘలితంగా దేశ పరిస్థితి దయనీయంగా తయారయింది. దేశం ధార్మిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక అదర్శాల శిఖరాలనుండి పతన మయింది. రాజకీయ రంగంలో ఆంగేయుల ఆధివత్యం సాగుతోంది. సమాజం దురాచారాలకూ, కుసంస్కారాలకూ నిలయం అయింది. సామాజిక విభేదాలూ, మతాంధత, వర్జ విదేశం సమాజంలో సైవిషణం చేస్తున్నాయి. సమాజం తన సంస్కృతినీ, జ్ఞాన గౌరవాన్ని విస్తరించింది. పాశ్చాత్య విద్యా విధానపు ప్రభావమూ, పాశ్చాత్య నాగరికత పైమెరుగులూ సమాజాన్ని పెడతోవ పట్టిస్తున్నాయి. ప్రజలకు తమ సాంస్కృతిక గౌరవాన్ని గురించి తెలియజెప్పడానికి, తగు సంస్కరణలు తేవడానికి పెక్కు సంస్కరణ ఉద్యమాలు కూడ ప్రారంభం అయినాయి. బ్రహ్మ సమాజం, ఆర్య సమాజం, ప్రార్థనా సమాజం మున్నగు సంస్థలు పనిచేయసాగాయి. అయితే వాటి ప్రభావం పరిమితంగానే ఉండిపోయింది.

దురాచారాలను నిర్మాలించడానికి బ్రహ్మ సమాజం కృషి చేసింది. మత ప్రచారానికి, సాంఖ్యిక సంస్కరణకూ అది జరిపిన పని కొద్ది వర్గాలకే పరిమితం అయింది. రాజు రామమోహన రాయ్, మహర్షి దేవేంద్రనాథ్ టాగుర్, కేశవ్ చంద్ర సేన్ వంటి నాయకుల సందేశం పాశ్చాత్య విద్య అభ్యసించిన కొద్దిమండికి మాత్రమే అందింది. ఆర్య సమాజం వేదాలకు తిరిగివెళ్ళండని పిలుపు ఇచ్చింది. అయితే - పిడివాదం కారణంగా, అసమ్భృత కారణంగా అది అందరినీ ప్రభావితం

చేయలేకపోయింది. ఇతర సామాజిక ఉద్యమాలుకూడ సాంఖ్యిక సంస్కరణలకే పరిమితం అయినాయి. ప్రజా జీవనంలో ఆధ్యాత్మికతను నింపడంలో ఈ ఉద్యమాలు సఫలం కాలేదు. ఈ ఉద్యమాలు సంస్కరణ కృషి నాటి అవసరం అన్నది నిజం. అయితే, సమాజంలో ఎక్కువమందికి ధర్మ తత్త్వం అందడం లేదు. అందువల్ల వారు కాలదోషం పట్టిన బాహ్య ఆచారాలతో, ఆలోచనలతో, కర్కూండలతో తృప్తిపడ్డారు. పాశ్చాత్య సంస్కృతివల్ల ప్రభావితులైనవారికి తమ దేశం పరాయిది అయిపోయింది. వారు ప్రాచీన భారతీయ ధర్మ సంస్కృతులను ఏవిగించుకునే వారు. ఆ రోజుల్లో యోగం ఒక మానసిక వ్యాధిగా పరిగణించబడింది. వీగ్రహార్థన పట్ల తిరస్కార భావం ప్రబలింది. భౌతికవాద జీవన ఆదర్శం బలం పుంజుకోసాగింది. దేశపు ఆధ్యాత్మిక చేతన అడుగంటపోసాగింది.

సనాతన ధర్మానికి సజీవ రూపం

అలాంటి స్థితిలో - జాతియొక్క ఆధ్యాత్మికతను తన జీవితంలో ప్రతిపించించి, పతన మవుతూన్న జాతిని ఉద్ధరించగలిగిన ఒక ఆదర్శ వ్యక్తిత్వం అవసరం అయింది.

స్వామి వివేకానందుని మాటలలో - “కాల ప్రవాహంలో నశించిపోయన సర్వ కాలాలకూ, సర్వ దేశాలకూ వర్తించే సనాతన ధర్మ స్వరూపానికి సజీవ ఉదాహరణగా లోక కళ్యాణంకోసం అందరి ముందూ తన జీవితాన్ని ప్రదర్శించడానికి అవతరించారు శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస.”

శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస కలోర సాధనల ద్వారా అధ్యాత్మ సారాన్ని తమ జీవితంలో రంగరించుకున్నారు. అభినవ సమాజం ఉపేక్షించిన, తిరస్కరించిన మహా తత్త్వాలను తమ

వివేకం అనే కన్ను సన్మార్గాన్ని చూపుతుంది.

జీవితంలో ప్రతిబింబించుకుని వాటికి కొత్త విలువ ఇవ్వడం ఆయన జీవితంలోని విశిష్ట లక్షణం. కనుకనే - సంశయవాద యుగంలో ధర్మానికి సజీవ ప్రతీకగా ఆయన వెలుగొందారు. భౌతికవాద యుగంలో సైతం - 'జీవితానికి పరమ లక్ష్యం పరమేశ్వర దర్శనం' అనే ఆయన దివ్య సందేశం ప్రపంచమంతటిలో ప్రతిధ్వనించింది. వారి ఆధ్యాత్మిక సందేశం వారి ప్రియశిష్యులు స్వామి వివేకానంద ద్వారా ప్రపంచ వేదికపై నినదించింది. ఫలితంగా - మృతప్రాయమైన భారతీయ సంస్కృతి వైభవం విశ్వవ్యాప్తం కావడానికి ప్రాతిపదిక నిర్మాణమయింది.

ప్రపంచ మనీషుల లోతయిన అవగాహన

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస ఆవిర్భావం మన దేశపు దార్శనిక చింతననూ, మత సంప్రదాయాలనూ, సంస్కృతినీ, చరిత్రనూ ఎంత లోతుగా ప్రభావితం చేసిందో మేధావులు పలుపురికి నేటికీ అవగాహన కావడం లేదు. అయితే, విదేశీయ మనీషులు ఆ ప్రభావాన్ని ఆనాడే గుర్తించారు. ఉదాహరణకు -

మార్క్షముల్లర్ :

"శ్రీరామకృష్ణులు ఆవిర్భవించకపోతే - వేదాలూ, శాస్త్రాలూ ప్రమాణ రహితంగా మిగిలిపోయేవి. వాస్తువానికి - ఆధ్యాత్మికత లోతులలోనికి దిగి, రత్నరాశులను సేకరించి, ఆయన వాటిలోని సత్యాలను రుజువు చేశారు. ప్రాచీన బుషుల వాటి ఆయన వాక్యద్వారా తిరిగి నినదించింది."

ప్రసిద్ధ విద్వాంసుడు రోమా రోలా :

"ఒక కొత్త బుతువు ఫలం, అత్య ఇచ్ఛిన ఒక నవ్య సందేశం, భారతదేశపు దివ్యాతిదివ్య సంగీతం - దాని పేరు శ్రీ రామకృష్ణ." శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస ఏసు క్రీస్తుకు

సోదరుడని ఆయన వర్ణించారు.

ప్రసిద్ధ చరిత్రవేత్త ఆర్యాల్డ్ టాయన్ బీ :

"అవసరమయిన స్థలంలో, సమయంలో శ్రీ రామకృష్ణుల ఆవిర్భావం జరిగింది. ఆయన అనుభూతి పొందిన ధర్మతత్వం మానవత్వ రక్షణకు నిరుపమానమైన శక్తి."

క్రిష్ణభర్ ఇషర్వడ్ :

"నేను శ్రీరామకృష్ణుల ఉపాసకుడను. ఆయన శిష్యుడను. ఆయన పరమేశ్వరుని అవతారం."

దావూర్ రహబర్ :

"ఏసుక్రీస్తు ఈశ్వర పుత్రుడు. అలాగే - శ్రీరామకృష్ణులు పరమేశ్వరి పుత్రుడు."

నికొలాయ్ రోరిఫ్ :

"ప్రపంచంలోని అన్ని భాగాలలోనూ శ్రీరామకృష్ణులు గౌరవించబడుతున్నారు. శ్రీరామకృష్ణ, వివేకానందులు భారతదేశపు ఆధ్యాత్మిక చరిత్రలోని బంగారు పుటులు."

టాల్స్పొయ్ తన జీవితంలోని చివరి దశకంలో శ్రీరామకృష్ణ, వివేకానందులు భావాలను తెలుసుకున్నారు. ఆ భావాలపట్ల లోతయిన ఆత్మియతను వ్యక్తం చేశారు.

భారతీయ మనీషుల స్పష్ట దర్శనం

భారతీయ మనీషులకూడ శ్రీరామకృష్ణుల ప్రభావాన్ని ఆకళింపు చేసుకున్నారు. ఉదాహరణకు -

యోగి శ్రీ అరవిందులు :

"నాస్తికత్వం శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్నది. ఆధ్యాత్మికత తను తాను దృఢంగా స్థాపన చేసుకుని, జగత్తు ఆత్మయొక్క వ్యక్తికరణయేనని నిరూపించవలసిన తరుణం వచ్చింది. ఇంద్రియాలు సృష్టించే భ్రమలనూ, మానవ వికాసపు

జ్ఞానికి ఆత్మయే దేపుడు.

అవకాశాలనూ, పరమేశ్వరుని పరమపద రహస్యాన్ని అది విప్పి చెప్పవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. శ్రీరామకృష్ణులు దిగివచ్చింది ఈ పనికోసమే. రెండువేల సంవత్సరాల ఆధ్యాత్మిక అనుభూతుల సమన్వయం కోసం శ్రీరామకృష్ణులు అవతరించారు. శ్రీరామకృష్ణులు ఎవరు? మానవ రూపంలో పరమేశ్వరుడు. పరమేశ్వరుడూ, ఆయన అనంత రూపాలూ, విరాట్ వ్యక్తిత్వమూ ఆయన వెనుక ఉన్నాయి.

మహాత్మా గాంధీ :

“శ్రీ రామకృష్ణులు దివ్యత్వానికి సజీవ ప్రతీక. పరమేశ్వరుణ్ణి మన కట్టిదుట చూచే శక్తిని ఆయన జీవితం మనకు ప్రదానం చేస్తుంది.

రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ :

“శ్రీ రామకృష్ణులు ఆనందంయొక్క అనంతత్వం యొక్క వ్యక్తికరణకు సజీవ విగ్రహం.”

పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రో :

“భారతదేశపు	బుమి
పరంపరలోని	ఒక
శ్రీ రామకృష్ణులు.”	తార

సుభావ్యచంద్ర బోస్ :

“శ్రీ రామకృష్ణులు ఆధ్యాత్మిక రంగపు శిఖరాగ్రం.”

డాక్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణ్ణ :

“శ్రీ రామకృష్ణులు తన మాటలద్వారానే కాక చేతలద్వారా కూడ హిందూత్వ ధ్వజాన్ని దుమ్మునుండి పైకెత్తి శిఖరాగ్రంపై ప్రతిష్ఠించారు.”

రామ్యధారీసింగ్ ‘దినకర్’ :

“శ్రీరామకృష్ణుల ఆగమనంతో ధర్మ అనుభూతి ప్రత్యక్షం అయింది. ధార్మిక అనుభూతి బుద్ధిపరమైన సిద్ధాంతం మాత్రమే

కాదనీ, ప్రత్యక్ష అనుభవమని ఆయన తమ జీవితం ద్వారా చాటి చెప్పారు”.

మత సత్యాల ప్రత్యక్ష అనుభూతి

శ్రీరామకృష్ణులు తాము పొందిన ప్రత్యక్ష అనుభూతి ఆధారంగా వివిధ మతాలనూ, సంప్రదాయాలనూ ఏకతా సూత్రంలో గుదిగ్రుచ్చారు. ఆయన అద్వైతం, దైవతం, వైష్ణవం, శాక్షం, గాణపత్యంవంటి ప్రాచీన సంప్రదాయాల ప్రకారం సాధన చేశారు. మరోప్రకృ-బౌద్ధం, ఇస్లాం, క్రైస్తవం, సిక్కుమతం వంటి మతాల నిగుఢ రహస్యాలను తమ జీవితంలో అనుభూతి పొందారు. ఈ అనుభూతి ఆధారంగా ఆయన సహజమూ, సరళమూ అయిన ధర్మ మార్గాన్ని చూపారు. మతాలన్నీ ఒకే లక్ష్యాన్ని చేరడానికి వివిధ మార్గాలని అనుభవపూర్వకంగా నిరూపించారు ఆయన.

శ్రీరామకృష్ణుల ఉదార

మనఃప్రవృత్తి కారణంగా-బ్రహ్మ సమాజానికి, ఇస్లాముకూ, క్రైస్తవానికి చెందిన ప్రచారకులూ, వ్యక్తులూ తమ తమ మతాల పరిపూర్ణ వ్యక్తికరణను ఆయనలో దర్శించారు. ఇస్లాంలో, క్రైస్తవంలో ఆయన చేసిన సాధనవల్ల వివిధ మతాలవారు ఆయనను ఉదారుడైన మత సమన్వయకర్తగా పరిగణించారు.

శ్రీరామకృష్ణులు ఇలా చెపుతారు-

“రాముడు ఒక్కడే. అయితే ఆయనకు వేలాది పేర్లు ఉన్నాయి. క్రైస్తవులు ఆయనను ‘గాడ్’ అని పిలుస్తారు. హిందువులు ఆయనను రాముడనీ, కృష్ణుడనీ, ఈశ్వరుడనీ పిలుస్తారు. చెరువుకు రేవులు ఎన్నెన్నో ఉన్నాయి. హిందువులు ఒక రేవులో నీళ్లు త్రాగుతారు. దాన్ని జలం అంటారు. క్రైస్తవులు

ఇచ్చ యొక్క తీవ్రతయే కార్యానికి సాఫల్యం.

మరో రేవులో నీళ్లు త్రాగుతారు. దాన్ని ‘వాటర్’ అంటారు. ముస్లింలు మరో రేవులో నీళ్లు త్రాగి, దాన్ని ‘పాస్’ అంటారు. అలాగే - క్రైస్తవుల గాడ్, ముస్లింల అల్లా ఒక్కడే.”

విశ్వధర్మానికి గట్టి పునాది

ఈ విధంగా - “ఏకం సద్ విష్ణు బహుధా వదంతి” అనే వేద వాక్య ఆయన జీవితానికి అక్షరాలా అన్వయించింది. ఒక విశ్వధర్మానికి బలమైన పునాదిని ఆయన నిర్వాణం చేశారు.

ఒక హిందువు నిజమైన హిందువుగా, ఒక క్రైస్తవుడు నిజమైన క్రైస్తవుగా, ఒక ముస్లిం నిజమైన ముస్లింగా ఎలా జీవించగలడో తన జీవితాన్ని పరిశోధనాలయంగా మలచుకుని నిరూపించారు శ్రీరామకృష్ణులు. అన్ని మతాలద్వారా భగవంతుణ్ణి పొందవచ్చు. కనుక - ఏ మతమూ మంచిదీ కాదు, చెడ్డదీ కాదు. మతం ఒక సాధనం మాత్రమే. అది లక్ష్మీం ఎంతమాత్రం కాదు. కనుక, ఒక మతంవారు మరో మతంవారిని ద్వేషించడం, బలప్రయోగం ద్వారా మతప్రచారం జరపడం నిరర్థకం.

మత సమన్వయం నేటి అవసరం

ఇది వైజ్ఞానిక యుగం. ప్రపంచమంతా ఒక కుటుంబంగా మారుతున్నది ఈ యుగంలో. కనుక - శ్రీ రామకృష్ణుల మత సమన్వయ ఉపదేశం నేడు మరింత ప్రాముఖ్యాన్ని సంతరించుకుంటోంది. నేడు మతంపేరిట, సంప్రదాయం పేరిట మొత్తం సమాజం, జాతి, ప్రపంచం విద్యేషంతో, ఉగ్రవాద దావానలంతో అట్టుడికిపోతోంది. ఈ స్థితిలో - సర్వమత సమభావన, సర్వమత సమన్వయాల సందేశం మరింత సమయోచిత అవుతోంది. రామకృష్ణ పరమహంస దేవులు చూపిన ఈ మార్గంలోనే మన సనాతన సంస్కృతి వైభవం తిరిగి ప్రతిష్టితం కావలసి ఉంది, విశ్వమంతటినీ ఒక సాంస్కృతిక సూత్రంలో బంధించి, ఒక ప్రపంచ జాతి అనే సిద్ధాంతాన్ని, “పసుద్దైవ కుటుంబక్షేత్రమ్” అనే సిద్ధాంతాన్ని సార్థకం చేయవలసి ఉంది.

★★★

మాట తప్పని కర్మయోగి

పండిత పద్మనాథ విద్యా వినోదులు గౌహతిలోని కాటన్ కాలేజీలో సంస్కృత ఉపన్యాసకులుగా ఉన్నారు. ఆయన గొప్ప విద్యాంసులు. ప్రాచీన గ్రంథాలను, రాగిరేకులను అద్యయనం చేసే పరంపరను అస్సాం ప్రాంతంలో ప్రప్రథమంగా ప్రవేశపెట్టింది ఆయనే. ఆయన అనేక రిసెర్చ్ గ్రంథాలను రచించారు. వృద్ధాప్యంలో వారు కాలీలో నివసిస్తూ ఉండేవారు. 1925-26 ప్రాంతంలో ఈ సంఘటన జరిగింది.

శ్రీరాధానాథ పూర్కన అస్సామీ భాషలో సుప్రసిద్ధ సాహిత్యవేత్త. ఏదో పనిమీద ఆయన వారణాసి వెళ్లారు. అక్కడ బ్యాంకులో చెక్కుకు డబ్బుతీసుకోవలసి వచ్చింది. అందుకై ఒక సాక్షీ కావలసి వచ్చింది. వారు శ్రీ విద్యా వినోదుల దగ్గరకు వెళ్లారు. శ్రీరాధానాథులకు సహాయపడెందుకు ఆయన సంతోషంగా అంగీకరించారు. మర్కూడు 11 గంటలకు బ్యాంకు దగ్గరకు వస్తానని మాట ఇచ్చారు.

మర్కూడు 12 గంటల వరకు ఎదురుచూచినా పద్మనాథులు బ్యాంకుకు రానేలేదు. శ్రీపూర్కన అనుకున్నారు - వృద్ధాప్యం కాణంగా బహుశా వారు మర్చిపోయి ఉండడవచ్చనని. వారు తిరిగి వెళ్లడానికి బయలుదేరారు. అప్పుడే ఎదురుగా శ్రీవిద్యావినోదులు కనిపించారు. భుజం మీద అంగవప్రం ఉంది. వేగంగా అడుగులు వేసుకుంటూ వస్తున్న రాయన. దగ్గరకు రాగానే ఆయన అలస్యానికి క్షమించమని వేడుకున్నారు. తర్వాత దానికి కారణం ఇలా చెప్పారు - ‘ఆలస్యంగా రావడంవల్ల మీకు ఇబ్బంది కల్గించాను. ఇవాళ ఉదయమే నా భార్య మరణించింది. దహన సంస్కరాదులు పూర్తిచేసి సరాసరి అక్కడనుండి ఇక్కడికే వస్తున్నాను. పదండి, మీ పని పూర్తి చేధ్యం.’

పండిత పద్మనాథ విద్యా వినోదులు కర్మయోగి. మాట తప్పని మనీషి. ఆయన ధన్యుడు.

కర్తవ్యం చింతించవలసింది కాదు, చింతన (అలోచన)చేయవలసినది.

సమస్యలకు పరిషోరం - కుటుంబ నిర్మాణం

కుటుంబంతో సంస్కారవంతమైన వాతావరణాన్ని నెలకొల్పడం ప్రతి ఆలోచనాపరుని కర్తవ్యం, ప్రతి వివేకవంతుని కర్తవ్యం. కుటుంబ వ్యవస్థలో ఉండి, దాని ప్రయోజనాన్ని పొందాలని మాత్రమే ప్రతి వ్యక్తి ఆలోచిస్తే - ఆ వ్యవస్థకు ప్రాముఖ్యం ఉండదు. ఒకచోట ఉండడాన్నే కుటుంబమని పిలిస్తే ధర్మస్తుల్లో, హోటల్లో, రైల్లో చాలామంది ఒకేచోట ఉంటారు. అంతమాత్రాన ఈ స్థలాల్లో ఉండే ప్రజలు ఒకే కుటుంబ సభ్యులు కాజాలరు. కుటుంబమంటే ఒకచోట ఉండటం కాదు. కుటుంబ సభ్యులు ఒకరికొకరు అన్యోన్యమైన ఆశ్చేరుతా సూత్రంలో బంధించబడి ఉంటారు. వెంట ఉండటం, ఒకే వంటింటిలో తినడం, ఒకరితో మరొకరు మాటల్లాడేతిరు, ప్రేమతో కూడిన ప్రవర్తన మాత్రమే కాక ఒకరిపట్ల మరొకరి కర్తవ్యాలతో కుటుంబ సభ్యులు బంధించబడి ఉంటారు. ఆ కర్తవ్యాలను పూర్తి చేస్తూ ఉండటం అనేది కుటుంబంలో ఉండడానికి కుటుంబ సభ్యులు అనిపించుకోవడానికి తప్పనిసరి. అమాయకులకన్న, అర్ధకులకన్న, చిన్నపిల్లల కన్న కుటుంబంలోని పెద్దవారికి కర్తవ్యాపాలన మరింత అవసరం, మరింత తప్పనిసరి అవుతుంది. చిన్నపిల్లలకైతే కర్తవ్యం, బాధ్యత అనేవి అర్థం కాని విషయాలు. మరి వారు వాటిని ఎలా పాటించగలుగుతారు? వారికి కర్తవ్యాలను బాధ్యతలనూ బోధించడం తర్వాతి విషయం. మొదట పెద్దలు స్వయంగా కర్తవ్య పరాయణలుగా, కుటుంబం పట్ల బాధ్యత కలవారుగా తయారుకావాలి.

కుటుంబంలోని ఇతర సభ్యులనందరినీ సంస్కారవంతులుగా చేయటమే, వారిని ఆదర్శవంతులుగా, ఉన్నత వ్యక్తిత్వం కలవారుగా తీర్చిదిద్దడానికి ఎంతో మెలకువతో ప్రయత్నించడమే ఈ బాధ్యత. ఈ ప్రయత్నాలను ఎంతో జాగ్రత్తగా, ఎంతో నేర్పగా నిర్వహిస్తే-కుటుంబ సభ్యులలో ఉన్నత వ్యక్తిత్వం ఉత్సవం అవుతుంది. అంతే కాదు. ఆ ప్రయత్నంలో లెక్కలేనన్ని మానవత్వ సమస్యలకు పరిషోరాలు

ధర్మ రహిత జీవనం వాస్తవానికి మరణమే.

కుటుంబ పరిధిలోనే లభిస్తాయి. సామాజిక దురాచారాలూ, సమస్యలూ ఎక్కుడో ఆకాశం నుండి ఊడిపడవు. సమాజంలో భాగమైన వ్యక్తుల నుండే ఉత్సవ మువతాయి. వ్యక్తి కుసంస్కారి, దూరధృష్టిరహితుడు, వివేకహీనుడు అయితే - అతని ప్రవృత్తులూ కార్యకలాపాలూ, చర్యలూ అదే స్థాయిలో ఉంటాయి. ఈ ప్రవర్తనయే ఎన్నో సమస్యలకు కారణ మువతుంది. వ్యక్తి దృష్టికోణాన్ని, వ్యవహారణనూ సంస్కరిస్తే-సమాజంలో ఎప్పటినుండో పేరుకుపోయిన ఎన్నో సమస్యలను పరిష్కరించగలుగుతాము.

నిరక్షరాస్యత సమస్య

వ్యక్తుల దృష్టికోణాలనుండి, విధానాలనుండి కార్యకలాపాల నుండి సమస్యలన్నీ ఉత్సవ మువతాయి. అయితే కొన్ని సమస్యలకు వాటితో నేరుగా సంబంధం ఉండదు. ఉదాహరణకు నిరక్షరాస్యతనే తీసుకుండాం. దీనికి ప్రత్యేక కారణాలు పరిస్థితులు, వనరుల కొరత అని అనిపిస్తుంది. వాస్తవానికి దీనికి కారణాలు చదువు పట్ల అభిరుచి లేకపోవటం, దాని ప్రాముఖ్యం తెలియకపోవటం. కారణమేదైనా - నిరక్షరాస్యత అనేది దేశానికి ఒక పెద్ద సమస్య. ప్రతి ఇంటిలోనుండి ఆక్షరాస్యలైన వ్యక్తులు ముందుకు వచ్చి నిరక్షరాస్యుల కోసం కొంత సమయం కేటాయిస్తే, ఈ సమస్య తీరిపోతుంది. దేశ జనాభాలోని నాలుగింట మూడువంతుల ప్రజలను ఆక్షరాస్యులుగా తీర్చిదిద్దే వ్యవస్థను ప్రభుత్వ యంత్రాంగం నిర్మింపజాలదు.

పేదరిక సమస్య

కుటీర పరిశ్రమలను పేదరిక నిర్మాలనకు ప్రథమ సాధనాలుగా పరిగణించవచ్చు. ఈ విధానాన్ని ఎవరిమీదా బలవంతంగా రుద్దలేము. కుటుంబ సభ్యులు దీని అవసరాన్ని

గుర్తిస్తే, అందుకోసం సాధన సంపత్తిని వారే సమీకరిస్తారు-పెళ్లి ఖర్చులకు ఎవరో ఒకరి నుండి ఏదో ఒక విధంగా ధనాన్ని సమీకరించే విధంగా.

ఆరోగ్య సమస్య

ఆరోగ్యం - అనారోగ్యం అనేది ముఖ్యంగా ఆహారపు అలవాట్లపై, దినచర్యపై ఆధారపడి ఉంటుంది. మీటన్నింటినీ సరిచేసుకుంటేనే ఆరోగ్య పరిరక్షణ సాధ్యపడుతుంది. సందు సందులో అనుపత్తులు కట్టించటం ద్వారా, ఇంటింటికి డాక్టరును పంపడం ద్వారా కాని పని ఆహార విషారాలను, కుటుంబ అలవాట్లను మార్చటం ద్వారా జరిగిపోతుంది. కుటుంబాలలో వంటింటి విషపం అనివార్య అవసరం.

జనాభా పెరుగుదల సమస్య

జనాభా పెరుగుదల ఒక విషపు సమస్య. జాతి యొక్క ఆర్థిక, సామాజిక ప్రగతికి అన్నింటినీ మించిన ఆటంకం ఇది. కుటుంబంలోని ప్రతి వ్యక్తి ఈ విషయంపై మెలకువ వహిస్తే, అధిక సంతానాన్ని అశుభంగా భావిస్తే-జనాభా నియంత్రణ కార్యక్రమం చాలా సహజంగా జరిగిపోతుంది. ప్రభుత్వాధికారుల ఉరుకులూ, పరుగులూ ఈ పని చేయలేకపోతున్నాయి.

శీల నిర్మాణ సమస్య

శీల నిర్మాణం, వ్యక్తిత్వ నిర్మాణం అనేవి మహత్తర కార్యాలు. సామర్థ్యం, సంపద, అభివృద్ధి ఈ రథ చక్రాలపై ముందుకు సాగుతాయి. కుటుంబ వ్యవస్థ తప్ప మరో సంస్కృతిపైన ఈ కార్యాన్ని సాధించజాలదు. పారశాలలో ఎంత చదివించినా - వ్యక్తి యొక్క గుణ, కర్మ, స్వభావాలను మలచడంలో ఇంటి వాతచావరణమే సఫలం అవుతుంది. నీతి, సదాచారం, మతం, అధ్యాత్మల విష్ణుత వ్యవస్థ ఆడంబరాలతో చాలాకాలంగా సాధించలేకపోయిన ఈ పనిని సంస్కరించబడిన కుటుంబ వాతావరణం అవలీలగా సాధించగలుగుతుంది.

పౌర శిక్షణ

పౌర బాధ్యతను సామాజికతను బోధించడం, శిష్టాచారాన్ని స్వభావంలో అంతర్భాగంగా మార్చటం అనేది ప్రవచనాల పల్ల కాని పని. ఈ దిశలో సాహిత్యం సైతం అంతగా ముందుకు పోలేదు. ప్రచార సాధనాల ద్వారా మార్గదర్శనం మాత్రం జరగవచ్చు. సత్రవృత్తులను స్వభావంలో భాగంగా చేసే ప్రక్రియ బాహ్య చికిత్స ద్వారా సాధ్యపడదు. అంతరంగంలోని రహస్య కేంద్రాలను ప్రభావితం చేసే, నిత్య జీవితంలో అమలుజరిగే సదాచారాల ద్వారా మాత్రమే ఇది సాధ్య మవుతుంది. ఈ మహాకార్యాన్ని సాధించగలిగేది సంస్కరించబడిన కుటుంబ వాతావరణం మాత్రమే.

దురాచారాల నిర్మాణ సమస్య

సమాజంలో ఉన్న మూడు విశ్వాసాలు, దురాచారాలు, దుష్ట సాంప్రదాయాలు కష్ట సష్టేలకూ, దుబారా ఖర్చుకూ, భయంకర పరిణామాలకూ దారితీస్తున్నాయి. కుటుంబ సభ్యులు ఈ విషయంలో మూర్ఖంగా, మొండి పట్టుదలతో ప్రవర్తించడంతో, మంచితనం మూలపడుతోంది. మూడు విశ్వాసాలు విజ్ఞంభిస్తున్నాయి. ఈ పరిస్థితులను బాగు చేయాలంటే - పైపై ఆకులు తెంపడం కాక, ఎప్పటినుండో పాతుకుపోయిన ప్రేళను పెళ్లగించివేయాలి.

మహిళా జాగరణ సమస్య

మహిళలను జాగ్రతపరచే పనికూడా కుటుంబ వాతావరణాన్ని మార్చటం ద్వారా సాధ్యపడతుంది. బాల బాలికల మధ్య విచక్షణ, విద్య పట్ల విముఖత, బాల్య వివాహ పద్ధతి, అభివృద్ధి ప్రయత్నాలను నిరోధించడం, సహా నిరాకరణ, అస్తవ్యస్త పద్ధతులతో మొత్తం సమయం నష్టం కావటం, అభివృద్ధి ప్రయత్నాలకు సమయం దొరకపోవటం వంటివే మహిళల ప్రగతికి అవరోధాలు; వారి అధోగతికి కారణాలు. ఒక్క వ్యక్తి కాక ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా మొత్తం కుటుంబ వాతావరణమే ఈ అనాచారాలను పోషిస్తోంది. మహిళా జాగరణ నిజంగా

మనస్సును ఆదుపు చేయడం, ఆత్మను ఉధ్యరించడం-ఇదే ప్రార్థనకు సాఫల్యం.

జరగాలంటే ఈనాటి కుటుంబ పరిస్థితులనూ, పద్ధతులనూ మార్పులం తప్పనిసరి.

గోరక్షణ సమస్య

గో సంరక్షణ కోసం ఎన్నో ఉద్యమాలు జరిగాయి. ప్రతి కుటుంబమూ కేవలం ఆపుపాలను మాత్రమే వాడాలని కోరుకుంటే, శాశ్వత పరిష్కారం దొరుకుతుంది. ఆపు పాడి పరిశ్రమ దేశం మొత్తంలోనే ప్రముఖ పరిశ్రమగా రూపొందుతుంది. దానితో ధార్మిక భావన పెరుగుతుంది. ఆరోగ్య రక్షణ సమస్య తీరుతుంది. ఉపయోగకరమైన ఎద్దులు లభిస్తాయి. పలువురి నిరుద్యోగ సమస్యను తీరదానికి క్రొత్త మార్గం దొరుకుతుంది.

సమాజసేవకుల తయారి

పూర్వకాలంలో ప్రతి ఇంటి నుండి ఒక్కొక్క వ్యక్తి సమాజ సేవకు అంకితమయ్యేవాడు. కానీ నేడు కుటుంబ సంకుచితత్వపు ఒత్తిడి మితిమీరిపోయింది. ఎవరైనా పరమార్గం గురించి ఆలోచిస్తే, అటువైపు ఒక అడుగు వేస్తే - వారిని ఆ కుటుంబ సభ్యులే కాక బంధుమిత్రులందరూ తీప్రంగా ప్రతిఫలిస్తారు. వానుప్రస్థ, సన్యాసాల ఆవశ్యకతను కుటుంబం అనుభూతి పొందితే - వ్యక్తికీ, సమాజానికి కాయకల్ప చికిత్స చేసే సత్యయుగం దివినుండి భువికి దిగివచ్చినట్టే.

దుర్వ్యసనాల, దుష్టవృత్తుల నివారణ

ఎన్నో దుర్వ్యసనాలూ, దుర్ఘటాలూ మానవ సమాజాన్ని దొలిచివేస్తున్నాయి. సిగిరెట్టు, త్రాగుడు వంటి దురలవాట్లు ఇంతగా ప్రబలడానికి కారణం ఆయా కుటుంబాలలో వ్యతిరేక వాతావరణం లేకపోవటమే. సిక్కు కుటుంబాలలో పొగాకు, జైన కుటుంబాలలో మాంసాహారం బహు అరుదు. అది వ్యక్తుల గొప్పతనం కాదు. కుటుంబమంతా కలిసి తెచ్చే ఒత్తిడి ఘలితం అది. అనైతికతనూ, దుష్టవృత్తులనూ నిరోధించడానికి పోలీసులు, న్యాయస్థానాలు, జైళ్లు, చట్టాలు మొదలగు ఖర్చుతో వ్యవస్థ పనిచేస్తోంది. కుటుంబాలలో

అవినీతికి ఆశ్రయం ఇవ్వని సంప్రదాయాలు ఉంటే, అవినీతికి సమర్థన, సహకారం అందకపోతే - పెక్కు దుష్టవృత్తులు పెరిగే అవకాశం ఉండదు. వ్యక్తిగత దోష దుర్ఘటాల నుండి సామాజిక దురాచారాలు, అనైతికత, అవాంఛనీయ ప్రవృత్తుల వరకు - వ్యక్తిగత జీవితంలో సామాజిక జీవనంలో వ్యాపించి ఉన్న అనేక సమస్యలకు పరిష్కారాలు కుటుంబంలోనే లభిస్తాయి.

సహకార సమస్య

కలసి మెలసి ఉండటం, యోగ్యతను బట్టి సంపాదించటం, అవసరాన్ని బట్టి ఖర్చు చేయటం - అనే ఆదర్శవాదం కుటుంబానికి వెన్నెముక. ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో ఎక్కు మందిని ఆత్మీయతా సూత్రంతో బంధించడం, సుఖ దుఃఖాలను కలిసి పంచుకుని అనుభవించడం, హక్కును అప్పధానంగా, కర్తవ్యాన్నే ప్రధానంగా పరిగణించడం-ఇదే కుటుంబ భావన. దీన్ని సహకార జీవన విధానమని అనవచ్చు.

మానవ ప్రగతికి బుద్ధి ప్రధాన కారణమని చెపుతారు. కానీ నిజమైన కారణం సహకార భావన. కుటుంబాన్ని నిలిపి ఉంచడం ద్వారా మాత్రమే మనిషి ఈ స్థాయికి చేరటంలో సఫలత పొందాడు. అందువల్ల అతడు సృష్టికి శిరోమణిగా పరిగణింపబడ్డాడు. భౌతిక ఆత్మీయ ప్రగతిలోని రహస్యమంతా కలసి మెలసి ఉండే విధానంలో ఇమిడి ఉంది. ఈ సత్ప్రవృత్తిని ప్రతి జీవన రంగంలో వికసించచేయటమే కుటుంబ భావన. సమాజవాదం, సామ్యవాదం, అధ్యాత్మ దర్శనం-ఇవన్నీ దీని వికసిత రూపాలు. “వసుదైవ కుటుంబకమ్”-అనే సిద్ధాంతం మానవ సమాజమంతటినీ ఆత్మీయతా సూత్రంతో బంధిస్తుంది. సమైక్యంగా ప్రగతిని సాధించడానికి, కలసి మెలసి పంచుకుని తినడానికి ప్రేరణ నిస్తుంది.

ఉదార దృష్టితో ఆలోచిస్తే-విశ్వమంతా మన స్వంత కుటుంబంగా కనిపిస్తుంది. ప్రగతిశీలురుగా, సమున్నతులుగా, కీర్తివంతులుగా, ధనవంతులుగా, సంస్కారవంతులుగా ఉండాలనే ఆకాంక్ష జనులకు సహజంగా ఉంటుంది. ఈ కోరికలు ఊహించుకున్నంత మాత్రాన పూర్తి కావు.

స్వరైన విధంగా ఆలోచించే అలవాటుకు ఘలితం-సంతోషం.

ఆశీర్వదించినంత మాత్రాన పూర్తికావు. ఇవి ఫలించాలంటే, ఆ వాతావరణాన్ని సమృద్ధవంతంగా తీర్చిదిద్దాలి. అనాగరికులను నాగరికులుగా, వికసించనివారిని సముస్నేతులుగా మార్చే సదవకాశం దీనిలో దొరుకుతుంది. నీరు, గాలి అనుకూలంగా ఉంటే మొక్కలు పెరిగి, పూలు పూచి, కాయలు కాస్తాయి. ప్రతికూల పరిస్థితులలో ఎంతో అమూల్యమైన మొక్కలు కూడా ఎండిపోతాయి. చచ్చిపోతాయి. ఇతర ప్రాణిలకు కూడా ఈ సూత్రం వర్తిస్తుంది. సామర్థ్యం కలిగిన జీవ జంతువులు సైతం ప్రతికూల పరిస్థితులలో బలహీనం, రోగగ్రస్తం అవుతాయి. తమ మనుగడను కోల్పోతాయి. మనిషిలోని ఆత్మశక్తి మహత్తరమైనది. అయినా అతడు కూడా గాలి పీల్చుకోవాలి. ఊపిరాడని పరిస్థితులల్లో అతడి ప్రాణం పోతుంది. విషం తినడం వల్ల మాత్రమే కాక, విషయక్కమైన వాయువు వల్ల కూడా మృత్యువు సంబధిస్తుంది. వ్యక్తిలోని దోషాలు, దుర్ఘాటాలు ప్రగతి పథంలో అవరోధాలను ఉత్సమ్మం చేస్తాయి. కుటుంబంలోని చెడు సంస్కారాలతో కూడిన వాతావరణం మరిన్ని అవరోధాలను సృష్టిస్తుంది.

జీవం లేని వాటి నిర్మాణం సులభం. జీవుల అభ్యాసుతి

కష్టం. వస్తువులు ఎక్కడ పెట్టామో అక్కడ పడి ఉంటాయి. వాటంతట అవి అటూ ఇటూ కదలవు. కాని ప్రాణం ఉన్న జీవులు అనుక్కణం కుసంస్కారాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ ఉంటాయి. అలాంటి దశలో ప్రాణిల, ప్రత్యేకంగా మనుషుల, భావనాత్మక నిర్మాణం ఎంత కరినమో ఊహా ద్వారా కాక అనుభవం ద్వారానే తెలుసుకోగలం. శరీర పోషణ సులువు. కాని భావనాత్మక నిర్మాణానికి అసాధారణమైన దూరదృష్టినీ, ఏకాగ్రతనూ చూపవలసి వస్తుంది.

కుటుంబ నిర్మాణం అంటే కుటుంబంలోని ప్రతి సభ్యుని వర్తమానాన్ని సుఖంగా, భవిష్యత్తును ఉజ్వలంగా తయారు చేయటం. ఇందుకు ప్రతిఫలంగా కుటుంబ నిర్మాతలకు ఆత్మ సంతృప్తి, గర్వ-గౌరవాలు, సత్యార్-సన్మానాలు, శ్రద్ధ-భక్తి, కీర్తి ప్రతిష్టలు లభిస్తాయి. ఫలించి పుష్పించే ఉద్యమమాన్ని నిర్మించి అలంకరించే తోటమాలి సామాన్య శ్రామికుల కన్న ఎక్కువ శ్రేయస్తునూ, లాభాన్ని పొందుతాడు. కుశలుదైన తోటమాలి, భవన నిర్మాత, సఫల పారిశ్రామికవేత్త, సర్వస్తోని రింగిమాస్టర్ సాధించే సత్ఫులితాల కన్న కుటుంబ నిర్మాణంలో నిమగ్నులైన మనుషులు పొందే సత్ఫులితాలు మహత్తరమైనవి.

★★★

తండ్రి నేర్చిన పారం

ఒక అంగీయ సైనికుడు గుర్తం మీద స్వారీ చేస్తూ వెళ్తున్నాడు. త్రోవలో సైనికుడి కుచ్చు టోపి చూచి బాలురు కొందరు సలామ్ సలామ్ అంటూ అరవసాగారు. రాజుకు కూడా ఉత్సాహం కలిగింది. అతడు కూడా సలామ్ అనేశాడు. అంధ్రప్రదేశ్‌లోని మొగల్లు అనే ప్రాంతంలో నివసించే వెంకట్రామ రాజు రాజుకు తండ్రిగారు. ఆయన ఆ సమయంలో రాజు వెంట ఉన్నాడు. ఒక అంగీయ సైనికుడికి రాజు సలామ్ చేయడం చూసేసరికి ఆయన కళ్ళు క్రోధంతో ఎర్రబడ్డాయి. రాజు చెంపమీద ఆయన పటపట రెండు దెబ్బలు వేశాడు. క్రోధ స్వరంతో ఆ తండ్రి ఇలా చెప్పాడు - ‘మూర్ఖుడా, ఒక విదేశీయుడి ముందు తల వంచడానికి నీకు సిగ్గు లేదా? నీ వంశం ఏమిటి? సంస్కృతి ఏమిటి! జాగ్రత్త! మళ్ళీ ఎప్పుడన్నా ఇలాంటి పని చేశావంటే ప్రాణాలు తీస్తాను’. ఏడుస్తూ రాజు చెప్పాడు - ‘లేదు తండ్రి; మళ్ళీ ఎప్పుడూ ఇలాంటి పని చేయను’. రాజు తన తండ్రి కిచ్చిన మాటను ఆజన్మాంతం పాటించాడు. అంగీయులను దేశం నుండి పొరాద్రోలేందుకై - ఆయన చివరి క్షణం వరకు పోరాదుతూనే ఉన్నాడు. బ్రిటీష్ మేడర్ గుడాల్ తుపాకీ గుళ్ళకు గురిఅయి తన మాత్రాభూమి ఒడిలో శాశ్వతంగా నిద్రపోయాడు. ఆయన బలిదానాన్ని గురించి మహాత్మా గాంధీ ఇలా అన్నారు - ‘అల్లారి సీతారామ రాజు దైర్య సాహసాలు సర్వదా మనకు ఆదర్శపొయిమైనవి’.

సంప్రదాయాలు గతం ఇచ్చేవి; పరివర్తన భవిష్యత్తుకు చిహ్నం.

తత్వ చింతన

శైతన్య వికాసమే జీవితం

జీవితం అంటే ఏమిటి? అనే జిజ్ఞాస పూర్వకాలం నుండి ఉన్నది. మానవుని మనస్సులో ఈ జిజ్ఞాస పెరుగుతూ ఉన్నది. ఈ విషయాన్ని తెలియచేయటానికి ఎన్నో పాటలు వ్రాయబడ్డాయి. ఎన్నో కథలు చెప్పబడ్డాయి. అనేకమంది దార్శనికులు, వైజ్ఞానికులు దీనిపై పరిశోధనలు చేశారు. కానీ ఎక్కడా సాఫల్యం కనబడలేదు. ప్రతి నిముషం, ప్రతి విషయం పరివర్తన చెందుతున్న కారణంగా - ఈ జిజ్ఞాస తగ్గలేదు సరికదా, పెరుగుతూనే ఉన్నది.

ఈ విషయంలో ఎన్నో పరిభాషలను కోటగోడల్లా నిర్మించినపుటికీ - తులనాత్మకంగా పరిశీలిస్తే అవేమి నిలబడడం లేదు. నిరంతర ఘర్షణయే జీవితం. జీవితమే ఘర్షణ.

మనలో ఒక విధమైన సంఘర్షణ కలిగినపుడు మనల్ని మనం ప్రశ్నించుకోవాలి - ఎందుకు ఈ ఘర్షణ కలుగుతున్నదని, ఈ ఘర్షణ ఎటువైపు ప్రయాణిస్తాన్నది అని? అప్పుడు అర్థమాతుంది ఘర్షణయే జీవితమని. ఈ సంఘర్షణ నుండి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. ఇది సత్యం.

ఈ ప్రపంచంలో ప్రతి ప్రాణికి జీవించాలనే కోరిక సహజంగా ఉంటుంది. ఎంత చిన్న ప్రాణి అయినా, తనను చంపటానికి ఎవరైనా వస్తే తనను తాను రక్షించుకొనడానికి ఎంతగానో ప్రయత్నిస్తుంది. చావడానికి ఎంత మాత్రం ఇష్టపడదు. ఏ విధంగానైనా జీవించాలని అనుకుంటుంది. చేప జీవితమంతా నీటిలోనే ఉంటుంది. నిండా నీళ్ళల్లో ఎలా ఉంటుంది అని పిల్లలాళ్ళు అనుకుంటారు. కానీ అది దాని స్వభావం.

ఆలోచించినట్టే - ఈ ప్రపంచంలో పు పక్కాదులు, జలచరాలు, చిన్నచిన్న జీవులు, పెద్దపెద్ద జీవులు ఎన్నో ఉన్నాయి. వీటికి జీవించడమే ఒక ప్రయోజనం. అలాగే, జౌధులూ, వృక్షాలూ జీవిస్తున్నాయి. కొన్ని రకాల చెట్లు కొన్నివేల సంవత్సరాలు జీవిస్తున్నాయి.

ఈ విధంగా వేలకొలది సంవత్సరాలు జీవించటం వల్ల చివరకు మిగిలేది ఏమిటి? “వికాసం.” ఇదే తెలుసుకొనవలసినది. ఈ వికాసం సంఘర్షణ ఘలం.

మానవుడు శైతన్యాన్ని గురించి, వికాసాన్ని గురించి చెప్పడానికి, వినదానికి ఉత్సాహపడుతున్నాడు. మానవుడు ఎవరు? భూమి మీదకు ఎప్పుడు వచ్చినాడు? అనే ప్రశ్నలకు దార్శనికులు, వైజ్ఞానికులు ఈ విధంగా చెపుతున్నారు. మానవుడు ఎప్పుడు పుట్టినాడు? మానవుడు కొన్ని రకాల జీవులకన్నా, చెట్లకన్నా, ఓపథులకన్నా చాలా చిన్నవాడు.

కొన్నివేల సంవత్సరాల క్రిందటి మానవుడు ఇప్పటి మానవునిలా లేదు. చాలా మార్పి వచ్చినది. మానవుని వికాసం, అతని శైతన్య వికాసం సుదీర్ఘమైన గొలుసులా, నిరంతరంగా కొనసాగుతున్నాయి. ఈ భూమిలో నలుమూలలా అన్యేషించగా లభించిన జీవకోటి ఎముకలను పరిశీలించగా - “దయనో సారో” అనే విశాలమైన శరీరం కల జంతువు ఉండేదని, కాలక్రమంగా అది నశించిని తెలుస్తోంది. మానవీయ సభ్యత కొన్ని లక్షల సంవత్సరాల క్రిందటిదని తెలుస్తోంది.

మానవుడు భూమి మీద పుట్టడం, అతడి జీవన వికాసం ఒక గొలుసులా పరిణతి చెందుతూనే ఉన్నది. నిర్విమంగా ఎల్లపుడూ జరుగుతూన్న సంఘర్షణయే మానవుని జీవితంలో శైతన్యాన్ని పెంపాందిస్తోంది. నిరంతర సంఘర్షణ వల్లనే సభ్యతా వికాసం జరుగుతూన్నది. ఈ నిర్విమ సంఘర్షణలోనే మానవ జీవన పరిభాష దాగిఉన్నది.

సంఘర్షణయే మానవ జీవనానికి దారి. ఇదే సభ్యతా శైతన్యాల నిడిని పెంచుతుంది. కనుక సభ్యతయే జీవనం అనే భ్రమ కలుగుతోంది. కానీ సభ్యత వేరు, జీవనం వేరు. సభ్యత జీవితంలో ఒక భాగం మాత్రమే; సంపూర్ణ జీవనం కాదు. ప్రపంచంలో వేరు వేరు ప్రాంతాలలో, భిన్న భిన్న సమాజాలలో, భిన్న భిన్న సభ్యతలు చిగురిస్తున్నాయి. ఒక

విద్యాంసునిలా మాటలాడడం కన్న విద్యాంసుడు కావడం మిన్న.

సమాజంలోని సభ్యత వేరొక సమాజానికి విపరీతంగా తోస్తోంది. ఫలితంగా పోరాటాలు జరుగుతున్నాయి.

ప్రామాణికత, అప్రామాణికత దేశకాల పరిస్థితులపై ఆధారపడి ఉంటాయి. మనిషి తాను యథార్థమని అనుకున్నవాటిని తన పరిస్థితులను బట్టి స్వచ్ఛమైనవిగా చెప్పుతున్నాడు. కానీ ఒకొక్కప్పుడు అవి విరుద్ధాలుగా పరిణమిస్తున్నాయి. కానీ మానవుడు తన పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల జరుగుతూన్నవాటిని గ్రహించలేకపోతున్నాడు. ఈ అంద పరంపరలు, ఈ పట్టింపులూ మనిషి వివేకాన్ని గ్రుణిగా చేస్తున్నాయి. ఈ మూర్ఖతలు మనిషి మనిషిలో వైరాన్ని పెంచుతున్నాయి. వ్యక్తులలో, సమాజాలలో, సంప్రదాయాలలో, సభ్యతలలో తలెత్తుతున్న స్వార్థం మానవులలో శత్రుత్వాన్ని పెంచుతోంది. మానవ వికాసం కోసం అభివృద్ధిపరచినవే చివరకు మానవ వినాశనానికి కారణాల లవుతున్నాయి.

ఈ విషయం ఎన్నిసార్లు అనుభవంలోకి వచ్చినా మనిషి దీన్ని గుర్తించటం లేదు. సభ్య సమాజంలో మసలుతున్న మనిషి సభ్య దవుతున్నడో, అనభ్య దవుతున్నడో తెలియడం లేదు. నాగరికతల పరస్పర సంఘర్షణవల్ల జరిగిన పలు దాడులవల్ల మానవ జీవనం మనకబారిన చిత్రపటంవలె ఉంది. ఇందుకు చరిత్రయే సాక్షి. సభ్యత పెడదారి పడుతున్నది. అందువల్ల కోటగోడవలె బలపడిన నాగరికత గాలిమేడవలె కూలిపోతోంది.

ఈ విధంగా వివిధ సభ్యతల సంఘర్షణ వల్ల మానవుడు అసభ్యుడుగా మారుతున్నాడు. తాను ప్రభువుకావాలనే కోరిక వల్ల పరమేశ్వరునికి దూర మవుతున్నాడు. మానవుడు మళ్ళీ మళ్ళీ ప్రబోధితుడు అవుతున్న - అహంకారమనే ఉన్నాదంతో జ్ఞానాన్ని కోల్పోతున్నాడు. వేదాలు గాని, బైబిల్ గాని, పానిపట్లు కథ గాని ఒకే పాతాన్ని బోధిస్తున్నాయి. అయినా ఎందరో ఎదుటివారి సింహాసనాలను ఆక్రమించుకున్నారు. ఎందరి రాజ్యాలనో కొల్లగొట్టారు. లెక్కలేనన్ని రాజమంకటాలను మట్టిలో కలిపారు. ప్రకయాలవంటి మతమౌడ్య యుద్ధాలను సృష్టించి, ఎందరి ప్రాణాలనో అపహరించారు.

అయినా ఆశ్చర్యమేమంటే - మానవుడు ప్రతిసారి

ముందుకుపోతున్నాడు. సంఘర్షణలవల్ల కలిగే పెడదారులను దూరం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నాడు. జీవితం క్షణభంగురం. అధికారమూ క్షణభంగురమే. ఇది యథార్థం. అధికారం గాని, ధనధాన్యాదులు గాని, భూసంపద గాని, జమీందారీ గాని, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు గాని మనము భూమిమీద ఉన్నప్పుడే ఉంటాయి. శరీరము మట్టిలో కలిసినపుడు ఇవన్నీ మట్టిలో కలిసిపోతాయి. కానీ మనం భూమిమీద ఆచరించిన సతీసంప్రదాయాలు మాత్రము వ్యాపిస్తాయి. అధికమైన ప్రకాశాన్ని పొంది పరిపూర్ణతను సాధిస్తాయి.

జ్ఞానాన్ని పొందినవాడే ఉపదేశకుడు, నీతిమంతుడు కాగలడు. అధికారం కోసం అర్థులు చాచకూడదు.

సశ్వరమైన ఈ సంసారంలో అన్ని సశ్వరములే. పట్టుపురుగు నశిస్తూ కూడా తాను పట్టుదారాన్ని ఇస్తోంది. ప్రతి ఆకారంలో ఒక వికాసం దాగి ఉంటుంది. ఈ వికాసాన్ని పరమాత్మ రక్షిస్తూ ఉంటాడు - అదృశ్యంగా. సర్వవ్యాపకమైన ఈ తత్త్వానుభూతి కలిగిన జీవితం సవ్యంగా సాగగలదు. పరమపిత్యైన పరమాత్మయే ఈ ప్రపంచంలోని సమస్త సృష్టికి కర్త.

ఈ రోజు ఉన్నది. కానీ రేపు అనేది ఉన్నదో లేదో తెలియదు. ఇదంతా మాయ, స్వప్నంవంటిది. లోతుగా ఆలోచిస్తే - రేపు ఉంటే ఏమిటి? లేకపోతే ఏమిటి? స్వప్నంలో చూసినట్టే. స్వప్నంలో సుఖం కలిగినా, దుఃఖం కలిగినా - మేలుకున్న తరువాత ఏదీ ఉండదు. అలాగే ఇప్పుడు అనుభవిస్తూన్నదే నిజం. కానీ రేపటి విషయం కలవంటిది. రేపటి విషయం ఎవరికి ఎరుక భగవంతునికి తప్ప?

స్వప్నంలో కనిపించినదేదీ మనకు లభించదు. స్వప్నంలో కనిపించినది మధురమైనది కావచ్చ. దుఃఖదాయకం కావచ్చ. ఇదంతా మానవుని మనస్సప్రవృత్తి. స్వప్నంలో విన్న ఒక్కమాటకూడా తరువాత గుర్తు ఉండదు.

అయినా ఈ సాంసారికుడు సాఫల్యాలను చూచి ఎందుకింత గర్వపడతాడో తెలియదు. ఇవన్నీ అనిత్యములు,

ఎవరు ఎంత దానం ఇచ్చారని కాక-ఏ లక్ష్మీం కోసం ఎవరికి ఇచ్చారని గమనించు.

అశాశ్వతములు. సాఫల్యలు జీవితంలో ఒక భాగం మాత్రమే. అవే జీవితం కావు. “జీవితం” అర్థవంతమైనది. పరిపూర్ణమయినది. సృష్టిలో పరమాశ్చర్యకరమైనది. కానీ సాఫల్యలు అనిత్యములు.

తెలివైనవాడు జీవితాన్ని అర్థరహితంగా భావించడు. అర్థరహితమైన వానిలో నుండి సార్థకత నన్మేషిస్తాడు. ఈ సార్థకతాన్మేఘంయే సంఘర్షణ. ఈ సంఘర్షణలో ప్రకృదారులు పట్టరాదు. దారి తప్పరాదు. సత్యమైన సంఘర్షణ ఎవరినీ నశింపజేయదు. వ్యక్తిని పరిపూర్ణదిని చేస్తుంది. ప్రకాశవంతునిగా

చేస్తుంది. అట్టివారి అంతఃకరణ వికసితమై, నిత్యం వారు క్రొత్త మార్గాలను కనిపెట్టగలుగుతారు. ఎవరిలో వివేకమనే జ్యోతి వెలుగుతుందో వారికి జ్ఞానం కలిగి, జీవితమంటే ఏమిటో తెలుస్తుంది. వారు తమ జీవితాన్ని ఎలా మలచుకోవాలో తెలుసుకుంటారు.

జీవితం జ్ఞానం యొక్క వికాస రూత. ఈ రూతలో మెలకువ వహించే వారి జీవితం అర్థవంతం అవుతుంది. వారు ఉత్తములు, సుసంస్కృతులూ కాగలుగుతారు.

★★★

వ్యాయం చెప్పిన రాజు

రాత్రి సమయం. ఇంటిలో దీపం వెలుగుతోంది. ఆ గ్రుడ్‌టై వెలుతురులో 7-8 ఎండ్ల బాలుడు గదిలో కూర్చున్నాడు. ఎదురుగా చదువుకునే పుస్తకం ఉంది. ప్రకృనే తల్లి కూర్చుని ఉంది. అతనిని చదినిస్తోంది. తల్లి ఒక ప్రశ్న అడిగింది ‘నాన్నా, విను ఒక వ్యాపారి రూపాయికి ఒకటి చొప్పున 12 మందు సీసాలు కొన్నాడు. 3 రూపాయలకు ఒక మందుసీసా వంతున అమ్ముతే ఎంత లాభం వస్తుంది?’

ఒక నిమిషం ఆలోచించి ఆ పిల్లవాడు అడిగాడు - ‘అమ్మా, అది ఏమి మందు?’ ‘అరే దానితో నీకేమి పని. సూటిగా జవాబు చెప్పు.’

‘జవాబు అందులోనే ఉందమ్మా. ఆ మందు పేరేమిటో చెప్పు.’

‘ఏదో ప్రాణాలు రక్షించే మందు అనుకో.’

బాలుడు వెంటనే సమాధానం చెప్పేడు - ‘ఆ వ్యాపారస్థనికి 12 కొరదా దెబ్బలు శిక్కగా వెయ్యాలి.’

తల్లి నిశ్చేష్యరూలై చూసింది.

‘ఇదా దానికి జవాబు?’

‘అవునమ్మా. ప్రాణాలు కాపాడే మందును ఆ వ్యాపారస్థుడు ఎక్కువ లాభానికి అమ్ముతే, పేదవారు దానిని ఎలా కొనుకోగలరు? లోభిట్యేన ఆ వ్యాపారస్థుడికి 12 కొరదా దెబ్బలు తగలవలసిందే.’

ఈ అద్భుతమైన జవాబు చెప్పిన బాలుడిని ఇంట్లో రాజు అని పిలుస్తారు. అతని పూర్తి పేరు అల్లూరి సీతారామరాజు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మోగల్లు అనే గ్రామంలో 4 జూలై 1897 న అతడు జన్మించాడు. పెద్దవాడయిన తర్వాత అల్లూరి సీతారామరాజు గొప్ప స్వాతంత్య సమర యోధుడుగా ప్రసిద్ధి కెక్కాడు. సీతారామరాజు బలిదానాన్ని గురించి జవహార్ లాల్ నెహ్రూ ఇలా చెప్పారు - ‘రాజు దేశభక్తులలో మకుటమణి. రాజు వంటి దేశభక్తుల బలిదానం కారణంగానే మన మాతృభూమి అయిన భారతదేశానికి స్వాతంత్యం సిద్ధించింది.’

వ్యక్తిత్వం శ్రద్ధతో నిర్వాణం అవుతుంది.

వ్యక్తి నిర్మాణం

నొఫల్య శిఖరాగ్రానికి సేవానాలు

ఆత్మశక్తి ద్వారా సాఫల్యం

నేడు ప్రతి మనిషి కోటీ శ్వరుష్టి కావాలని అనుకుంటున్నాడు. కోటీ శ్వరుడు కావడం వేరు; సఫల వ్యక్తి కావడం వేరు. సఫలతకు కొలబద్ద డబ్బు కాదు. సఫల వ్యక్తి ప్రతి రంగంలో బహుముఖ ప్రతిభ చూపి, సమాజానికి దారి చూపుతాడు.

ప్రతి వ్యక్తిలో అనంతమైన సామర్థ్యం నిండి ఉంది. వ్యక్తి తలచుకుంటే - ఆ సామర్థ్యంతో అసాధ్యాన్ని సాధించి చూపుతాడు. ఒక “రూట్ మాప్” (అడుగుజాడ) ఏర్పరచుతాడు. ఆ జాడను అనుసరించి - ఏ వ్యక్తి అయినా సఫలత సోపానాలను ఎక్కుగలుగుతాడు. చాలా చిన్న వ్యక్తి సైతం, పల్లెలో ఉండే వ్యక్తి సైతం, కొద్దిపాటి వనరులు కలిగిన వ్యక్తి సైతం - దీక్ష వహిస్తే, తన ఆత్మశక్తి ఆసరాతో సాఫల్యపు శిఖరాగ్రాన్ని చేరి, అక్కడ తన జెండా పాతగలుగుతాడు.

సఫలత ఒక ఆధ్యాత్మిక లక్షణం

సఫలత అనలు ఒక ఆధ్యాత్మిక లక్షణం. బుద్ధుడు-మహావీరుడు, వేదవ్యాసుడు-శ్రీకృష్ణుడు, అర్జునుడు-హనుమంతుడు ఏరందరూ సమాజానికి ఆదర్శాలుగా నిలిచారు. లక్ష్మీ పతులు అవాలని పలువురు కోరుకుంటారు. కానీ-లక్ష్మిని వదిలి ఘకీర్ణ అయిన బుద్ధుడు-మహావీరుడు, గాంధీ-జమనాలాల్ బజాజ్ నేడు సైతం సఫల వ్యక్తులలో ప్రముఖులుగా పరిగణించబడుతున్నారు. తమ జీవితాలను పణాలుగా పెట్టిన వేద పరిశోధకుడు సాత్యలేకర్ను, విష్వవీరుడు భగత్సింగ్ ను మనం సఫల వ్యక్తులుగా పరిగణించడంలేదా?

మారుతాన్న కొలబద్దులు

మార్పెట్ వాదం, ప్రపంచీకరణ వ్యాపించి ఉన్న ఈ విశ్వంలో సఫలతకు కొలబద్ద మారిపోతోంది. వంశ పారంపర్యంగా వచ్చిన అధికారం వల్ల కాని, ప్రసార సాధనాల ప్రభావం వల్ల కాని ఒక స్థానాన్ని పొందినవారిని సఫల వ్యక్తులుగా పరిగణిస్తున్నారు. మరి-జాతీయవాదులూ, జాతి సమగ్ర వికాసం గురించే ఆలోచించేవారూ అయిన యువత నేడు దేశానికి అవసరం కాదా? లక్ష రూపాయల నెలసరి వేతనం పొందే ఐ.ఐ.ఎమ్ (ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంట్) విద్యార్థుల గురించి చర్చ జరుగుతోంది. మరి - తమ స్థాయిలో వ్యవసాయం, తోటల పెంపకం, గోసంరక్షణ, పర్యావరణం, స్వావలంబన రంగాలలో సాఫల్యాలను సాధిస్తూ, గ్రామీణ యువతకు ఆదర్శాలుగా నిలుస్తాన్ని యువతి యువకులను గురించి చర్చ ఎందుకు జరగడంలేదు?

సఫల వ్యక్తులకు కొన్ని కొలబద్దులు ఇక్కడ ఇవ్వబడుతున్నాయి.

మీ విశిష్టత ఏమిటో మీకు తెలియాలి

మొట్టమొదటటిది - తన దృష్టిలో తన ప్రత్యేక లక్షణం ఏమిటో, తన ప్రత్యేక శోభ ఏమిటో, తన విలక్షణ గుణం ఏమిటో, తన విశిష్టత ఏమిటో వ్యక్తి నిర్ణయించుకోవాలి.

ప్రతి వ్యక్తి విజయాన్ని సాధించడానికి జన్మ ఎత్తుతాడు. కానీ - తన వ్యతిరేకాత్మక వైభారి కారణంగా, తన నకారాత్మక వైభారి కారణంగా పరాజయాన్ని అంగీకరిస్తాడు; మామూలుగా బ్రతికి చనిపోతాడు. మనం

దైవ అనుగ్రహాన్నికి అంతఃకరణం పూర్తిగా వికసించిఉండడం అవసరం.

స్వ అవగాహనను వికసింపజేసుకోవడం తప్పనిసరి. మీకు మీ గురించిన దృక్పథం ఏమిటి? - ఈ దృష్టిని మీరు వికసింపజేసుకోవాలి.

భగవద్గీత ఆరవ అధ్యాయంలోని అయిదవ శ్లోకం
ఇలా చెపుతోంది -

“మీ సంసార సాగరం నుండి మిమ్మల్ని మీరు ఉధరించుకోండి. మిమ్మల్ని మీరు అధోగతి చెందించుకోకండి. ఎందుకంటే-ఈ మనిషి తనకు తానే మిత్రము, తనకు తానే శత్రువు”.

మనిషి తనను తాను మిత్రునిగా చేసుకోవాలి. తాను ఆరోగ్యవంతుడైన సఫల వ్యక్తిని అనే ఆత్మ నిర్ణయాన్ని స్వ-నిర్ణయాన్ని ఏర్పరచుకోవాలి; తనతో మిత్రునిగా వ్యవహరించాలి; అనుక్షణం ఆశావాద దృక్పథం కలిగి ఉండాలి. వ్యక్తి తనను గురించి సరైన దృక్పథాన్ని, సరైన అంచనాను, సరైన అవగాహనను కలిగి ఉండాలి. నేను చేయవలసింది ఏమిటి? అన్నది నిర్ణయించుకోవాలి. వ్యక్తి తన ఆత్మశక్తిని పూర్తిగా అందుకు అంకితం చేయాలి.

మోహన్‌దాన్ కరమ్‌చంద్ గాంధీ, ధీరూభాయ్ అంబానీ, పరమపూజ్య గురుదేవులు శ్రీరామశర్మ ఆచార్య - వీరందరూ ఈ సూత్రంతోనే జీవితాన్ని ప్రారంభించారు. సఫల వ్యక్తులలో అగ్రగణ్యులుగా నిలిచారు. మన ఆత్మబలాన్ని పెంచుకుని, మన మనస్సును మిత్రునిగా చేసుకుని అనుక్షణం దానిని మరింత బలీయం చేయడంద్వారా మనం జీవన సంగ్రామంలో వచ్చే వ్యతిరేకతలను ఎదుర్కొనగలుగుతాము.

కుటుంబంలో సౌహోరం

రెండవ కొలబడ్: మీతోపాటు ఇతర వ్యక్తులు కలుస్తారు. వారితో మీ సంబంధ బాంధవ్యాలు ఎలా ఉన్నాయి;

వారిని మీరు ఎలాంటి దృష్టితో చూస్తున్నారు? ఇతరులలో మొట్టమొదట వచ్చేది మీ కుటుంబం. గృహస్థ వ్యవస్థలోని నియమ నిబంధనలన్నింటినీ పాటించే, నవ్వే-నవ్వించే కుటుంబం సఫల వ్యక్తికి అత్యవసరం. ప్రతి సఫల వ్యక్తి వెనుకా ఒక మహిళ యొక్క పాత్ర ఉంటు దన్నది ఒక సూక్తి. ఆ మహిళ, పిల్లలు కలిస్తే కుటుంబం ఏర్పడుతుంది. ప్రేమ, సంయమమ, సహనశీలతలను సాధన చేసే తపోవనం గృహస్థం - అని పూజ్యవరులు ప్రాశారు. కుటుంబంతో సంబంధం దృఢంగా ఉండాలి. కుటుంబం సౌహోరంతో, నియమబడ్డంగా, కలనిమొలని ఉంటే, కుటుంబపు పంచశీల పాటించబడితే, సహనశీలత ఇరువైపుల నుండి అమలు జరిగితే - వ్యక్తి సఫలతవైపు ఒక అడుగు ముందుకువేయడం భాయం.

నేడు వివాహాతర సంబంధాలు పెచ్చుపెరుగుతున్నాయి. జనం సుఖాలను ఇతరత్రా వెదుకుతున్నారు. సంయమ రాహిత్యం, క్షణం తీరికలేని దినచర్య, కుటుంబం నుండి దూరం కావడం-ఇవి డబ్బు సంపాదించడంలో సాయపడవచ్చ. కానీ, ఇవి మిమ్మల్ని అసఫల వ్యక్తిగా, ముక్కలయిన వ్యక్తిగా మిగుల్చుతాయి. అలాంటి వ్యక్తి తన పూర్తి సామర్థ్యంతో పనిచేయలేదు. గృహస్థ జీవనంలో ఒడిదుడుకులు రాగానే, వ్యక్తి సఫలత కోసం జరిగే పరుగుకు దూరమయిపోతాడు.

వివాహ వార్షికోత్సవ ప్రాముఖ్యం

కామ బీజాన్ని సంస్కరించి, దానిని జ్ఞాన బీజంగా మార్చాలని ఆధ్యాత్మిక కామ విజ్ఞానం చెపుతోంది. సంయమనంతో జీవించాలి. ఒకరిని మరొకరు ముందుకు నడిపించే జీవితాన్ని గడపాలి. 21వ శతాబ్దం మహిళా శతాబ్దమని గుర్తుంచుకోవాలి. దాన్ని ఉపేషిస్తే, మనం ఎంతో కోల్పోతాం.

కనుక-ప్రతి సంవత్సరం వివాహ వార్షికోత్సవం

ఆలోచనయే మనిషికి ప్రధానమైన ప్రేరకశక్తి.

జరుపుకోవాలి. వివాహ సమయంలో చేసిన వాగ్దానాలను గుర్తుచేసుకోవాలి. అందువల్ల ప్రేమ పెరుగుతుంది; పిల్లల వికాసానికై ఇద్దరి సహకారమూ లభిస్తుంది.

మిత్రులను వెదకాలి

ఇతరులలో మన మిత్రులూ, సహచరులూ, బంధువులూ కూడ ఉంటారు. మనం ఒక సామాజిక వ్యవస్థలో అంతర్భాగాలము. ఆ వ్యవస్థతో మన సంబంధం ఎలా ఉంది? సజీవ సంబంధంగా దానిని ఎలా నిలిపి ఉంచగలుగుతాము?

- అని మనమే ఆలోచించాలి. దాన్య భావాలు వ్యాపించి ఉన్న ప్రపంచంలో నిజమైన మిత్రులు అరుదుగానే దొరుకుతారు. మీకు సహచరులు ఉంటారు. మీతో కలసి చదువుకున్నవారు ఉంటారు. మీ వృత్తిలో మీరు పలువురిని కలుస్తూ ఉంటారు. వీరిలో సాయపడే మిత్రులను వెదకాలి. తరచు తమ మైత్రిని సమీక్షించవలసిందిగా వారితో చెప్పాలి. వారిపై అవసరానికి మించి ఆధారపడవద్దు. వారు లేకపోతే పని సాగనంత హెచ్చుగా వారితో సాన్నిహిత్యాన్ని పెంచుకోవద్దు. ఎంత దగ్గర బంధువులు ఉన్నప్పటికీ వారితో గల సంబంధాలను కాక - మీ ఆదర్శాల యూత్రలో లక్ష్మీన్ని మాత్రమే గురుంచుకోండి.

సృష్టిమెన లక్ష్యం ఉండాలి

మూడవ కొలబద్ధః మీ లక్ష్యం; మీరు స్వీకరించిన
ద్వేయం; దాని విషయంలో స్పష్టత. ద్వేయాన్ని నిర్ణయించుకునే
విధానాన్ని మనం నేర్చుకోవాలి. గమ్య స్థానం అన్నది లేకపోతే,
యూత ఎలా ముందుకు సాగుతుంది?

నేడు ఆదర్శం లేని యువత మనకు నలువైపులా కానవస్తోంది. స్పృష్టమైన ధ్యేయాల్ని ఏర్పరచుకుని, సరైన పద్ధతిలో, తగు సమయంలో తన జీవన యూత్తను నిరారణ

చేసుకున్న వ్యక్తికే అవకాశాలు లభిస్తాయి.

మాల్జ్ అనే రచయిత ఇలా వ్రాశాదు-

‘పనిచేసే సందర్భంలో మనిషి ఒక సైకిలు వంటివాడు. ఒక గమ్యంవైపు ముందుకు వెళ్కపోతే వ్యక్తి డుగిసలూడిపోతాడు, పడిపోతాడు. ”

యమం నుండి సమాది వరకు

పతంజలి మహర్షి తమ యోగ సూత్రాలలో ఆప్టాగి
 యోగం ద్వారా జీవన ధైయాన్ని సూచించారు. జీవితాన్ని
 యమంతో ప్రారంభించాలి, సమాధితో ముగించాలి. ఇందుకు
 ఎనిమిది సోపానాలు ఇవ్వబడ్డాయి. ధైయం అంటే అర్థం-ఒక
 ప్రత్యేక లక్ష్మీన్ని చేరడం కోసమై మనస్సును పూర్తిగా లగ్గుం
 చేసేందుకు ఒక కార్యాచరణ ప్రణాళిక. మన లక్ష్మీం ఎప్పుడూ
 ఉన్నతంగా, ఉదాత్తంగా ఉండాలన్న విషయాన్ని
 గురుంచుకోవాలి.

నిర్వాణాత్మక దృక్పథం అత్యవసరం

నాగ్లవ కొలబద్ద పనిషత్తు మీ దృక్పుధం. దృక్పుధాన్ని
ఎల్లపుడూ నిర్మణాత్మకంగా, భావాత్మకంగా నిలుపుకోవాలి.
సఫల వ్యక్తిగా రూపొందించే భావాన్ని వికసింపజేసుకోవడానికై
మీ శక్తిని నూటికి నూరుపాత్కు కేంద్రీకరించడమే దృక్పుధం.

లక్ష్మీంపై మన దృష్టి నిలిచి ఉండే విధంగా, మన
ఆత్మదర్శనంతో, ఆనందప్రదమైన కుటుంబ సంబంధాలతో,
అత్యంత సఫలమూ, శ్రేష్ఠమూ అయిన ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో
పూర్తిగా వికసించిన మహో మానవుడుగా రూపొందగలిగే జీవన
దృక్ప్రథాన్ని మనం నిర్మాణం చేసుకోవాలి.

ಇದಿ ಸಾಧ್ಯಮೇನಾ? ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿಂದ ಚೂಡಂಡಿ.

1

జూనం ఎంత ఉన్నతమో జీవితం అంత ఉత్సవం.

మహిళా జాగరణ

సత్తుత్వంలో మహిళ

“సతీ, పార్వతీ, అరుంధతీ, అనసూయ, శాండలీం తథా పతిప్రతా నారీ రత్నేంమే ఇన్ పంచోంకా నామ ప్రథాన్”

అని చెప్పబడింది.

అత్రి మహార్షి భార్య అనసూయ సతిగా ప్రస్తుతించబడింది. ఆమె సతీత్వాన్ని పరీక్షించబానికి భార్యలచే వ్రేరితులై వచ్చిన త్రిమూర్తులు కోరరాని కోరిక కోరారు. అతిధుల కోరిక తీర్చుటం థర్యం. కాని అది అనుచితమైన కోరిక కనుక వారిని పసి పాపలుగా చేసి వారు కోరినట్లు చేసింది. త్రిమాతలను తన ముంగిట నిల్చి అర్థించేలా చేసిన మహాసాధ్వి అనసూయ.

తన తండ్రియైన దక్కుడు యజ్ఞం చేస్తూ తన భర్త నాహాన్నించకపోవటంతో, సతీదేవి ఆవేశపడింది. ఆయనను స్వయంగా కలుసుకుని ఆయన దురాలోచనను ఖండించనంత పరకూ తనకు మనశ్శాంతి ఉండడని, పత్నిగా, పుత్రికగా తన ధర్మాన్ని నెరవేర్చబానికి అనుమతించమని పరమశివుణ్ణి కోరింది. సానునయంగా వద్దని వారించాడు పరమశివుడు. అయినా ఆమె ఒప్పుకోలేదు. ‘తండ్రి శరీరం నుండి జన్మించిన దాన్ని నేను. అతని దోషం నన్ను కూడా కలుషితం చేస్తోంది. అతని చేత ప్రాయశ్శిత్తం చేయించేవరకూ నా మనసు శాంతించడంటూ భర్తను ఒప్పించి తాను తండ్రిగారింటికి పచ్చింది. ఆమె ఉనికిని గుర్తించనట్టే ఇతర కుమార్తెలను అల్లుక్కను పలకరించటం చూసి అవమానంతో కలత చెందింది. తండ్రిని నిందిస్తూ పాప బుధ్మిగల నీ వలన సంక్రమించిన ఈ శరీరం శంకరుని కుపయుక్తంగా గాకుండా పోయింది. వచ్చే జన్మలో ఆయననే పతిగా పొందాలనే సంకల్పంతో ఆత్మ దహనం చేస్తున్నానంటూ స్వయంగా అగ్నికాపుతి అయింది సతీదేవి.

వశిష్ఠ మహార్షి పూర్వాశ్రమంలో మహా కోపిష్ఠి. అయినా భార్య అరుంధతి శాంత స్వభావం వల్ల కోపరాహిత్యాన్ని పొందాడు. శాంత ప్రియుడైన తన భర్త కవమానం జరిగితే, తన శక్తినంతా ధారవేసి నందినిని రక్షించిన సాధ్వీలలామ అరుంధతి.

ఆసలాయన శాంత స్వభావానికి కారకురాలైన ఆమె సప్తర్షులున్న నక్కత మండలంలో శాశ్వత స్థానాన్ని పొందింది భర్త సరసన.

సతీ సావిత్రి అల్పాయుష్మదని తెలిసినా సత్యవంతుణ్ణి వరించి వివాహం చేసుకుని అతనికోసం అష్టకపోలు పడి ఆఫరుకు యుమధర్మరాజు వెంటబడి పతి ప్రాణాలను పొందగల్చిన మహాసాధ్వి. అలాగే భర్త ప్రాణం కోసం సూర్యోదయాన్నే నిలిపిన నుమతి కథ మనకు సువిధితం.

ఇక చెరపట్టిన రావణుడు త్రిలోక రాజ్యాన్ని పాదాలముందు పరుస్తానన్నా సీత తృణప్రాయంగా దాన్ని తిరస్కరించింది. తన దుఃఖితికి దుఃఖించలేదు. నిర్వేదం చెందలేదు. పైగా

**క్షుధితస్వేవ సింహస్య మృగశత్రో : తరస్సినః
అలీవిషస్య వదనాత్ దంప్రో మాదాతు మిచ్ఛసి ॥**

అంటుంది. ఆకలిగాన్న సింహపు కోరను, త్రాచుపాము కోరను పెకలించ దల్చుకున్నావు, నీకు చావు మూడిందంటూ పరషోక్తులతో హాచ్చరించింది. “తృణ మంతరతః కృత్యా ప్రతుయాచ శుచిస్తుతా” - అంటాడు ఆదికవి. వివాహిత పరపురుషునితో మాట్లాడటం మర్యాద కాదని గడ్డిపోచ నడ్డం పెట్టుకుని మాట్లాడిందట.

**రాక్షస స్త్రీలంతా హింసించినపుడు కూడా -
చిన్నాభిన్నా విభక్తావా దీప్తే వాగ్నై ప్రదీపితా ।
రావణం నోపతిష్టేయం, కిం ప్రథాపేన పశ్చిరమ్ ॥**

అంటుంది. చంపండి, చీల్చుండి, ముక్కులు చెయ్యండి, మండే ఆగ్నిలో పడవేయండి, ఏం చేసినా నేను రావణుడిని అంగేకరించను పొమ్మంటుంది. ఆ మొక్కవోని సైర్యమే స్త్రీ జాతికి నచ్చింది స్త్రీజాతి మెచ్చింది, స్త్రీలోకానికంతా శిరోధార్యమైంది. ఇలా ఎందరో సతీమతల్లుల సౌశీల్యమే స్త్రీ జాతికాదర్శం.

-డి.జి.విజయలక్ష్మి.

★★★

విజ్ఞానం బాహ్య ప్రగతి; జ్ఞానం ఆంతరిక అనుభూతి.

ఆచరణలో అధ్యాత్మ

సామాజిక స్వపూర్వ అత్యవసరం

సమాజానికి, వ్యక్తికి ఉన్న సంబంధం శరీరానికి, అవయవాలకూ ఉన్న సంబంధం వంటిది. రెండూ ఒకదానిని మరొకటి పూరిస్తాయి, పూర్తి చేస్తాయి. వీటిలో ఒకటి లోపిస్తే రెండవదానికి స్థిరత్వం సాధ్యపడదు. వీటిమధ్య పరస్పర సహకారం అవసరం.

మనిషికి సమాజం పట్ల ఒక బాధ్యత ఉన్నది. ఆ బాధ్యత లోపిస్తే, సమాజం సువ్యవస్థతంగా, క్రమబద్ధంగా వనిచేయజాలదు.

మనిషి యొక్క శరీరాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, ఈ విషయాన్ని బాగా అర్థం చేసుకోవచ్చు. మనిషి శరీరంలోని వివిధ అవయవాలు తమతమ వసులు చేయడం మానివేస్తే-శరీరం శిథిలం అవుతుంది, జర్జరం అవుతుంది, పనికిరాకుండా పోతుంది. శరీరం సుదృఢంగా, బిల్పంగా, శక్తివంతంగా ఉండాలంటే - ప్రతి అవయవమూ సక్రమంగా వనిచేయాలి. సమాజానికి కూడా సరిగ్గా ఈ పరిస్థితి అవసరం అవుతుంది. సమాజం సవ్యంగా, సక్రమంగా, సముచితంగా నిలిచి ఉండాలంటే - దానిలోని ప్రతి వ్యక్తి తన బాధ్యతలను నిర్వహించడంలో నిమగ్గం కావలసి ఉంటుంది.

వివిధ అవయవాలు తమ చిత్రం వచ్చినట్లు వనిచేస్తే- సహాయ నిరాకరణ పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అప్పడు శరీరం పరిస్థితి అత్యంత శోచనీయంగా, అత్యంత దయనీయంగా తయారవుతుంది. శరీరం ఒక యంత్రం వంటిది. యంత్రంలోని విభాగాలన్నీ తమతమ స్థలాలలో అమరి ఉండి వనిచేస్తాయి. ఒక్క విభాగం పాడయినా, యంత్రం వనిచేయదు. శరీర పరిస్థితి ఇలాంటిదే. సమాజ పరిస్థితి ఇలాంటిదే.

వ్యక్తి స్వార్థంతో జీవితం గడిపితే, సమాజం ఎన్నోన్నే కష్ట నష్టాలకు లోనవుతుంది. అది సమాజం పట్ల వ్యక్తి చేసే పాపం. ఈ స్థితిలో సమాజంలోని వ్యక్తులు కూడ సుఖంగా బ్రతకలేరు; సమాజంలో శక్తి నశిస్తుంది; సంపద నశిస్తుంది; సమాజ అభివృద్ధి పూర్తిగా అసాధ్యం అవుతుంది.

ఒక వ్యక్తి తాను అభివృద్ధి పొందినా దానివల్ల సమాజానికి ఎలాంటి ప్రయోజనమూ అందకపోతే - ఆ వ్యక్తి సాధించినదంతా పనికిరానిదే అవుతుంది. అందంగా ఉండే పువ్వు, సువాసన వెదజల్లే పువ్వు అడవిలో వికసించి వాడిపోతుంది. దాని సౌందర్యం వల్ల,

దాని సుగంధం వల్ల ఎవరికి ప్రయోజనం కలుగదు. అలాగే వ్యక్తి ఏకాకిగా ఉంటే, అతడివల్ల ఎవరికి ప్రయోజనం కలుగదు. సమాజంలో ఉన్నప్పుడే అతడు రాణిస్తాడు.

స్వార్థంతో, సంకుచితత్వంతో నిండిన వ్యక్తి సమాజానికి చేటు తెస్తాడు, సమాజాన్ని దోచుకుంటాడు. అలాంటి వ్యక్తి సమాజాన్ని నాశనం చేసే శత్రువు అవుతాడు. అతడు సమాజంలో సహాయ నిరాకరణ భావనను వ్యాప్తి చేస్తాడు; సమాజంలో అనేక అల్లకల్లోలాలను సృష్టిస్తాడు.

అలాంటి వ్యక్తి సమాజాన్ని పతనం చెందిస్తాడు. అలాంటి వ్యక్తిని ఎవ్వరూ నమ్మరు. అందరూ అతడిని అనుమానిస్తారు. అతడు అందరితో తగాదా పెట్టుకుంటాడు. వ్యక్తివాద సిద్ధాంతం కారణంగా - ఇలాంటి వ్యక్తులు సమాజంలో పెరిగిపోతారు.

స్వార్థపరత్వం అన్ని పొపొలకూ పుట్టిల్లు. కనుక - మనిషి వ్యక్తివాద సిద్ధాంతాన్ని వదులుకుని, సమష్టివాద సిద్ధాంతాన్ని అనుసరిస్తే, సమాజ కళ్యాణం సాధ్యపడుతుంది, వ్యక్తికి కూడ మేలు జరుగుతుంది. పరస్పర ఆత్మీయత, పరస్పర సహకారం, ప్రేమ భావన, ఉదారత, సేవ, సంఘటన అనే భావాలు సమాజంలో వికసించడం అత్యవసరం. వీటి ద్వారానే సమాజం ప్రగతినీ, సమృద్ధినీ సాధించగలుగుతుంది.

సమాజంలో వ్యక్తికి ఉన్న మహత్తర బాధ్యత సమాజ కళ్యాణం, సమాజ పరమార్థం. సమాజంలోని దీనులు, హీనులు, వికలాంగులు, వృద్ధులు, రోగిస్తులు, అనాధలు అయిన వ్యక్తులకు సేవ చేయడం వ్యక్తికి ఉన్న మహత్తర బాధ్యత.

వ్యక్తిలో ఇతరుల పట్ల ప్రేమ, సహకారం, సహాయం, త్యాగం, సానుభూతి భావనలు లోపిస్తే - అతడు సమాజానికి హసి కలిగిస్తాడు. అలాంటి వ్యక్తి సమాజానికి బరువు అవుతాడు. అతడు తన అభివృద్ధినీ, వికాసాన్ని ఆటంకపరచుకుంటాడు. అందువల్ల సమాజ వికాసం నిలిచిపోతుంది.

కనుక - సమాజంలో సుఖ సమృద్ధులు పెంపాందాలంటే, వ్యక్తి ఇతరులకు శుభం కలిగించడం, పరమార్థ పరాయణాడు కావడం అత్యవసరం.

★★★

పరనంలోని గొప్పతనాన్ని గుర్తించు, అదృష్టపు ద్వారాన్ని తెరుచుకో.

సాధన విజ్ఞానం

మనోబలం మహిమ

జిజ్ఞాయిలో యూరీ గేలర్ అనే వ్యక్తి అధ్యుత్వమైన మనశ్శక్తి కలవాడని విశ్వవిభ్యాతి పొందినాడు. అతని అతీంద్రియ సామర్థ్యాన్ని వైజ్ఞానికులు పరీక్షించారు. 1974లో లండన్లో ఒక ప్రదర్శనలో తన మానసిక శక్తిని ఒక టేబుల్‌పై ఉన్న చాకు, ఇసుపముక్క, చెంచా మొదలగు వస్తువులపై కేంద్రీకరించాడు. అప్పుడు అవి అన్ని రెండేసి ముక్కలుగా అయినాయి. ఆ విచిత్రాన్ని చూచి అక్కడివారు ఆశ్చర్యపోయారు. సంఘటన వివరాలను కోలిన్ విల్సన్, స్టువర్ట్ హోల్మెండ్లు ప్రాసిన మిస్టర్స్ ఆఫ్ ది మైండ్” అనే పస్తకంలో వివరంగా ప్రకటించారి. యూరీ గేలర్లోని అతీంద్రియ శక్తిని పరీక్షించడానికి వచ్చిన ప్రభ్యాత భౌతిక శాస్త్రవేత్త ‘పేడ్ వాస్టిన్’ ఇలా అన్నారు - “మానవుని వద్ద మనస్సు అను పేరు గల ఈశ్వరదత్తమైన ఒక విలక్షణ శక్తి సంపద ఉన్నది. ఆ మనస్సుకు ఉన్న చాంచల్యాన్ని అరికట్టి దాన్ని ఒక లక్ష్యంపైన కేంద్రీకరిస్తే కలిగే మానసిక బలంతో అతడు ఈ భౌతిక జగత్తులో ఎక్కడైనా మార్పు తేగలడు. వస్తువులను తనకు తోచినట్లు చేయగలడు”.

ఇదే విధంగా ‘బంటెరియా’లోని ప్రభ్యాత అతీంద్రియ జ్ఞాని డా.రాల్ఫ్ అలెగ్జాండర్ సెప్టెంబరు 1954లో నిర్వల ఆకాశంలో తన మనశ్శక్తిని కేంద్రీకరించి, మేఘాలను సృష్టించి, వాటిని సుదూర ప్రాంతాలకు వ్యాపింపజేసినాడు. దానిని చూచిన వైజ్ఞానికులు వాటి చిత్రాలను తీసి వాటికి వివరణ ఇచ్చినారు.

ఇదే విధంగా - 1956లో లండన్లో ‘ప్రైంపస్టేడ్ వెల్ట్’ అనేచోట “రాబర్ట్ లెఫ్ట్విచ్” అను వైజ్ఞానికుడు కనబడని ఈ మనశ్శక్తి ద్వారా వస్తువులలో చలనాన్ని సృష్టించి, వాటిని స్థానాంతరాలకు చేర్చడం మొదలైన ప్రక్రియలను చేసినాడు.

ఈ విషయాన్ని బ్రిటిషు టెలివిజన్ ప్రసారం చేసింది.

రఘ్యలో ప్రసిద్ధి చెందిన డా.వైనేశనోవ్ అనే మానసికవైద్యుడు అలోకిక మానసిక శక్తితో ఏ వస్తువునైనా దాని స్థానం నుండి తొలగించేవాడు. భాషీ పాత్రలను తనకు ఇష్టమైన వస్తువులతో నింపేవాడు. ఈతని శక్తి యథార్థమని ఎందరో గొప్ప గొప్ప వైజ్ఞానికులు అంగీకరించినారు.

పైన చెప్పిన ఉదాహరణల ద్వారా మానసిక శక్తి మానవునికి ఒక మూలధనమని తెలుస్తోంది.

ప్రాచీన భారతదేశంలో బుఘులు పూజ-సాధన-ఉపాసన, ధ్యానం మొదలగు యోగ సాధనలను మనస్సును వశపరుచుకోవటానికి క్షాళన చేయటానికి, ఒక లక్ష్యంపై కేంద్రీకరించటానికి ఉపయోగించేవారు. మనస్సు ఒక వంతెన వంటిది. దీని సహాయంతో ఆత్మ పరమాత్మను చూడగలుగుతుంది. జీవాత్మ పరమాత్మలో లీనం కావడం వల్ల నరుడు నారాయణుడు కాగలుగుతున్నాడు.

పొశ్చాత్య మనస్తత్వవేత్తలు, వైజ్ఞానికులు కూడా ఈ యథార్థాన్ని అంగీకరిస్తున్నారు. షైతన్యం తెలివికీ, బుద్ధికి అతీతమైనది. షైతన్యం ఇంద్రియాతీత సామర్థ్యంతో నిండిఉన్నది. ఒక వస్తువును చూడాలంటే వెలుతురు, కన్నలు అవసరం. కాని వస్తు విషయిక జ్ఞానం కలగాలంటే, అది ఏ వస్తువో తెలుసుకోవాలంటే - ప్రత్యేకమైన జ్ఞానం అవసరం అవుతుంది.

ప్రకాశం కనుల రెటీనా ద్వారా వస్తువులపై పడి తిరిగి కంటి రెటీనా ద్వారా మానవ మస్తిష్కంలోని జ్ఞానకోశం - తంత్రకోశంలో చేరి, ఒక రసాయనిక చర్య జరిగి,

సాధన పాపానికి ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకుంటాడు; సైతాను పాపానికి గర్వపడతాడు.

మస్తిష్కానికి తెలుపగా - అప్పుడు ఆ వస్తు విషయిక జ్ఞానం కలుగుతుంది. కనుక దృశ్యమానమైన వస్తువుకు వెలుగు - కన్నలే కాకుండా మరొక మూడవ శక్తి అవసరమని తెలుస్తోంది. ఈ శక్తి యోచనలను, ఆదేశాలను, అనుభవాలను కల్పించి శరీరంలోని భిన్న భిన్న అవయవాలకు పంపి ప్రేరపించి చైతన్యాన్ని కలిగిస్తుంది. అనగా మానసిక చైతన్యం లేనిదే ఏ విషయమూ తెలియదు.

ఈ విధంగా కల్పనలు కలగటానికి మనస్సే మూల కారణం. ష్లోరిడాలోని సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో మానవ విజ్ఞాన విభాగంలోని డా.డేవిడ్ జోన్స్ ‘విజన్ ఆఫ్ ప్రైమ్’ అనే వస్తుకంలో మానవ మనశ్కత్తిని అతీంద్రియ శక్తిగా పరిగణించినాడు. జోన్స్ ష్లోరిడాలో తన ప్రయోగాలను చేయడానికి బోహే అను వ్యక్తిని ఆధారంగా తీసుకున్నాడు. బోహే తన మానసికశక్తి సామర్థ్యాలతో ఏ వస్తువును చూచినా ఆ వస్తువు విశేషాలను సంపూర్ణంగా చెప్పగలడు. ప్రతి వస్తువుకూ ఒక ప్రత్యేకమైన కాంతి ఉంటుందనీ, దానిని “ఆరిక్ ఫోర్స్” (ప్రభామండల శక్తి) అని అంటారనీ ఆయన చెప్పారు.

డా. జోన్స్ తన మొదటి ప్రయోగంలో బోహేకు ఒక ఉంగరం ఇచ్చాడు. బోహే ఆ ఉంగరం యొక్కప్రభామండలాన్ని అధ్యయనం చేసి, డా. జోన్స్ యొక్క జీవిత పరిస్థితుల రహస్యాలను చెప్పాడు. ఆనాటి నుండి డా. బోహేకు “నైకిక్ ఆర్టియూలజిస్ట్” అనగా “అతీంద్రియ పురాతత్త్వజ్ఞాడు” అనే పేరు వచ్చింది.

మరో ఉదాహరణ: ష్లోరిడా సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలోని సుప్రసిద్ధ పురాతత్త్వవేత్త డా. రోనాల్డ్ ప్లేట్ మూర్ఖజియంలో ఉన్న ఒక మృతదేహాన్ని చూచి అతని చిహ్నాల ద్వారా అతని మృత్యువుకు సంబంధించిన ప్రతి విషయాన్ని, అతని వ్యక్తిత్వాన్ని వర్ణించాడు. వస్తువులను చూచి వాటి తత్త్వాలను చెప్పటిమే కాక, వ్యక్తుల ఆరిక్ ఫోర్స్‌ను చూసి

బోహే ఆ వ్యక్తి మానసిక ప్రవృత్తిని, స్థితిని కూడా వీణాదంపలె సరళంగా చెప్పగలడు.

ష్లోరిడా యూనివర్సిటీలో పరామనోవిజ్ఞానమునకు సంబంధించిన ఒక స్వతంత్ర విభాగం నిర్మింపబడింది. అందులో మానవుని మానసిక చేతనా సామర్థ్యానికి సంబంధించిన పరిశోధన జరుగుతున్నది.

ప్రపంచంలో ఒక విధమైన మహత్త్వం కలదని, దానిని వికసింపజేసే విలక్షణ శక్తులు జాగ్రత్తం కాగలవని, వాటి ద్వారా అనేక లాభాలు కలుగుతాయని డా.జోన్స్ ప్రకటించారు.

అద్భుతాలను చూపుతూన్న మానసిక శక్తులు వాటువానికి మానవుని ఆత్మశక్తి చూపుతున్న అద్భుతాలే. ఆత్మశక్తి ప్రతిష్టేష్ట అంతరాళంలో బీజరూపంలో ఉండి, నిరుపయోగంగా ఉంది. ఉపాసన ద్వారా, యోగసాధన ద్వారా, ఆ శక్తిని వికసింపజేయవచ్చు. పతంజలి మహర్షి చెప్పిన యోగసాధనలోని ముఖ్యోద్దేశం - “మానసిక సాధన, మానసిక వికాసం, మానసిక శక్తి సంస్కరణ మొదలైనవి”. సంస్కరించబడి, అంతర్ముఖమైన మనస్సు ద్వారా లోకంలోని లోకాంతరాళంలోని, భూగర్భంలోని, పాంచభౌతిక పరిస్థితులలోని విషయాలను మనిషి తెలుసుకోగలుగుతాడు. జీవించిన్న ప్రాణల భావనలను, కల్పనలను, యోచనలను, కోరికలను, నమ్మకాలను, స్వభావాలను తెలుసుకోవడానికి ఈ మానసిక శక్తి దోహదపడగలడు. తాను కోరిన రీతిలో దేనినై మార్పుకోవడానికి ఇది ఉపయోగపడగలడు. ఈ శ్వారదత్తమైన ఈ శక్తి పర్తమాన కాలంలోని విషయాలనే గాక, గతంలో జరిగిన విషయాలను, భవిష్యత్తులో జరగబోయే విషయాలను కూడా తెలియజేయగలడు.

★★★

సత్కర్మలవల్ల వచ్చిన కీర్తియే శాశ్వతం.

బోధ కథ

భస్మాసురుని వినాశనం

సంపదను సిద్ధులను పొందడం అంత కష్టమేమీ కాదు. అయితే ఆ సిద్ధుల ద్వారా వచ్చిన మత్తును, గర్వాన్ని అణచడం చాలా కష్టం. ఆ గర్వాన్ని, మత్తును అణకుగాలిగే సామర్థ్యం సాత్మ్యికులకూ, పరమార్థ భావనలు గలవారికి మాత్రమే ఉంటుంది. స్వార్థపరులకు, తామసులకు అది సాధ్యం కాదు. దీనికి ముఖ్య కారణం - పరమార్థ భావనలు గలవారు ఏది చేసినా ఈశ్వరుని కోసమే చేస్తారు. ఏది సంపాదించినా ఈశ్వరునికి అర్పణ చేస్తారు. సామాన్య జీవనానికి కావలసినవితప్ప ఇంకేమీ వారు కోరుకోరు. నియమబద్ధతతో ఏది లభించినా - అది తమది కాదు అని భావించి, వారు పరమార్థం కోసం దానిని వెచ్చిస్తారు. అందువల్ల సాత్మ్యిక వ్యక్తుల సిద్ధులు, ప్రయోజనాలు వారికి శుభ ఫలితాల నిస్తాయి. స్వార్థపూరితమైన వ్యక్తులకు అపుభంగా తయారపుతాయి. ఇదే నియమం ప్రకారం - సత్పురుషుల తపస్సు, వారి సిద్ధులు వారికి, సమాజానికి కూడ హితకరంగా ఉంటాయి. స్వార్థపరుల తపశ్చర్యలు వారికి కాక సమాజానికి కూడ కష్టమ్ని, వినాశనాన్ని కలుగజేస్తాయి. కాబట్టి తపస్సును, సాధనను సాత్మ్యిక భావనతో చేయాలి. తామస గుణాలతో చేస్తే ఆ సిద్ధుల మీద మదం, మత్తు, గర్వాల నీడ పడుతుంది. లాభానికి బదులు నష్టం వాటిల్లతుంది.

భస్మాసురుడు అతిఖిలవంతుడైన రాక్షసుడు. తపస్సు చేసి అజేయుడను కావాలని అనుకున్నాడు. తప ప్రణాళికను నిర్ణయించుకున్నాడు. హిమాలయాలకు వెళ్ళాడు. భస్మాసురుడు శారీరికంగా, మానసికంగా బలవంతుడే. సాధనద్వారా సిద్ధులను సంపాదించగల సమర్థుడే. అయితే తపస్సులోకి వెళ్ళేముందు తనను తాను సంస్కరించుకోవడం మరచిపోయాడు. వికారాలను అలాగే సజీవంగా ఉంచుకున్నాడు.

సంస్కరించబడని మనసుతోనే భస్మాసురుడు భగవంతుని తపస్సులో కూర్చున్నాడు. తన రాక్షస శక్తులను వినియోగించి ముందుకు సాగాడు. వందలాది సంపత్తులు అఖండ తపస్సు చేశాడు. చివరికి దేవాధిదేవుడైన శంకరుడిని ప్రసన్నం చేసుకున్నాడు. ఆయన ప్రత్యక్షమయ్యాడు. తపస్సు పరిపూర్ణమైందని

స్వామ్మి చెబుతూ వరాన్ని కోరుకోమన్నాడు. భస్మాసురుడు తన సహజసిద్ధమైన మదంతో లేచాడు. ‘నేను ఎవరి తలమీద చెయ్యి పెడితే వారు వెంటనే భస్మమైపోవాలి’ - అనే వరాన్ని అడిగాడు. వాడు రాక్షసుడే కదా! ఆత్మకల్యాణం, విశ్వకల్యాణం ఆత్మానందం, లోకానందం అనే వరాలను ఎలా అడగగలడు? సంస్కరించబడని మానసిక స్థితి అతడిని మోసం చేసింది. వందలాది సంపత్తులు తపస్సు కోసం పడిన శ్రమ అంతా వృథా అయింది. శంకర భగవానుడు తథాస్తు అన్నాడు. వాడు కోరిన శక్తి వచ్చింది.

శక్తిని పొందడంతోనే భస్మాసురుడు మదమత్తుడైనాడు. తపస్సు పోషించిన వికారాలు వాడిని ఏ స్థితికి దిగజార్థాయంటే - భగవతి పార్వతీదేవిని పొందడానికి, తన ఆరాధ్యదైవమైన శంకరుణ్ణి భస్మం చేయడానికి చేయి చాపి వెంటపడ్డాడు. వరాన్ని ఇచ్చిన దాత ఇచ్చిన మాటలీద నిలబడ్డాడు. ఇక అంతకన్నా ఏమి చేయగలడు? శంకర భగవానుడు పరుగుతీశాడు. భస్మాసురుడు ఆయన వెంటపడ్డాడు.

సత్పురుషులకు సత్పురుషులే సహాయం చేస్తారు. విష్ణు భగవానుడు శంకరునికి కలిగిన ఆపదను చూసి సహాయం చేయడానికి వచ్చాడు. వికారాలతో గర్భిష్ణి అయిన రాక్షసుడు వికారాలద్వారానే మరణిస్తాడని గుర్తించాడు. వెంటనే పార్వతి రూపం ధరించి దారిలో అటకాయించాడు. ‘సువ్య నేను చేసినట్లు సృత్యం చేసి నన్ను ప్రసన్నం చేసుకుంటే నిన్ను పెళ్ళడతాను’ - అన్నాడు. తలమీద చెయ్యి పెట్టుకొని నాట్యముద్రను చూపించాడు. కామాతురుడైన భస్మాసురుని వివేకం నశించిపోయింది. విష్ణు భగవానుడు చెప్పినదానిలోని రహస్యాన్ని అతడు అర్థం చేసుకోలేకపోయాడు. వెంటనే సృత్యం చేయడానికి సిద్ధపడ్డాడు. నాట్య భంగిమ కోసం చెయ్యి తలమీద పెట్టుకున్న వెంటనే భస్మమై భూమిలీద పడ్డాడు.

ఈ విధంగా వికారాలతో కూడిన వాడి తపస్సు వినాశనానికి కారణమైంది.

★ ★ ★

భక్తి అంటే-శ్రేష్ఠత్వంపట్ల ప్రగాఢమైన స్నేహం.

మనోమయ కోశమునకు నాలుగు సాధనలు

పంచకోశములలో మూడవది మనోమయ కోశము. దీనిని గాయత్రి యొక్క మూడవ ముఖమని అంటారు. మనస్సు బహు చంచలము, వాసనమయము. అది సుఖప్రాప్తి కౌరకు ఆనేక కల్పనలను చేస్తుంది. కల్పనతో రంగురంగుల చిత్రాలను తయారుచేస్తుంటే, దానిని చూచి బుద్ధి భ్రమ చెందుతూ ఉంటుంది. అందువలన మనుష్యుడు తాను చేయడగని పసులన్నీ చేసి అనంతరం పశ్చాత్తాపాన్ని పొందుతూ ఉంటాడు. మంచి ప్రశంసనీయమైన పసులకు కూడ మనస్సు యొక్క కల్పన ఆలంబనము. మనవుని నారకీయమైన పతితావస్థలో పడవేసినా, మానవ భూసురుని చేసినా అది మనస్సునకే చెల్లు.

మనస్సునందు ప్రచండ ప్రేరకశక్తి ఉన్నది. అట్టి ప్రేరకశక్తి ద్వారా తన కల్పనా చిత్రాలను సజీవం చేస్తుంది. మనవుడు బాలునివలె దాన్ని పొందటానికి పరుగులు పెడుతాడు. రంగు రంగుల సీతాకోక చిలుకలు అటు ఇటు ఎగురుతున్నట్లు మనస్సు నందు రకరకాల కల్పనలు, కోరికలు, వాసనలు ఆకాంక్షలు, తృప్తుల రేకెత్తుతుంటాయి. శరీరము వాని వెనుక పరుగులు పెడుతూ ఉంటుంది.

సుఖము మీద కాంక్షయే మనస్సు యొక్క అంతరాళమందు ప్రధాన రూపములో వనిచేస్తూ ఉంటుంది. అందువలన ఏవిషయంలోనైనా ఏవి దశలలో సుఖప్రాప్తికి కల్పనలు చేస్తుందో వాని ననుసరించి ఒక సుందరమైన, మనోహరమైన రంగురంగుల ప్రణాళిక తయారుచేసి ఇస్తుంది. మస్తిష్కము దానివెంటబడుతుంది. శరీరం ఆ దిశలో వనిచేస్తుంది. మనస్సు యొక్క చాంచల్యము సుప్రసిద్ధమే కదా! అందువలన అది క్రొత్త కల్పనలను తయారు చేయటంలో ఏ మాత్రం వెనుకపడదు. నిస్సటి ప్రణాళిక సాంతము పూర్తి కాకుండానే ఇంకొకటి క్రొత్తది పట్టుకోవడం దాని ప్రపుత్తి. ఈ విధంగా ఆనేక సగం సగం ప్రణాళికలు వెనుక వదలిపెట్టబడుతూ, కొత్తవి తయారు చేయబడుతూ ఉంటాయి. ఇది అనియంత్రిత మనసు యొక్క కార్యక్రమము. అట్టి మృగతృప్తుల యందు మనవుడు దారి తప్పి తిరుగాడుతూ ఉంటాడు. సాఫల్యము యొక్క అసంపూర్ణ

కార్యక్రమముల యొక్క అగణితములైన రాసులయందు చేరి జీవితమును శ్శశాన వాటికవంటి కర్మశ ప్రదేశంగా మార్పుకొంటాడు.

వర్ధమాన యుగమునందు ఈ దోషం ఇంకా ఎక్కువైంది. ఈ సమయంలో మనుష్యుడు ఆత్మిక కళ్యాణమును మాటను పూర్తిగా మరచి కృత్రిమ సుఖ సౌకర్యముల కౌరకు ఉపిష్ఠలురుతూ, దానికౌరకు ఎట్టి సాధన ఎంత అధికమైతే అతడు అంత భాగ్యవంతుడుగా చలామణి అవుతున్నాడు. ఎవరైనా కాకతాళీయంగా లేదా శక్తి చాలక అట్టి సుఖ సాధనములకు వంచితుడైతే, అతడు తననుతాను అభాగ్యునిగా, దీనునిగా, హీనునిగా తలుస్తాడు. అతని మనస్సు ఘోరమైన ఉద్ధిగ్రూతకు గురి అవుతుంది. అత్యంత లాలస కారణంగా ఎట్టి శాంతినైనను పొందడానికి అసమర్థుడుగా మిగిలిపోతాడు.

గీతలో చెప్పిబడినట్లు మనసే మనుష్యునికి శత్రువు. ఆ మనసే మిత్రుడు. బంధమునకు, మోక్షమునకు మనసే కారణము. వశమునం దుంచుకున్న మనస్సు అమృతముతో సమానమైతే, అనియంత్రిత మనస్సు హోలాహలమువలె అహితకరము. కారణమేమన - మనస్సుపై ఎన్నడును ఎట్టి నియంత్రణము, అనుశాసనము లేనివాడు, అన్నిటికన్నా మిన్నగా ఇంద్రియ భోగములందు సుఖమును వెదుకుతూ పరుగులిడుతుంటాడు.

జిహ్వ రకరకాల రుచులకౌరకు అప్రాలు చాచుతూ ఉంటుంది. రూప యోవన క్షేత్రమందు కామక్రీదలు సలుపుటకు ఇంద్రసభ వంటి కల్పనా జగత్తును స్పృష్టిస్తుంది. సృత్య, గీత, వాయ్ములు, మనోరంజక ప్రదేశములకు పికార్లు, మనోహర దృశ్యములు, సువాసిత పదార్థములు దానిచే కోరబడుతాయి. వానికౌరకు ఎక్కువ సమయం గడిచిపోతుంటుంది. సర్వ్సే, ధియేటర్, సినిమాలు, క్లబ్లులు, ఆటలు ఆదిగా గల మనోరంజనలు, క్రీడాస్టలాలు దానికి రుచిగా ఉంటాయి. శరీరాన్ని అలంకరించడానికి, దానికి విత్రాంతి నీయదానికి బహుమూల్య వస్త్రాభరణములు, ఏర్కూలర్లు, ఏర్కండిషనర్లు మొదలయిన వ్యవస్థల ఆవ్యక్తత కనిపిస్తుంది. ఇట్టి భోగముల నంది, అనుభవించి అహంకారమును తృప్తి పరచి, పెద్ద చేసి పోకు పూర్తి చేయడానికి అధికాధికంగా ధనము యొక్క ఆవ్యక్తత కలుగుతుంది.

వినియోగం వదులుకోవడం వంటిది. దానం విత్తనం నాటడం వంటిది.

అందుకు ఆర్థ సంగ్రహానికి ప్రణాళిక వేయడం మనస్సుకు ముఖ్యమైన పని అవుతుంది.

సంస్కరము లేకపోవడం వలన సైవిణియైన మనస్సు ఇంద్రియ భోగములు, అహంకార తృప్తి, ధనసంచయము అను మూడు క్షేత్రములయందు మాత్రమే సుఖమును వెదుకుంసును. దానిపై ఎట్టి అంకుశము లేకపోవుట వలన అది ఉచితానుచితములను చూడదు. విష్ణులవిడిగా సంచరించి జీవనాన్ని పెడదారి పట్టిస్తుంది. మనస్సు యొక్క పరుగు స్వచ్ఛందమైనందున బుధ్యయొక్క అంకుశము పనిచేయదు. అందువలన ఒక ప్రణాళిక వదిలిపెట్టడం రెండవది చేపట్టడం జరుగుతుంది. వానిలోని గుణ దోషములను విచారణ చేసే బాధ ఉండదు.

పాశవికములైన కోరికలను తృప్తి పరచడానికి అవ్యవస్థిత కార్యక్రమాన్ని తయారు చేస్తూ, పాడు చేస్తూ ఈ అవ్యవస్థిత కార్యముల వల్ల ఉత్పన్నమయిన చిక్కులలో దారితప్పి తిరుగాడుతూ ఎదురుచెప్పాలు తింటూఉండటము వంటి ప్రణాళికలు స్వచ్ఛంద మనస్సుగల వారి పాలబడుతూ ఉంటాయి. దీని ప్రతిక్రియగా జీవితమంతా క్లేశములు, అసాధ్యము, పొపము, అవినీతి, నింద, దుర్దతి కలుగుతుంటాయి.

మనస్సును వశమునందుంచుకొనుట యనిన దానిపై బుధ్యయొక్క వివేకము యొక్క నియంత్రణ ఉండటము. బుధ్య ప్రతి విషయంలోని జెచిత్యమును తెలిసి, శ్రేయస్సును గమనించి తనకు గల్లు హితమును, లాభమును గ్రహించి, దాని ననుసరించి కల్పన జేసి, ప్రణాళికను తయారుజేసి ప్రేరణ నిచ్చి వినిచేయటకు మనస్సును తయారుచేసినప్పుడు - మనస్సు వశమందున్నదని గ్రహించవచ్చు. క్షణక్షణం అనావశ్యకమైన పరుగులు తీయడం, నిరథక స్నేతులయందు, కల్పనల యందు తిరుగాడుట అనియంత్రిత మనస్సు చేయు పనులు. అవి వశమైతే మనస్సును ఒకే కార్యక్రమము మీద లగ్గుం చేయవచ్చు.

మనస్సు యొక్క ఏకాగ్రత యందును, తప్పుయత్పము నందును, ఎంతటి ప్రచండమైన శక్తి ఉన్నదీ అంటే-విశ్వమందలి ఏ శక్తి దానితో తులతూగలేదు. విద్యాంసుడు గానీ, లేఖకుడు గానీ, కవిగానీ, వైజ్ఞానికుడు గాని, అన్వేషకుడు గానీ, నేతగానీ, మహాపురుషుడు గానీ - అందరూ మనస్సును ఏకాగ్రం చేసుకోవడం వలననే అలా

కాగలిగారు.

సూర్య కిరణములు నలువైపులా చెదిరిపోతూ ఉండటం వలన పెద్దగా ప్రయోజనం కలుగదు. కానీ అవే కిరణాలు పట్టకము ద్వారా ఏకత్తితం చేయబడితే, ఎక్కడ కావాలంటే ఆక్కడ ఎంతో మంట చేయవచ్చు. దానితో అరణ్యాలలో భయంకర దావానలమే చెలరేగవచ్చు. అదేవిధంగా - మనస్సు యొక్క చెదిరిపోయిన కల్పనలు, ఆకాంక్షలు, ప్రేరణ శక్తి కూడా ఒక కేంద్రచిందువు మీద ఏకాగ్రమైనప్పుడు, దాని ఘలితమును తలచినంతనే ఆశ్చర్యము కలుగక మానదు.

పతంజలి మహార్షి యోగ పరిభాషలో “యోగః చిత్తవ్యత్తి నిరోధః.” అంటే చిత్తవ్యత్తులను నిరోధించట, విష్ణులవిడిగా ఉన్న ఆలోచనలను ఏకాగ్ర మొనరించుట యోగమని వివరించాడు. యోగసాధన యొక్క విష్ణుత కర్మకాండ అంతా చిత్తవ్యత్తులను ఒక బిందువుపై కేంద్రీకృత మొనరించి, ఆత్మయొక్క ఆదేశానుసారము పరమాత్మని యందు సన్నిహితుడై సమస్త రిధి, సిద్ధులకు స్వామి కావడమే. వశమం దుంచుకొనిన మనస్సు ఎంతటి శక్తిశాలియైన అస్త్రమంటే - అది ఏ దిశలో ప్రయోగింపబడితే ఆ దిశలో ఆశ్చర్యజనకమైన అద్భుతములు జరుగుతాయి. ప్రతిభ, యతను, విద్య, ఆరోగ్యము, భోగము, అన్వేషణ మొదలగు ఎట్టి వస్తువునందు కోరిక గల్లినా - దానిని వశవర్తియగు మనస్సు నుపయోగించి నిశ్చితముగా పొందనగును. అది ప్రాప్తించినపుడు విశ్వమందలి ఏ శక్తియైననూ బాధింపజాలదు.

ప్రాపంచికోద్దేశమే కాక, అందుమూలముగా పారమార్థిక ఆకాంక్షలు గూడ నెరవేరుతవి. సమాధి సుఖము గూడ మనోబలము చూపే అద్భుతమే. ఏకాగ్రతతో ఉన్న మనస్సుతో ఇష్టదేవతయొక్క సింహాసనము కదిలిపోతుంది. గజము కొరకు గరుడుని వంకకుచూడక, బోసికాళతో పరుగెత్తి వెడలిన పరమాత్మవలె ఇష్టదేవత పరుగులు పెడుతుంది. అనంపూర్ణ మనస్సు తోడి సాధన, అసంపూర్ణము, స్వల్పము అయినందున తక్కువ ఫలమనే ఇస్తుంది. కానీ ఏకాగ్రతతో కూడిన, వశవర్తి అయిన మనస్సుతో ఆ లాభము క్షణమందే ప్రాప్తిస్తుంది. అది యోగి జనులకు జన్మజన్మాంతరముల యందు చేసిన తపస్సు వలన కలుగుతుంది. కసాయి, గణిక, కిరూతుడు, అజామీళుడు అదిగాగల అసంఖ్యాకులైన పాపలు జీవితమంతా దుష్పర్మములు చేసినను, ఒక క్షణం చేసిన ఆర్తనాదంతో

మహాపురుషుని ముఖ్య లక్షణం నమ్రత.

తరించారు.

మెన్సురిజం, హిప్పొటిజం, పర్సనల్ మేగ్నోటిజం, మెంటల్ థెరపీ, అక్టోర్ సైన్స్, మెంటల్ ఫీలింగ్, స్పీరిచ్యూవలిజం మొదలైన అద్భుతములకు పాశ్చాత్య దేశముల యందు ఆడంబరము పొచ్చు. తంత్రక్రియలు, మంత్రశక్తి, ప్రాణ వినిమయము, గాలిలో ఎగరడం, ఛాయా పురుష సాధన, పిశాచ సిద్ధి, శవ సాధన, దృష్టి బంధము, అభిచారము, ధాత చేకీ, సర్పీలెన, ఇంద్రజాలం మొదలైన చమత్వార విశేషముల గురించి భారతీయులకు చిరపరిచయము ఉన్నది. ఇప్స్నీ ఏకాగ్రం చేయబడిన మనస్సు యొక్క క్రీడలు. సంకల్పము యొక్క పూర్వశక్తితో మన పూజియీయులైన పూర్వులు పరిచితులు. తమ మహాత్మర ఆధ్యాత్మిక గుణముల చేత సమస్త భూమండలమును వారు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగా పాలించారు. జగద్గురువులనే పేరుతో సర్పుత్రా పూజింపబడ్డారు. వారి సంకల్ప శక్తి మాత్రమున భూలోక, స్వర్ణలోక, పాతాళలోకములను ఇరుగు పొరుగు మొహల్లాలవలే సంబధం చేశారు. ఆ శక్తి యందలి భౌతిక చమత్వారములను గ్రహించి కొద్దిమంది రావణుని వలె గందరగోళమును చేసినా, అధికాంశము యోగి జనులు మనోఏకాగ్రత వలన కలిగిన ప్రచండశక్తిని ఇతరుల కళ్యాణమునకు మాత్రమే వినియోగించారు. మనస్సును వశమునం దుంచుకొనిన ఎట్టి అద్భుత సిద్ధులు కలుగునో అర్జునునకు తెలియును. అందువలననే కృష్ణభగవానుని అడిగాడు.

“హే అచ్యుత! మనస్సును వశ మందుంచుకొను విధిని నాకు తెలుపము. ఎందుకన అది వాయువును వశము నందుంచుకొనుటతో సమానము. మహాత్మర వస్తువుల యొక్క ప్రాణికరినము. వశమందుంచుకొన్న ‘మనస్సు’ కల్పవృక్షము వంచిది. అట్టి మహిమాన్వితమగు పదార్థము దుర్బభమే గద!”

అర్జునుడు సరిగానే అడిగాడు. మనసును వశము నందుంచుకొనుట వాయువును వశమందుంచుకొనుట యంతటి కష్టమే. వాయువునైనా కొన్ని యంత్రముల సహాయంతో డబ్బాలలో దాచి సీలు వేయడం సంభవమే గానీ, మనస్సును వశము నందుంచునట్టి యంత్రములు లేవు.

కృష్ణభగవానుడు మనసును వశము నందుంచుకొనుటకు అర్జునునికి రెండు ఉపాయములను తెలియజ్జేప్పినాడు - (1) అభ్యాసము, (2) వైరాగ్యము. అభ్యాసము అనగా - వ్యాపహరిక

జీవనమును సంయుక్తము, వ్యవస్థితము చేయుట. విషయ వికారములు, సోమరితసము, పొరపాటులు, దుర్వ్యసనములు, దురాలోచనలు, లోలుపత, సమయమును దుర్వినియోగ మొనర్చుట, కార్యక్రమమందలి అవ్యవస్థ మొదలగు కారణములచేత సాంసారిక అధోగతి కలుగును. లోభము, మోహము, క్రోధము, తృప్తి మొదలగు వానిచేత మానసిక అధఃపతనము కలుగును. శారీరకమైన, మానసికమైన, సామాజికమైన చెడునుండి సంరక్షించుచు, సదా సరళముగా, ఆదర్శవాదియై శాంతి మయజీవనము గడువుట వైరాగ్యముని పిలువబడును. కొందరు వ్యక్తులు గృహము వదిలి బిఘ్యమెత్తుట, విచిత్ర వేషధారణ, అవ్యవస్థిత కార్యక్రమముతో అటునిటు తిరుగుట వైరాగ్యముని తలంతురు. తరువాత కష్టముల పాలగుదురు. వైరాగ్యమన వాస్తవికముగా రాగమునుండి నివృత్తి.

చెడు తలంపులు, దురభ్యసముల నుండి తన్న తాను రక్షించుకొనుటకు అభ్యాసము చేయుటకు తగిన వసతి గల వాతావరణము నెన్నుకొనడగును. ఈదుటకు జలము కావాలి. ఈదుట యొక్క ప్రయోజనము నీటిలో మునుగుటయును ప్రమాదము నుండి రక్షించుకొను యోగ్యతను పొందుట. నీటికి దూరంగా నుండి ఈత నేర్చుకొనలేదు. ఈ విధంగానే రాగ ద్వేషములు ఎక్కడ ఉత్సుహోతాయో అట్టి ప్రదేశమందు నివసించి వాటియొక్క చెడుపై విజయమును పొందుటయే వైరాగ్యము.

కొందరు అడవుల యందు నివసించి వైరాగ్య మనుకొనిన అది పొరపాటు. పరీక్ష ద్వారా మనసున రాగముత్సునుగు సమయమున దానిపై ఎప్పుడు విజయము సాధింపలేదో అప్పుడు ఏకాంత వాసియైనప్పటికి వస్తుతః విరాగి కాలేదని తెలిసి కొనడగును. సంసారిక జీవనమందు సువృష్టిత్తలై యుండి రాగముపై విజయము సాధించుటయే వైరాగ్యమనబడును.

అభ్యాసము కొరకు యోగశాస్త్రమందు పెక్కు సాధనలు చెప్పబడినవి. వాటిద్వారా మనో చాంచల్యము, పరుగులు పెట్టడము, విషయలోలుపత, ఈషణా ప్రకృతి, వికృతి మొదలైన వానిని నిరోధించి బుతంభరా బుద్ధికి, అంతరాత్మకు అధినం చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ సాధనలు మనోమయ యోగముగా పిలువబడతాయి. మనోమయ యోగముండు (1) ధ్యానము (2) త్రాటకము (3) జపము (4) తన్మాత సాధన ఈ నాలుగు సాధనలు ప్రధానంగా కనిపిస్తాయి.

★★★

ఆనంత ప్రయోగాల ధారావాహికయే జీవితం-మహత్వ గాంధీ.

ధారావాహిక : నా స్నేతిపథంలో గురుదేవులు-8

సారంగిలో పంచకుండీయ యజ్ఞం-2

ఆలోచనలో మార్పు తెచ్చిన ఉదంతం

ఒకరోజున గురుదేవులు గాయత్రీ తపోభూమిలో ఉండగా, ఒక ధనవంతుడు కుటుంబమేతంగా వచ్చాడు. ఆ శేర్ కళ్లు ఎర్గా ఉచ్చి ఉన్నాయి. చూపులు పిచ్చివాని చూపులలా ఉన్నాయి. ఆయన అగ్రా నివాసి. గత వారం రోజులుగా నిద్ర, అహారాలు మానివేశాడట. పిచ్చివానిలా ప్రవర్తిస్తున్నాడట. ‘గాయత్రీమాత భక్తులైన మీరు ఆయనను దీవించండి. ఆయన మామూలు మనిషిగా మారాలని మేమంతా మీ వద్దకు వచ్చామన్నారు పిల్లలు.

గురుదేవులు ఆయనను దగ్గరలోఉన్న ఒక గదిలోకి తీసుకుని వెళ్లారు. శేర్జీని తన దగ్గరగా కూర్చోబెట్టుకున్నారు. ఆయన బాధలను గూర్చి కష్టాలను గూర్చి అడిగారు. అన్ని విషయాలూ దాపరికం లేకుండా చెపితే ఏమైనా చేయవచ్చు - అన్నారు. ఆ శేర్జీ అరగంటసేపు మానంగా అలాగే కూర్చున్నారు. నేను ప్రక్కనే నిలబడి ఉన్నాను. గురూజీ చాలాసార్లు దెబ్బించి అడుగగా, ఆయన నోరు విప్పాడు. ‘గురూజీ, నేను చాలా కష్టాల్లో వద్దాను. నా దగ్గరున్న ఒక గుమాస్తాను పనిలోనుంచి తీసివేశాను. అతను పోలీసులను ఆశ్రయించాడు. వారు వచ్చి నా భాతా పుస్తకాలన్నీ తీసికొనివెళ్లారు. ఐహుశా నాకు పదిలక్షల రూపాయల జరిమానా పడవచ్చు’ - అని కన్నీరు కార్యాడు. అది విని గురూజీ ‘నీవు చెప్పేది వింటుంటే నాకు కళ్లు తిరుగుతున్నవి. నీకు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి ఇది. మనం అఖండజ్యోతి సంస్థాన్కు వెళ్లాం’ - అని అతనితో బయలుదేరారు. ఆయన కుటుంబ సభ్యులు మాత్రం తపోభూమిలో నా వద్దే ఉన్నారు. గురూజీ ప్రతిరోజు సాయంత్రాతు తపోభూమికి వస్తారు. ఆ రోజు నాలుగు గంటలకు ఆయన వచ్చారు. శేర్గారు రాలేదు. వారి కుటుంబ సభ్యులు అందోళన చెందారు. గురూజీ వారితో ‘శేర్జీ వారం రోజుల నుండి నిద్రపోలేదుకదా. ఆయన ఇప్పుడు గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు. భయపడకండి’ - అన్నారు. తర్వాత గురూజీ తిరిగి అఖండజ్యోతికి బయలుదేరి వెళ్లారు. శేర్గారి కుటుంబ సభ్యులు మాత్రం తపోభూమిలోనే ఉండిపోయారు. మరునాడు ఉదయం శేర్జీ గురూజీతో కలిసి పెద్దగా నవ్వుతూ తపోభూమికి

వచ్చారు. మేమంతా ఆశ్చర్యపోయాము. శేర్జీ ఎలా బాగయ్యారు - అని ఆలోచనలో పడ్డాము. వారందరూ అగ్రా తిరిగి వెళ్లపోయారు.

గురూజీ ఏకాంతంగా ఉండగా వెళ్లి శేర్జీ గూర్చి అడిగాను. ‘శేర్జీ పదిలక్షల డబ్బు దొరికినట్లుగా సంతోషపడుతున్నాడు. మీరు దీవించినందువల్ల ఆయనకు పది లక్షలు దొరికాయేమో. నన్నుగూడా దీవించండి. నాకు గూడా పదిలక్షలు దొరుకుతాయేమో. ఇప్పుడు నాకు డబ్బు అవసరం చాలా ఉంది. చాలా పనులు ఇక్కడ చేయాలి ఉంది. డబ్బు ఉంటేగాని అది సాధ్యం కాదు’ - అన్నాను. గురూజీ నవ్వుతూ అన్నారు - ‘అతనికి నేనేమీ చేయలేదు. నట్టు వదులుగా ఉంటే బిగించాను. అంతే? ‘అలా అయితే నట్టు వదులుగా ఉన్నవాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు. అన్నీ బిగించాలి ఉండన్నాను. అప్పుడు వారిలా అన్నారు -

“ఇక్కడ గదిలో అతను చెప్పింది విన్నావు కదా. తర్వాత అతన్ని అఖండజ్యోతికి తీసికొని వెళ్లి నాదగ్గరగా కూర్చోబెట్టుకున్నాను. ఆయన కుటుంబ వివరాలు అడిగాను. ఒక కాగితం, కలం తీసికొని దానిపై ప్రాయడం ప్రారంభించాను.

“అతడు చెప్పడం ప్రారంభించాడు - ‘నాకు నలుగురు కొడుకులు. ఎవరి వ్యాపారాలు వారు చేసుకుంటున్నారు. అంతా బాగున్నారు. మా కుటుంబాలు అన్నీ సుఖంగానే ఉన్నవి’ - అన్నాడు. ‘నీకు ఎన్ని గృహాలు ఉన్నవి, ఎన్ని పొపలు ఉన్నవి, వాటి ప్రస్తుత విలువ ఎంత. ఆభరణాలు ఎన్ని ఉన్నవి. బ్యాంకులో డబ్బు ఎంత ఉంది. వాటి మొత్తం విలువ ఎంత? అని అడిగాను. ఆయన చెప్పిన ప్రకారం కాగితంపై ప్రాసి, మొత్తం విలువ 90 లక్షలుగా తేల్చాము.’” నీకు 10 లక్షలు జరిమానా క్రింద భర్య అయితే, 80 లక్షల ఆస్తిపొస్తులు ఇంకా మిగిలే ఉంటాయి. దానితో అంతా హాయిగా ఉండవచ్చు’ - అన్నాను. అవునని ఆయన అంగీకరించారు. ‘అయితే అనవసరంగా నీ మనస్సు ఎందుకుపాడు చేసుకుంటావు. నా బుర్గు గూడా పాడుజేసావు. నీ కోసం గాయత్రీమాతను ప్రార్థిస్తాను’ - అన్నాను. దానికి ఆయన నవ్వారు. ఇంత చిన్న విషయానికి ప్రశ్నయిం సృష్టించుకున్నావుకదా అని, ‘పద భోజనం చేద్దాం’ అన్నాను. మేము

జ్ఞాని అయిన మిత్రుడు జీవితానికి ఒక గొప్ప వరం.

కలసి భోజనం చేసాము. ఆయన్ని విశ్రాంతి తీసికోమని నేను తపోభూమికి వచ్చాను. అంతే” - అన్నారు గురూజీ. ‘ఆయన ఆలోచనావిధానంలో మార్పుతీసుకువచ్చాను. ఆయన కష్టం మాయమైంది. అనందంగా ఆగ్రాకు తిరిగి వెళ్లారు. అంతకన్నా నేను చేసింది ఏమీలేదు”.

కొన్నాళ్కు శేర్చే తపోభూమికి మరలా వచ్చారు. గురూజీ పాదాలు సృషించి కూర్చున్నారు. ‘నీసు ఏమైందని గురూజీ అడిగారు. ‘ఇక్కడ మీరు నా ఆలోచనలను సరిచేసారు. తర్వాత నేను ఆగ్రా వెళ్లి పోలీసులను కలిశాను. వారికి కొంత డబ్బు ఇచ్చాను. నా పని అంతా సక్రమంగా జరిగిపోయింది. నా పుస్తకాలు, కాగితాలు అన్ని తిరిగి ఇచ్చారు. కేసు వీగిపోయింది. నేను నా వ్యాపారం తిరిగి ప్రారంభించాను. ఈ సంవత్సరం రెండు లక్షలు లాభాలు వచ్చాయి. గాయత్రీ మాతకు ఆభరణాలు, ఒక కలశం నేను ఇప్పదలచుకున్నాను” - అని ఆయన అన్నాడు. కలశం గుడిషైన ఏర్పాటు చేయబడింది. ఆయన గాయత్రీమాతకు ఆభరణాలు ఇచ్చాడు.

ఇదంతా చూసిన తర్వాత మన ఆలోచనలకు ఉన్న శక్తి ఏమిలో అర్థమైంది నాకు. మానవని ఉన్నతికి, అధోగతికి ఆలోచనలే కారణం. మనిషి ఆలోచనలతో తయారుచేయబడ్డాడు. గురూజీ అన్నారు - ‘మనిషి మంచి ఆలోచనలతో బుపిగాను, దేవతగాను మారతాడు. అదే మనిషి చెడు ఆలోచనలతో గజదొంగగా మారుతాడు’. అందుకే గురూజీ “విచార క్రాంతి అభియాన్” (భావవిష్ణువు ఉర్ధ్వమం) అని ఒక కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. మనుషులు చిన్న చిన్న విషయాలకు అధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చి కష్టాలు తెచ్చుకుంటారు. ఈ శేర్చే వ్యవహారం చూడండి. ఎంత చిన్న విషయాన్ని పెద్దదిగా చేసి పిచ్చివాడుగా మారాడు. అతనికి సరియైన మార్గదర్శనం చేసి ఆలోచనలలో మార్పుతేవడానికి. ప్రతివానికి కావలసిన సలహాలు ఈ సాహిత్యంలో దొరుకుతాయి. గురూజీ పుస్తకాలు చదివినవారు గృహాలను స్వర్ధాలుగా మార్చుకుంటారు. ప్రతి వ్యక్తి ఆనందంగా, నిరంతరం ఏదో ఒక మంచి వ్యాపకంతో ఉండాలి. మంచి ఆలోచనలతో గురూజీ ఈ ప్రపంచాన్ని మార్చాలని భావిస్తున్నారు. మనం చేయాల్సిందల్లా

ప్రతి ఇంటికీ గురూజీ ఆలోచనలనూ, సందేశాన్ని చేరవేయడం. ప్రతివారూ గురూజీ సాహిత్యాన్ని వదవాలి. అచరించాలి. అంతేకాని నటించగూడదు. అది అతనికి నష్టం.

ఆ రోజునుండి నేను గురూజీ ఆలోచనా స్వంతిని ఇంటింటికి వ్యాపిచేసే కార్యక్రమంలో నిమగ్నమైనాను. నాకు నలుగురు లేక అయిదుగురు సహాయపడినా చాలు. రాత్రింబవట్లు ఎలా చేయలా అని ఆలోచనలే. మన కష్టాలు తీరాలంటే గురూజీ ఆలోచనలే ఆధార మపుతాయి - ఇప్పుడుగాని, మరో వందసంవత్సరాలకు గానీ. గాయత్రి అంటే మంచి ఆలోచనలు; యజ్ఞం అంటే ఇతరులకు నేవ చేయడం. స్వార్థంతో ఆలోచించే వ్యక్తికి కష్టాలు తప్పవు. ఆది శంకరులు తల్లి మాటకు కట్టబడి ఉన్నట్టుతే ఒక మంచి పూజారిగానో, లేక మంచి కథారచయితగానో, పవిత్రమైన కథలు వినిపించే సూతునిగానో మారేవారు. కాని ఆయన ఆలోచనలు అయసు శంకారాచార్యులుగా మార్చాయి. శంకర స్వరూపులుగా మార్చాయి. వివేకానందులు ఉద్యోగంలో చేరి ఉంటే ఇంత ఉన్నతికి చేరేవారు కారు. మనదేశ సంస్కృతిని విదేశాలలో వ్యాపిచేసేవారా? గురునానక్ వ్యాపారం చేసుకుంటూ ఉంటే, మూడు నాలుగు పొపులకు అధికారిగా ఉండేవారేమో కాని మహోన్నత గురువుగా, సిక్కులకు పూజనీయుడుగా ఉండేవారా? మహాత్మగాంధీ లాయరుగా వనిచేస్తున్నట్టుతే రెండుమూడు లక్షలు సంపాదించేవారేమో. మహాత్మగా మారేవారు కాచుగదా.

ఆలోచనలలో మంచి శక్తి ఉంది. గురూజీ ఆలోచన అవగాహన చేసికొన్నవారు వక్కనీ ఫలితాన్ని పొందుతారు. పూజా కార్యక్రమాలకు మాత్రమే పరిమితమైనవారు, దేవునికి నైవేద్యంపెట్టి, పూలదండలు వేసి, యజ్ఞం దగ్గర కూర్చునేవారు నిరుత్సాహపడతారు. గురుదేవుల బిడ్డలమైన మనం సాంప్రదాయక పూజలకు పరిమితంకాకుండా యజ్ఞీయ జీవితం గడపాలి. అంటే ఇతరులకు మేలు కలిగే కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. మనకున్న సమయంలో ఏ కొంచెన్నా, గురూజీ ఆలోచనల్ని ప్రచారం చేయడానికి వినియోగించగలిగితే - గురూజీ ఆశీర్వచనాలు మనకు తప్పక లభిస్తాయి. గురూజీ, మాతాజీ మనతోనే ఉంటారు. భయంలేకుండా వారి కార్యక్రమాన్ని ప్రచారం చేయండి. మంచి ఆలోచనలతో జీవితం గడపండి. అంతామంచే జరుగుతుంది. సందేహం లేదు. సందేహం వద్ద.

★★★

ప్రపంచంలోకల్లా గొప్ప అధికారం సేవా త్యాగాల వల్ల సమకూరుతుంది.

ధారావాహిక : సమాజానికి వెన్నెముక వానప్రస్తం-11

సాహిత్య కళా రంగాలలో ఆదర్శవాద వ్యాప్తి

యుగ నిర్మాణ యోజన యొక్క పరిధి విస్తృతమైనది. కనుక - మిషన్ కార్బోక్రమాలు అన్ని రంగాలకూ విస్తరించవలసి ఉంది.

సాహిత్య రంగాన్ని తీసుకోండి. ప్రస్తుతం ఉన్న యుగ సాహిత్యాన్ని వేయిరెట్లు పెంచవలసి ఉంది. ఆదర్శవాదాన్ని ప్రబోధించే కథలనూ, నవలలనూ వివిధ భాషలలో ప్రచరించవలసి ఉంది. ఇందుకై యోగ్యులూ, కార్బోక్రమాలూ, భావనాశీలురూ అయిన వేలాది కార్బోక్రమాలు అవసరం అవుతారు.

మహిళా జాగరణ, శిశు కళాశాలాలు, బాలల వికాసం మున్సుగు విషయాలపై ఆదర్శవాదంతో పాటు ఆచరణాత్మకతను జోడించి వివరించే పుస్తకాలు భారీ సంఖ్యలో ప్రచరితం కావాలి.

అలాగే-ఆత్మ యొక్క భావనల యొక్క దాహన్ని తీర్చే పుస్తకాలు మేధావి పర్వతానికి ఎంతగానో అవసరం అవుతాయి. పరమార్థ మార్గంలో పయనించగోరే ఆత్మకు చక్కని మార్గదర్శనం చేసే పుస్తకాలు ప్రచరితం అయితే- ఆ రంగంలోని ప్రస్తుత దుర్దశను అరికట్టగలుగుతాము. అలాగే- ఆరోగ్యం, సదాచారం, కుటుంబం, ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానం, కుటీర పరిశ్రమలు, వ్యవసాయం, పశుపోషణ, ఆహార విహారాలు, సమాజసేవ, సమాజ విజ్ఞానం, మనస్తత్వ శాస్త్రం మున్సుగు విషయాలలో యుగ సాహిత్యం నిర్మాణం కావాలి.

ఈ రంగాలలో ప్రచరితమైన పుస్తకాలు చాలావరకు భౌతికవాదంతో కూడిన పాశాత్మ్య దృష్టిధంపై ఆధారపడినవి. ఈ అవాంఘనీయత స్థానంలో వాంఘనీయతను నిలపాలి. అప్పుడే బౌద్ధిక రంగంలో వెనుకకు ప్రవహిస్తాన్న ప్రవాహం దిశను ముందువైపునకు మార్గగలుగుతాము. బౌద్ధిక విష్వవానికి స్ఫుజనతో పాటు ముద్రణ, ప్రచరణ, విక్రయాలకు కూడ సాధన సంపత్తిని సమకూర్చలసి ఉంటుంది. ఈ సందర్భంగా- జయదయాక్ష గోయంకా, హనుమాన్ ప్రసాద్ పోద్దార్లు స్థాపించిన

గీతా ప్రైస్ ప్రచురణ సంస్థ కృషి స్కూలింపదగినది. జనమానసాన్ని భావనాత్మకంగా స్పూండింపజ్సే మరో రంగం గేయాలు, పాటలు, కవితల రంగం. ఈ రంగంలో ఆదర్శవాదం తరిగిపోవడంతో, కాముకత్వం విజ్యంభిస్తోంది. కనుక గీతాల రచన, ప్రచురణ అత్యవసరం అవుతోంది. నిరక్షరాస్యులూ, గ్రామీణులూ వీటివల్ల ప్రభావితులు అవుతారు. అలాగే- సంగీత సమితుల, అభినయ సమితుల ఏర్పాటు కూడా అవసరం.

మంచి అభిరుచిని ప్రతిబింబించే చిత్రాల, సద్గాక్యాల ప్రచురణ, పంపిణీ జరగాలి. ప్రతి గృహంలో ప్రేరణ ఇచ్చే వాక్యాలను, సద్భావనను ప్రోత్సహించే చిత్రాలను స్థాపించగలిగితే- జన మానసాన్ని మార్చడంలో ఎంతో ప్రయోజనం కలుగుతుంది.

మరో రంగం రేడియో, ట్రివాల మాధ్యమాలు. నవ నిర్మాణ ప్రేరణతో నిండిన 100 రికార్డులు తయారైనాయి. అవి ప్రజలను ఆకట్టుకున్నాయి. ఈ రంగంలో భారీ యొత్తున కృషి జరగాలి.

సినిమా రంగంకూడ భావనల స్థాయిని పెంచడంలో మహత్తరమైన పొత్త వహిస్తుంది. ఆదర్శవాదాన్ని చిత్రీకరించే, ప్రబోధించే సినిమాలు అనేకం విజయవంతం అయినాయి. ఈ దిశలో మరింత ప్రగతి అవసరం.

వానప్రస్తులు సాహిత్య, కళా రంగాలకు సంబంధించిన ఈ కార్బోక్రమాలకు దోహదం చేయాలి. తమ పర్యాటనలలో ఆయా రంగాలలో పనిచేస్తాన్న వ్యక్తులతో సంపర్కం ఏర్పరచుకుని, వారికి మార్గదర్శనం చేయాలి. ఆయా రంగాలలో యుగ నిర్మాణానికి అవసరమైన సాహిత్యాన్ని, కళలను స్థాపించి, పంపిణీ చేసే బాధ్యతను వహించే విధంగా రచయితలు, కళాకారులు, వాణిజ్యవేత్తలు మున్సుగువారిని ప్రోత్సహించాలి. జన మానసాన్ని సంస్కరించడంలో ఈ కృషి ఎంతగానో దోహదం చేస్తుంది.

★★★

మనిషిలోని శక్తులన్నింటిలో గొప్పవి- మౌనం, విశ్వాసం.

ధారావాహిక : దివ్యజీవన దర్శనం-37

ప్రముఖ విషయాల్సీ - 1

కొద్ది సంవత్సరాలపాటు ప్రాతః సంధ్యలోనూ, సాయం సంధ్యలోనూ ఎంత జపం సాధ్యమయితే అంత జపం చేయవచ్చునని మార్గదర్శక సత్తా శ్రీరామ్ కు మినహాయింపు ఇచ్చారు. స్వరాజ్య ఉద్యమంలో పాల్గొనడానికి ఇవ్వబడింది ఈ మినహాయింపు. రెండు సమయాలలో చేసిన తర్వాత మిగిలిపోయిన జపాన్ని రోజులో ఏదో ఒక సమయంలో పూర్తి చేయవచ్చు; ఆ రోజు జప సంభ్య పూర్తి కాకపోతే, తర్వాతి రోజులలో దాన్ని పూర్తి చేయవచ్చు - ఇది మార్గదర్శక సత్తా చేసిన విపరణ. ఈ ఉల్లంఘనవల్ల కలిగే దోషానికి తామ స్వయంగా పరిషోరం జరుపుతామని వారు వాగ్దానం చేశారు.

బహుదాలో జరిగిన యజ్ఞానికి ఘలితం వెనువెంటనే కానవచ్చింది. శిస్తు కట్టం - అని తాము చేసిన శపథాన్ని ప్రజలు అమలు చేయటం ప్రారంభించారు. ఇతర సందర్భాలలో ఇచ్చిన మాటను ప్రజలు మరచిపోతారనీ, పవిత్ర వాతావరణంలో చేసిన శపథాన్ని అమలుజరుపుతారనీ శ్రీరామ్ యజ్ఞ సమయంలో చెప్పి ఉన్నారు.

యజ్ఞం పూర్తయిన మరునాడు జరిగిన సంఘటన. శ్రీరామ్ ఆగ్రాలోనే ఉన్నారు. ప్రాతఃకాల సంధ్య, జపం, ధ్యానములు పూర్తి చేసుకుని, విసర్జన జరుపుతూన్న సమయంలో ఆయనకు స్ఫురించింది - గోవర్ధన పర్వతానికి వెళ్ళమని. ఆ పర్వతం నుండి ఎవరో తనను పిలుస్తాన్నట్టు ఆయనకు అనిపించింది. జప ధ్యానాల నుండి లేవగానే ఆయన మహావీర్ సహాయుతో ఇలా అన్నారు - “పొరుగూరికి వెళుతున్నాను. ఎప్పుడు తిరిగివస్తూనో ఖచ్చితంగా చెప్పలేను. కనీసం ఆరు-ఏడు రోజులు పట్టపచ్చ. తిరిగివచ్చిన తర్వాత కొత్త తరహాలో కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాం”.

ఎక్కడికి వెళుతున్నారని మహావీర్ సహాయ్ ఆయనను

అడగలేదు. ఆయనకు అడగాలని ఉంది. కాని అడగలేకపోయాడు.

శ్రీరామ్ ముఖమండలం అపుడు తప్పవర్షంలో ఉంది. సాధన సమయంలో ఆయన ముఖం బంగారం వలె మెరిసిపోయేది. ఆ తేజస్సును చూచిన మహావీర్

సహాయ్ కి ఆ ప్రశ్న అడగడం సాధ్యపడలేదు. శ్రీరామ్ ప్రయాణానికి సన్నాహోలు ప్రారంభించారు. సామాను పెద్దగా లేదు. రెండు జతల దుస్తులు, కొన్ని పుస్తకాలు, పూజా సామగ్రి

రెండు సంచులలో సర్పకున్నారు. వాటిని భుజాలకు

తగిలించుకుని బయలుదేరారు. మహావీర్ సహాయ్ కొద్ది దూరం ఆయనవెంట వచ్చారు. సందు దాటగానే

శ్రీరామ్ ఆయనను తిరిగి పంపారు. ఆయనతో ఇలా అన్నారు - “వెళ్లు. నేను వెళ్లిపోతాను. నీ పని చూడు. నేను వారంరోజులకన్న ఎక్కువ ఉండను. తిరిగి వచ్చి ఇక్కడ చాలా పని

చేయవలసి ఉంది”. ఈ మాటలు చెపుతూ, శ్రీరామ్ కొద్దినేపు ఆగారు. ఆలోగా మహావీర్ సహాయ్

తనను తాను సంబాధించుకున్నాడు.

దైర్యం పుంజుకున్నాడు. అతను అడగనే అడిగాడు - ‘గోవర్ధన్ వెళ్లాలని ఇలా

అకస్మాత్తుగా ఎందుకు నిర్ణయించుకున్నారు?’

శ్రీరామ్ ఇలా జవాబిచ్చారు - ‘ఆ ప్రశ్నకు సమాధానాన్ని నేనింకా కనుగొనలేకపోయాను. ఎవరో ఆవైపుకు లాగుతున్నట్లు అనిపిస్తోంది. అంతే. ఎందుకు వెళుతున్నానో తిరిగివచ్చిన తర్వాతనే చెపుగలుగుతాను’. ఇలా చెప్పి, మహావీర్ సహాయ్ వేసే తర్వాతి ప్రశ్న గురించి కాని, అతని ప్రతిక్రియ గురించి కాని ఆలోచించకుండా ఆయన నడక సాగించారు. అతడివైపు తిరిగి చూడలేదు కూడా.

వాస్తవానికి - ఈ గోవర్ధన యూత్ విలక్షణమైనది. ఆయన తనకు తానుగా ఆ యూత్ చేయడం లేదు. ఎవరో

మన మాట కాక మన పనియే మనల్ని ప్రభువు కృపకు యోగ్యులను చేస్తుంది.

పిలిచినందువల్ల, ఎవరో ప్రేరణ ఇచ్చినందువల్ల ఆయన బయలుదేరారు. ఆయన మధురలో ఆగలేదు. కొడ్ది సంవత్సరాల క్రితం ఆయన ఒక తోటలో ఉండి, గాయత్రి విగ్రహాన్ని చూచారు. అప్పుడు ఆ స్థలంలో కూడ ఆయన ఆగలేదు. ప్రయాణ సాధనాలు ఏది దొరికితే వాటిని ఉపయోగించి, ఆయన గోవర్ధన్ చేరారు. అక్కడికి చేరాలనే తొందర ఉంది ఆయనలో. త్రోవలో మంచినీళ్లు త్రాగడానికయినా ఆగారో ఆగలేదో ఆయన. ఆయనకు గోవర్ధన్ గురించి తెలియదు. అయినా, ఎరుగని స్థలానికి వెళుతూన్నట్లు త్రోవలో ఎక్కుడా ఆయనకు అనిపించలేదు. అంతా పరిచితం అయినట్లు అనిపిస్తోంది. అంతా తనదిలా అనిపిస్తోంది.

గోవర్ధన్ దగ్గరవుతూన్న కొలదీ 'నాది' అనే ఈ భావం బలపడుతూ వచ్చింది. సుమారు ఏడున్నర కిలోమీటర్లు వ్యాపించి ఉన్న గోవర్ధన్ పేరుకు మాత్రమే పర్వతం. అది ఒక చిన్న కొండ; దూర దూరాలకు విస్తరించిన దిబ్బ. అది ఎక్కువ ఎత్తు లేదు. కృష్ణ పరమాత్మ దానిని వేలితో ఎత్తడం, ఇంద్రుని కోపం నుండి ప్రజభూమి ప్రజలను రక్షించడం - అనే పురాణ గాథ కారణంగా ఆ కొండకు ప్రఖ్యాతి కలిగింది. ఆ కొండ చుట్టూ ఇరవైబ్రక్క కిలోమీటర్లు ప్రదక్షిణం చేయడానికి ప్రశ్నేకమైన పర్వదినాలలో వేలాదిగా ప్రజలు వస్తారు. మామూలు రోజులలో కూడ ప్రజలు ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఉంటారు. ఆరేడు వందల మంది రోజూ ప్రదక్షిణలు చేస్తూ ఉంటారు.

శ్రీరామ్ ప్రదక్షిణ పథం చేరేసరికి, ఒక యువ సాధకుడు గయా ప్రసాద్ సాప్టాంగ ప్రదక్షిణ చేస్తూ కనిపించారు. ఆయన చేస్తూన్న ప్రదక్షిణ అద్భుతంగా ఉంది. ఆయన ఒక స్థలంలో పలుమారులు సాప్టాంగ నమస్కారం చేస్తున్నారు. నలుగురైదుగురు ఆయనతో పాటు నడుస్తున్నారు. వారు సాప్టాంగ నమస్కారాలు చేయడంలేదు. ఆయన వెంట వెళుతున్నారు. అంతే. గయా ప్రసాద్జి రసభావ (మధుర భక్తి) ఉపాసకులనీ, ఒక స్థలంలో 108 సాప్టాంగ నమస్కారాలు చేసి ముందుకు సాగుతారనీ, అలా 21 రోజులలో ఆయన ప్రదక్షిణ పూర్తవుతుందనీ ఆయనతోపాటు నడుస్తూన్నవారిలో ఒకరు తెలిపారు.

వీరు గయా ప్రసాద్జిని పండిట్జీగా పేర్కొన్నారు. అనంతర కాలంలో అన్నయ భక్తుడుగా ఆయన ప్రజభూమిలో ప్రఖ్యాతి పొందారు. గోవర్ధన ప్రదక్షిణ మార్గానికి ఆనుకుని ఉన్న స్థలంలో ఆయన తమ ఆశ్రమాన్ని ఏర్పరచుకున్నారు. జీవితమంతా ఆ ఆశ్రమంలోనే గడిపారు. గోవర్ధన వదలి ఎక్కడికీ వెళ్లలేదు. గ్రామం పొలిమేరలను దాటలేదు. ఆయన ఎన్నడూ గోవర్ధన పర్వతం వైపు వీపు త్రిపులేదు. ఎన్నడూ ఆ వైపు కాట్ల జపి కూర్చొనలేదు. ఆయన సాప్టాంగ ప్రదక్షిణ చేస్తూ ఉండడాన్ని శ్రీరామ్ చూచిన రోజు ఆయన ప్రదక్షిణం చివరి రోజు. ప్రదక్షిణ పూర్తయిన సందర్భంగా గోవింద కుండం దగ్గర యజ్ఞం జరిగింది. ఆ యజ్ఞంలో శ్రీరామ్ కూడా పాల్గొన్నారు. పండిట్జీ వ్యక్తిత్వం ఆయనను మంత్రముగ్భ్రష్టి చేస్తోంది. ఆయనను ఎప్పుడు కలుసుకుంటానా అని శ్రీరామ్ ఎదురుచూస్తున్నారు. ఆ యువ తాపసి తనను అక్కడకు ఆకర్షించాడేమోననీ, ఆయన భావ ప్రవాహం తనను అక్కడకు లాగికొనివచ్చిందేమోననీ కూడా శ్రీరామ్కు అనిపించింది. అయితే ఈ ఆలోచన ఎక్కువసేపు నిలువలేదు.

యజ్ఞం పూర్తయిన తర్వాత పండిత గయా ప్రసాద్ శ్రీరామ్ను పేరుపెట్టి పిలిచారు. అది మామూలు విషయమే. ఆయన మనస్సులో కూడ శ్రీరామ్ పట్ల ఉత్సవత ఉదయించింది. తాను సాప్టాంగ ప్రదక్షిణ చివరి ఘట్లం పూర్తి చేస్తూన్న సమయంలో తనవెంట ఉన్న సాధకులతో శ్రీరామ్ మాటల్లాడడం ఆయన విన్నారు. శ్రీరామ్ మాటలు ఆయనను పరవాహింపజేశాయి. యజ్ఞం జరిగే సమయంలో ఆయన తమ సహచర సాధకుల ద్వారా శ్రీరామ్ గురించి తెలుసుకున్నారు. శ్రీరామ్ దగ్గరకు రాగానే, ఆయన ఎంతో ఆత్మియతతో ఆయనను తన ఆసనంమీదనే కూర్చోబెట్టారు. కుశల ప్రశ్నల తర్వాత ఆయన ఇలా అన్నారు - 'మీరు గోవర్ధన్కు రావడం ఇదే మొదటిసారి కదా.'

శ్రీరామ్ ఇలా అన్నారు - 'అపును. ఇప్పడయినా వచ్చేవాళ్లికాను. అయితే మనస్సులో తీప్రమైన స్నేరణ కలిగింది. ఇక ఉండలేకపోయాను. కనుక ఇప్పుడే రావలసివచ్చింది. ఇప్పుడు ఉద్యమం పని చాలా ఉంది. దాన్ని వదలిరావడం

పెదవి దాటని మాటకు ప్రభువు నీవు, పెదవి దాటిన మాటకు బానిసపును.

మంచిది కాదు. అయితే - నన్న రమ్మని ఇక్కడ ఎవరో బలవంతపెడుతున్నట్లు అనిపించింది.'

'ఎవరు బలవంతపెడతారు. కృష్ణ పరమాత్మయే పిలిచి ఉండవచ్చు. మీ సంస్కరం మీకు ప్రేరణ ఇచ్చి ఉండవచ్చు.' - అని పండిట్జీ అన్నారు.

ఆ తర్వాత చాలాసేపు సంభాషణ సాగింది. ఎక్కువగా గోవర్ధన పర్వతం గురించే సాగింది సంభాషణ. 'ఇక్కడికి వచ్చారు కనుక గోవర్ధన్ ను తప్పక దర్శనం చేయండి. గోవర్ధన పర్వత ప్రదక్షిణ చేయలసిందే కదా' - అని పండిట్జీ అన్నారు.

ఆ రోజున శ్రీరామ్ మనస్సులో కొన్ని ప్రశ్నలు నిరంతరం నినదిస్తూ వచ్చాయి. కృష్ణ పరమాత్మ నిజంగా తన చిటికెన వ్రేలితో గోవర్ధన పర్వతాన్ని ఎత్తారా? ఇంద్రునికి కోపం రావడం వల్ల ఇక్కడ జలప్రకాయ దృశ్యం కానవచ్చిందా? ప్రజక్కేత్తంలోని ప్రజలందరూ ఈ కొండ నీడలో దాగికొనగలిగారా?

గోవర్ధన ధారణ రహస్యం

శ్రీరామ్ యొక్క తార్పిక మనస్సు ఈ వర్షనలను అతిశయ్యాక్తులుగా, ఊహ విషారాలుగా పరిగణిస్తోంది. ఆర్య సమాజ్ భాషలో - ఇలాంటి విషయాలు పుక్కిటి పురాణాలు తప్ప, బదాయి కబుర్లు తప్ప మరేచి కావు. కానీ, ప్రజల విశ్వాసాలను పూర్తిగా కొట్టివేయడానికి కూడ శ్రీరామ్ సిద్ధంగా లేదు. గోవర్ధన ప్రదక్షిణ చేస్తూ, ఆయన తర్వాత బాణాలను పొదిలో ఉంచారు, భావనా రంగంలోనికి దిగారు. ప్రదక్షిణ మార్గంలో అక్కడక్కడ ఉంచబడిన రాళ్లను తాకారు. ఆ స్వర్పతోపాటు ఆయన ద్వాపర యుగంలోనికి చేరుకున్నారు. శ్రీకృష్ణుడు గోవర్ధన పర్వతాన్ని ఎత్తిన కాలఖండానికి చేరుకున్నారు. ఆ సంఘటనలో నిజం ఎంత - అని శ్రీరామ్ ఆ రాళ్లను అడుగుతూన్నట్లు ఉంది. ఆయన చెట్లను తాకారు. మీరు మీ పూర్వీకుల నుండి గోవర్ధన గిరి కథ వింటూ వచ్చి ఉంటారు కదా, ఆ నిజం ఏమిటో నాకు చెప్పురా - అని వాటిని అడిగారు. ఇప్పుడు బాపులుగా, చిన్న చిన్న చెరువులుగా మారిన సెలయేళ్లనూ, జల ప్రోత్సములనూ ఆయన అడిగారు. త్రోవలో తారసపడ్డ పశువుల పక్కల కళలోకి

ఆయన తేరిపారచూచారు - వాటితో ఇలా అంటూన్నట్లు - మనిషి ఏ సంఘటనకయినా కల్పనను జోడించవచ్చు; రాళ్లనుండి, సెలయేళ్లనుండి, చెట్లనుండి గోవర్ధన గిరి గుహల నుండి మీరు విని ఉండవచ్చు.

ఈ భావ ధారలో ప్రవహిస్తా శ్రీరామ్ ప్రదక్షిణ చేస్తున్నారు. మధ్య మధ్యలో ప్రదక్షిణ మార్గం నుండి కుడికీ ఎడమకూ తొలగి, పరిసరాలలోని భూమిని పరీష్కిస్తున్నారు. దాన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నారు. అక్కడక్కడ గుహల శిథిలాలు కానవచ్చాయి. ఆ గుహల ద్వారాలు రాళ్లతో మూయబడినట్లు స్వప్తంగా తోచింది. ఆ రాళ్లను తొలగిస్తే, గుహల లోపలకు వెళ్లే దార్లు దొరకవచ్చని అనిపించింది. అలా రాళ్లను తొలగించడానికి ఆయన ఒకటి రెండు మార్లు ప్రయత్నించారు. తాను ఊహించింది నిజమయింది.

సాయంత్రం అయేసరికి ప్రదక్షిణ పూర్తయింది. ఆ రోజున ఆయన గోవిందకుంజోలో నిద్రపోయారు. కుంజోలో సాధువులు ఉండడానికి గదులు ఉన్నాయి. అక్కడే ఒకచోట ఆయన దుప్పటి పరచి నిద్రకు ఉపక్రమించారు. ఇంతలో ఎక్కడనుంచే ఒక వైపు గృహస్థు అక్కడికి వచ్చాడు. మంచంమీద పడుకోండి; ఇదంతా అడవి కదా; ఏవేవో పురుగులు బయటికి వస్తూ ఉంటాయి - అని ఆయన అన్నాడు. ఆయన కుంజోలోనుండే ఒక మంచం తీసుకువచ్చారు. దానిమీద పక్క పరచారు.

పగలంతా నడచి అలసిపోయిన శ్రీరామ్కు పడుకోగానే నిద్ర వచ్చింది. నిద్ర వచ్చి రావడంతో - ఆయన మరో ప్రపంచానికి చేరుకున్నారు. దానిని భావ జగత్తు అనీ, అంతర్లోకమనీ, స్వప్తం అనీ కూడా పిలువవచ్చు. ఆ అనుభవాన్ని కలగా వర్షించడం అనుచితమైన సరళీకరణ అవుతుంది. సుషుప్తి స్థితిలో కలిగిన భావ సమాధి అది. అంతర్ జగత్తులో గతపు పొరలు విచ్చుకుంటున్నాయి. ఆ క్షేత్రంలో కృష్ణలీలలు జరుగుతూన్న కాలపు పొరలు అవి. శ్రీరామ్ యొక్క చేతన కూడా ఇక్కడే ఎక్కడో ఉండి ఉండవచ్చు. ఆ పంక్కలు తెరచుకుంటున్నాయి.

★★★

మనశ్శాంతి కావాలంటే మనఃస్థితిని మార్చుకో.

సంత్ రవిదాన్ జయంతి వ్యాసం

మీరాబాయికి గురువు సంత్ రవిదాన్

మీరాబాయి సంత్ రవిదాన్ను తన గురువుగా వచ్చింది. పూర్వ జన్మ సంస్కారం వల్ల ఆయనకు బాల్యంలోనే స్వీకరించింది. నాటి చిత్తోడు మహారాజి ఆయన నుండి దీక్ష ధార్మిక విషయాలపట్ల అభిరుచి ఏర్పడింది.

పొంది, ఆయనకు శిష్యురాలై, తాను ధన్యరాలు అయినట్లు భావించింది.

సంత్ రవిదాన్ స్వామి రామానందకు శిష్యులు. స్వామి రామానందకు మరో శిష్యులు సంత్ కబీర్.

సంత్ రవిదాన్ విక్రమ శకం 1433లో మాఘ పూర్ణిమనాడు కాళీ సమీపంలోని మాండుర్ గ్రామంలో జన్మించారు.

చెప్పులు కుట్టడం వారి కులవృత్తి. రవిదాన్ చిన్నతనంలోనే తమ తండ్రి నుండి చెప్పులు కుట్టడం నేర్చుకుని, ఆ తర్వాత ఆ వృత్తిలో స్థిరపడ్డారు.

స్వామి రామానందుల శిష్యుడుగా

తొమ్మిది సంవత్సరాల వయస్సులోనే రవిదాన్ దైవభక్తిలో మునిగిపోయారు. ఈ ఆధ్యాత్మిక భావాలనుండి ఆయనను మరల్చాలనే ఉద్దేశ్యంతో, తల్లితండ్రులు ఆయనకు చిన్నతనంలోనే పెళ్ళిచేశారు. అయినా ఆయన భావాలు మారలేదు. ఆయన స్వామి రామానందులకు శిష్యులు అయినారు. ఆయననుండి దీక్ష తీసుకున్నారు. తాను చమార్(అంటరాని) కులానికి చెందినవాడినని తెలిపినపుటికీ, స్వామి రామానందులు ఆయనకు దీక్ష ఇచ్చారు. భక్తికి కులాలతో పని లేదని స్వామి రామానందులు తెలిపారు.

మహాయోగులకూ, సంత్లకూ తమ పూర్వజన్మల స్నేహులు మిగిలి ఉంటాయి. తాను గత జన్మలో కూడ స్వామి రామానందుల శిష్యుడినని రవిదాన్ ప్రాశారు. గత జన్మలో సాధన పూర్తి కానందువల్ల ఆయన మరో జన్మ ఎత్తవలసి

రామభజన చేయవలసిందిగా స్వామి రామానందులు రవిదాన్ను ఆదేశించారు. ఆ ప్రకారం రవిదాన్ శ్రీరాముణ్ణి తన ఆరాధ్య దైవంగా స్వీకరించారు. సాధన ప్రారంభించారు. ఆయన రామభక్తితో నిండిన భజన కీర్తనలు ప్రాసి, వాటిని అధ్యుతంగా పాడేవారు. అందులో తన్నయులు అయేవారు. శ్రీతలను తన్నయులను చేసేవారు.

రవిదాన్ విద్యాలయంలో విద్యాభ్యాసం చేయలేదు. గురువుగారి మార్గదర్శనంలో ఆయన జ్ఞానాన్ని సంపాదించారు. యోగ సాధన చేశారు. పరమేశ్వర సాక్షాత్కారం పొందారు. ఆధ్యాత్మిక ఆదర్శాలను తమ జీవితంలో ఆచరణలోనికి తెచ్చారు. సంత్గా రూపొందారు.

కదలివచ్చిన గంగా ప్రవాహం

సంత్ రవిదాన్ ఒక రోజున కాళీలోని ఒక దేవాలయంలోకి వెళుతున్నారు. ఆలయంలో ప్రవేశించే అర్పత నీకు లేదు - అని కొందరు ఆయనతో అన్నారు. మరికొందరు ఆలయంలో అందరికి ప్రవేశం ఉండాలి - అన్నారు. చివరికి రవిదాన్ భక్తిని పరీక్షించాలని ఇరు వర్గాలవారూ నిర్ణయించారు.

పరీక్ష జరిపే పద్ధతి ఇది. మేము మా దైవ విగ్రహాన్ని తీసుకువస్తాము. రవిదాన్ తన విగ్రహాన్ని తేవాలి. రెంటినీ గంగానదిలో వేడ్డాము. ఎవరి విగ్రహం తేలితే వారు నిజమైన భక్తులు.

వారు కుర్తతో తయారు చేసిన విగ్రహానికి రంగువేసి, దానిని లోహ విగ్రహంలా కనిపించేటట్లు చేశారు. రవిదాన్ పూజించే రామ విగ్రహం లోహ విగ్రహమని వారికి తెలుసు.

తన ఆలోచనలపై అంకుశాన్ని ప్రయోగించడమే ముక్కి.

అయితే, తన విగ్రహాన్ని మరొకరికి ఇవ్వడానికి రవిదాన్ ఇష్టపడలేదు. ప్రభువు కృప ఉంటే, గంగా మాతయే తన వద్దకు వస్తుందని ఆయన అన్నారు. ఆయన చెప్పిన ప్రకారం గంగానది ఆయన గుమ్మం వరకు ప్రపణించసాగింది. ప్రజలంతా రవిదాన్ పాదాలకు సమస్కరించారు.

రామదాసుగా మారిన సదనా పీర్

సదనా పీర్ అనే ముస్లిం విద్యాంసునికి రవిదాన్ పేరు ప్రతిష్టలను గురించి తెలిసింది. ఆయనను ముస్లింగా మార్చితే, పలువురు హిందువులు ముస్లిములు అవుతారని ఆయన భావించాడు. ఆయన రవిదాన్తో శాస్త్రచర్చ జరిపాడు. జీవహింసను పేర్కొన్న ఖురాన్ దైవ గ్రంథం కాజాలదనీ, అల్లా నిరాకారుడని చెప్పే ముస్లింలు సౌకారమైన ఖురాన్ ను పూజించడం తగదనీ రవిదాన్ చెప్పారు. ఇలా ఇస్లాం మతంలోని అనేక దోషాలను ఆయన చూపారు. సదనా ఆ దోషాలను అంగీకరించాడు. రవిదాన్ శిష్యుడుగా మారాడు. హిందూమతాన్ని స్వీకరించాడు. రామదాసు అయినాడు.

క్షమించమని కోరిన సుల్తాను

ఆరోజుల్లో ధిలీకి సుల్తాను సికండర్ లోడీ. ఆయన సంత రవిదాన్ ను ధిలీకి పిలిపించాడు. ఇస్లాం మతం పుచ్ఛకోమని ఆయనను కోరాడు. ఎన్నో ప్రలోభాలు చూపాడు. రవిదాన్ వైదిక ధర్మంలోని గొప్పతనాన్ని గానం చేశారు. సుల్తాన్ ఆయనను బైదు చేశాడు. కారాగారంలో రవిదాన్కు శ్రీకృష్ణుడు సౌక్షమ్యరించాడు. ఆయనను రక్షిస్తానని వాగ్దానం చేశాడు.

మరునాడు సుల్తాను నమాజు చేస్తున్నాడు. ఎదురుగా రవిదాన్ నిలబడి ఉన్నారు. సుల్తాను కుడిషైపు తిరిగిడు. రవిదాన్ కనిపించారు. ఎడమవైపు తిరిగాడు. రవిదాన్ కనిపించారు. సుల్తాన్ గాబరాపడ్డాడు. రవిదాన్ ను బైదునుండి విడిపించాడు. తనను క్షమించమని అడిగాడు. సంత రవిదాన్ ఆయనను క్షమించారు.

తిరిగివచ్చిన కృష్ణ విగ్రహం

చిత్తోడ్ రాణా శ్రీకృష్ణ ఆలయాన్ని నిర్మించారు. విగ్రహ ప్రతిష్ఠ చేయవలసిందిగా ఆయన సంత రవిదాన్ ను ఆహ్వానించారు. రవిదాన్ అందుకు అంగీకరించారు. నిర్ణిత దినానికి కొద్దిరోజుల ముందు రవిదాన్ చిత్తోడ్ చేరారు. చిత్తోడ్లో రవిదాన్ భజనలు వినడానికి ప్రజలు తండోపతండూలుగా వచ్చారు.

రవిదాన్ విగ్రహ ప్రతిష్ఠ చేయకూడదని కొందరు రాణాకు చెప్పారు. రాణా వారి మాట వినలేదు. భక్తులకూ, సంతీలకూ కులం అనేది లేదని వివరించారు. వారు మరో ఎత్తుగడ వేశాడు. విగ్రహాన్ని దాచివేశారు. “నీవు నిజమైన భక్తుడవు అయితే, విగ్రహాన్ని సృష్టించు. అపుడు మేము విగ్రహ ప్రతిష్టకు అంగీకరిస్తాం” -అన్నారు.

రవిదాన్ సూచన మేరకు ఆలయం తలుపులు మూసివేశారు. రవిదాన్ తన్నయత్వంతో భజన చేయసాగారు. ఆ తర్వాత ఆలయం తలుపులు తెరిచారు. లోపల శ్రీకృష్ణ విగ్రహం ఉన్నది. అందరూ శ్రీకృష్ణునికి, సంత రవిదాన్కు జయజయ ధ్వనాలు చేశారు. విగ్రహ ప్రతిష్ఠ యధావిధిగా జరిగింది. ఆ ఉత్సవంలో మీరాబాయి కూడా పాల్గొన్నదని చెపుతారు.

సంత కబీర్ సంత రవిదాన్ ను ‘సాధువుల సంతీ’గా సౌదరంగా పేర్కొంటూ ఉంటారు.

సంత రవిదాన్ కీర్తి క్రమంగా దేశమంతటికీ వ్యాపించింది. పంజాబులో గురు గ్రంథసాహాబ్ (సిక్కుల మతగ్రంథం) రచన జరిగింది. దానిలో సంత రవిదాన్ రచించిన 40 భజనలు చేర్చబడ్డాయి.

- పరశురామ్ రస్తోగీ

★★★

జీవన లక్ష్మీన్ని కనుగొనడమే మహత్తర శోభాగ్యం.

యుగపరివర్తనకు రామభాషణం వైజ్ఞానిక అధ్యాత్మ వాచం

సామూహిక ఆత్మహత్యకు దారితీస్తున్న భోగవాదం

ప్రత్యక్షవాదం, భోగవాదం నేడు మనిషి మనసును రాజ్యమేలుతున్నాయి.

అయితే-భోగవాదమే సర్వస్వమా? శరీరమూ, వైభవ ఉల్లాసాలూ సర్వస్వమా? ఆత్మ పరమాత్మలు, చేతన, శ్రద్ధ, భావ సంవేదన, సామరస్యంతో కూడిన గ్రామీణ జీవన విధానం, నిరాడంబరత, బ్రాహ్మణత్వం-వీటన్నిటినీ భోగవాదానికి బలి చేయవలసిందేనా? ఆహారం పోషణ కోసమేననీ, కనుక మాంసాన్ని చేపలనూ తినాలనీ క్రొత్త సిద్ధాంతాలు చెపుతున్నాయి. మరి-భోజనం వల్ల కలిగే సంస్కరం సంగతి మరచిపోవాలా?

నేటి పట్టణాలలో, మహా నగరాలలో బలంగలవాడిదే రాజ్యం అవుతోంది. లైంగిక దురాచారాలూ, వరకట్టపు వేధింపులూ కోడళ్లను బలి తీసుకుంటున్నాయి. బలహినులు దోషించి గురి అవుతున్నారు. దీన్ని మనం ఎలా అంగీకరిస్తాం? ఇలాంటి ప్రత్యక్షవాదాన్ని మనం ఎలా అంగీకరిస్తాం?

పారిశ్రామికీకరణవల్ల వాతావరణ కాలుష్యం శృతి మించుతోంది. బ్రహ్మందీయ కిరణాలు భూగోళంపై నిరంతరంగా వచ్చిపడుతున్నాయి. రోగాలు పెరుగుతున్నాయి. అంగవైకల్యం విజ్ఞంభిస్తోంది. పెట్రోలు నిల్వలు భారీ అయిపోతున్నాయి. కోలాహలం పెరుగుతోంది. శిక్షణ రంగంలో విద్య లోపించిపోతోంది. విశ్వంభలత్వం మితిమీరిపోతోంది. కాముకత్వం శరవేగంతో పెచ్చిపెరుగుతోంది. ఆహారంలో ఉద్రేకపరిచే వదార్థాలు ఎక్కువపుతున్నాయి. మాంసాహారం కొనసాగుతోంది. జీవశక్తి క్షీణించిపోతోంది. నీరసం, నిష్ఠరత్వం పెరుగుతున్నాయి. గత మాడువందల సంవత్సరాల అభిపుర్ణి ఇలా సామూహిక ఆత్మహత్యకు దారి తీస్తోంది.

విజ్ఞానం పెరిగింది. జ్ఞానం తరిగింది.

శిక్షణ పెరిగింది. విద్య వేగంగా తరిగిపోతోంది.

ప్రత్యక్షవాదం పెరిగింది. అధ్యాత్మవాదుల సంఖ్య తగ్గిపోయింది.

పెరుగుతూన్నది మతాన్ని ప్రదర్శించే భోరణి మాత్రమే

అయితే-మత విశ్వాసాలు పెరుగుతున్నాయని కొందరు వాదించవచ్చు. నేడు ప్రతి పేటలో మత ప్రవచనాలు జరుగుతున్నాయి. మత బోధకుల సంఖ్య పెరుగుతోంది. దేవాలయాల సంఖ్య, ఆలయాలకు వెళ్లేవారి సంఖ్య పెరుగుతోంది.

అయినా-జిది అధ్యాత్మవాదం కాదు. ఇదంతా మతాన్ని ప్రదర్శించే భోరణి. దీనిలో గ్రుడ్డి నమ్మకాల పాలు పోచ్చు; కోరికలు తీర్చుకునేందుకు చేసే కర్కుండ పాలు పోచ్చు.

శాస్త్ర విజ్ఞానం శిఖరాగ్రానికి చేరుకున్న ఈ యుగంలో బూటకాలూ, ఆడంబరాలూ వేగంగా పెరిగిపోతాండడం ఆశ్ర్యకరమైన అంశం; సమాజ శాస్త్ర నిపుణులు పరిశోధించలసిన అంశం.

పరమపూజ్య గురుదేవులు “పరివర్తన కె మహాన్ క్షత్రం” అనే తమ గ్రంథంలో ఇలా ప్రాశారు-

“ధర్మాన్ని గురించీ, అధ్యాత్మ గురించీ ఉపస్థించే వ్యక్తులు సైతం స్వంత జీవితంలో మతరహితులూ నాస్తికులూ ప్రవర్తించే విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. మత ఉపదేశకుల, మత ప్రబోధకుల స్వంత జీవితాలను పరీక్షిస్తే - వారిలోని అధిక సంఖ్యాకులలో స్వార్థపరత్వం కానవస్తోంది. అది మతరాహిత్యం అవుతుంది. ఆడంబరం, బూటకం. ఒక విధంగా ప్రపూన్న నాస్తికత్వం.....ప్రజల కళలో దుమ్ము చల్లదానికి, ప్రజల నుండి అనుచిత ప్రయోజనాన్ని పొందడానికి మతాన్ని వాడుకుంటున్నారు. భయంకరమైన పరిస్థితి ఇది.”

విస్మపమైన విశ్లేషణ ఇది.

ఒక ప్రక్క విజ్ఞానం సౌకర్య సాధనాలను పెంచింది. మరోప్రక్క అధ్యాత్మలో వికృతులు చోటుచేసుకుని దాని అనలు రూపాన్నే నశింపజేశాయి.

సత్యయగంలో ఆచరణాత్మక అధ్యాత్మ

ఈ ప్రగతి మన కలలకు అనుగుణమేనా?

ఈ పరిణామాలు రెండింటి ఘలితంగా - మన సుఖ శాంతులు అపహరించబడుతున్నాయి; ప్రక్కతి వైపరీత్యాలు

వ్యక్తిలో స్వార్థం ఎంత పెరిగితే, అంత దూరమవుతాడు అతడు సభ్య సమాజ సభ్యత్వానికి.

పెరుగుతున్నాయి; అపరాధాలు పెరుగుతున్నాయి. నవ్వుతూ, వికసినస్తూ, వికసింపజ్ఞస్తూ ఉండే జీవితం చూస్తూ ఉండగానే నశించిపోయింది.

మన బుధిగణం ప్రతికూలతలతో నిండిన, కొరతలతో కూడిన జీవితాన్ని గడిపేవారు. అయినా - నేడు సుఖ సమృద్ధులతో జీవిస్తున్నామని చెప్పుకునేవారికన్న శాంతియుతమైన జీవనాన్ని గడిపెరు. అది సత్యయగం (కృతయగం) అని పిలువబడేది. ఆనాడు అధ్యాత్మ స్వచ్ఛంగా, నిర్మలంగా భాసించేది. అది అందరి జీవితాలలో ఆచరణలోకి వచ్చేది.

విజ్ఞానంతో జోడించాలి సద్జ్ఞానాన్ని

విజ్ఞానంతో సద్జ్ఞానాన్ని జోడించడమే దీనికి పరిష్కారమని మన గురుదేవులు చెపుతున్నారు. భౌతికాన్ని, అధ్యాత్మికాన్ని సమన్వయం చేయాలి. భౌతికవాదంలో, అధ్యాత్మవాదంలో పేరుకుపోయిన వికృతులను నిర్మాలించాలి. ప్రత్యక్షవాదపు గీటురాయిపై బుజువుకాగలిగిన అధ్యాత్మవాదాన్ని ప్రతిపాదించాలి. సరస సంవేదనల ద్వారా, నిషేధాల ద్వారా, నీతి సూత్రాలద్వారా, ధర్మ ధారణ ద్వారా ప్రత్యక్షవాదాన్ని అదుపుచేయాలి. పరమహుజ్య గురుదేవులు ఈ ప్రక్రియకు ‘వైజ్ఞానిక అధ్యాత్మవాదం’ అని పేరుపెట్టారు. అది 21వ శతాబ్దపు ధర్మమనీ, నేటి యువతరం దీన్ని ఆమోదిస్తుందనీ వారన్నారు. ఈ సిద్ధాంతం పూర్తిగా వికసించి ముందుకువచ్చినప్పుడు - పంఠల, సంప్రదాయాల, గ్రుడ్సి మతవిశ్వాసాల, పెదివాదాల బంధనాలు తెగిపోతాయి; సంస్కరించబడిన అధ్యాత్మ మానవజాతికి మార్గదర్శనం చేస్తుంది.

సంస్కరించబడిన అధ్యాత్మయైకు స్వరాపాన్ని అన్వేషించడానికి, జీవన సాధన జరపడానికి, సంస్కరించబడిన అధ్యాత్మ ఆసరాతో శాస్త్రాలలో వర్ణించబడిన సిద్ధులను పొందడానికి పరమహుజ్య గురుదేవులు తమ జీవితం మొత్తాన్ని అంకితం చేశారు.

తమ జీవితాన్ని ప్రయోగశాలగా మార్చిన పరమహుజ్య గురుదేవులు

దివ్య సూక్ష్మ శరీరాన్ని ధరించిన పరమహుజ్య గురుదేవుల మార్గదర్శకులు వారిని ఇలా ఆదేశించారు -

ఈ ఆశయం దివ్యమైనది. జీవితం మొత్తాన్ని దీనికి అంకితంచేస్తే మంచిది. నీ వ్యక్తిత్వాన్ని ఉత్సుఫ్పం చేసుకో. దివ్య

శక్తుల మూల కేంద్రం అధ్యాత్మ. విజ్ఞానం అలంకరణ, ప్రదర్శన మాత్రమే. నీ శరీరాన్ని పరిశోధనాలయంగా మార్చుకో. నీ శరీరంతో వాస్తవాలను పరిశోధించు, పరీక్షించు.

పూజ్యవరులు తమ గురువుగారి ఆజ్ఞను శిరసావహించారు. అధ్యాత్మవాదాన్ని జీవించారు. ఎన్నోన్నే పరిశోధనలూ, ప్రయోగాలూ చేశారు.

మంత్ర విజ్ఞానంలోని గొప్పతనం, ఆదిశక్తి గాయత్రిలోని సామర్థ్యంపై దృఢ విశ్వాసం, ఉపాసనతోపాటు జీవన సాధన, బ్రాహ్మణోచితమైన జీవన సరళి, యుగ సాహిత్య సృష్టి, యోగ్యతలైన సహచరులతో, శిష్యులతో విశ్వవ్యాప్తమైన మహా సంస్కారాల సాధన, దుప్రవృత్తులపై పోరాటం, వేల సంబ్యులో ప్రజాపీరాల స్థాపన, అనాచారాలనుండి తమనూ ఇతరులనూ రక్షించుకోవడం, ఎవరినీ యాచించకుండానే సహాయం ఇబ్బడిముఖ్యిగా లభిస్తూ ఉండడం, ఎన్నె సంపత్తుల వయస్సులో సైతం జీవంతో జవంతో నిండిన యోవనం - ఇవన్నీ వారు జరిపిన ప్రయోగాలు, వారు పొందిన సిద్ధులు.

పదిహేను సంపత్తురాలలో అగ్రరాజ్యంగా భారత్

వాస్తవానికి అధ్యాత్మ మహాతరమైన ప్రాణశక్తి కలిగినది, నూటికి నూరుపాశ్ఛూ ప్రామాణికం అయినది, సిద్ధాంతాలతో ముదిపడి ఉన్నది. ఈ అధ్యాత్మను నేటి సాఫల్యలతో జోడించనంతపరకూ - మానవాశి సామూహిక ఆత్మహత్యకు ప్రయత్నిస్తున్న నేటి పరిస్థితి కొనసాగుతూనే ఉంటుంది.

మనం అధ్యాత్మ ప్రక్రియను కూడ సంస్కరించాలి. దాన్ని మరింత తీక్ష్ణం చేయాలి. విజ్ఞానం సాధించిన విజయాల నుండి ప్రయోజనం పొందాలి. నిజమైన అధ్యాత్మవాదులు, నిజమైన ప్రజాసేవకులు - పూజ్యవరులవలె, వారి సేనానులవలె - సమాజంలో పెరిగినప్పుడు సత్యయగ (కృతయగ) అవతరణ నిజం కావడం ప్రారంభ మఘతుంది. కాలప్రవాహాన్ని మార్చగలిగే శక్తులు ఉదయస్తాయి. మహావిష్ణవం జరుగుతుంది. యుగం మారుతుంది.

ఈ ప్రక్రియలో అంతర్భాగంగా - రాసున్న పదిహేను సంపత్తురాలలో భారత్ ఒక అగ్రరాజ్యంగా రూపొందుతుంది.

★★★

ప్రగతికి, సాఫల్యానికి మూలాధారం సద్గుణాల అవలంబన.

విశ్వవిద్యాలయ విశేషాలు

“డెవైస్ అండెంపా టెమాటిక్ అనేటిసియ్మెణ్ట్” ఐహార్షావం

ಇಂದ್ರಿಯಲ ಪ್ರಮುಖರೂಪನು “ಯುವಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಪಥ್ಯಿ”. (ಯುವ ವಿಶ್ವವ ಪಥಂ) ಅನೇ ಗ್ರಂಥಂ ಯುವತ ಮನಸುಲಲ್ಹೆ ಕ್ರಾತ್ತ ವೆಲುಗುಲನು ನಿಂಪಿಂದಿ; ಕ್ರಾತ್ತ ಪ್ರೇರಣಲನು ಪ್ರದಾನಂ ಚೇಸಿಂದಿ; ಕ್ರಾತ್ತ ಭಾವ ಸಂವೇದನಲನು ಸೃಷ್ಟಿಂಬಿಂದಿ; ಕ್ರಾತ್ತ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಾನ್ವಿ ಮೇಲುಕೂಲಿಪಿಂದಿ; ಕ್ರಾತ್ತ ಆಶಲನು ಚಿಗುರಿಂಪಜೇಸಿಂದಿ.

అయితే - ఆ గ్రంథంలోని భావనలకు కార్యరూపం ఇవేడం ఎలా?

21వ శతాబ్దపు ఉపోవేళ ఇది. యుగదేవతను ఆరాధించే తరుణం ఇది. ఆ దేవతనుండి క్రొత్త శక్తిని పొందే తరుణం ఇది. భారతదేశంతోపాటు విశాల విశ్వపు అధృష్ట రేఖలను విధాత చిత్రిస్తాన్న పుణ్య ఘుఢియ ఇది. చరిత్ర ప్రాయబడే ముహూర్తం ఇది. ఈ చరిత్ర రచన అనే మహత్తర బాధ్యత యువతరంపై ఉన్నది; బలోపాసనను ఆదేశించే ఉపనిషత్తులోని మంత్రానికి అర్థం తెలుసుకున్న యువతపై ఉన్నది. వారు ముందుకురావాలి. సాహసం చూపాలి. సంఘటితులు కావాలి. పనిలో నిమగ్నులు కావాలి.

దేవ సంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయంలోని ఉత్సాహవంతులైన యువతీ యువకులు కొండరు ఈ దిశలో ముందడుగు వేశారు. వారి ఆలోచన కార్యరూపం ధరించింది. ఒక యువ సంస్థ చిత్రం వారి మనస్సులలో రూపుదిద్దుకున్నది. ఆ సంస్కు డివైన్ ఇండియా యూట్ అసోసియేషన్ (Divine India Youth Association - DIYA - దివ్య భారత యువ సంస్థ) అనే పేరు పెట్టులని వారు ఆలోచించారు. ఈ యోజన ప్రస్తుతం అంకుర రూపంలో ఉంది. దేశంలోని ఉత్సాహవంతులైన యువతరం తమ సంవేదనలతో దీన్ని తడిపితే - నేటి ఈ చిన్న అంకురం రేపు మహో వటవక్కం అపుతుంది.

ಅಯತ್ತೆ - ಮನ ಪರಿಜನುಲೂ, ದೇವ ಪರಿವಾರಂಲೋನಿ ಯುವತರಂ ಇಲಾ ಭಾವಿಸುನ್ನದಾ? ಯುಗ ದೇವತ ಅಲೋಚನಲಕು

కార్యరూపం ఇవ్వాలని వారు సంకల్పం చేస్తున్నారా? ఈ ప్రశ్న మనముందున్నది.

వారిలో అధిక సంభ్యాకులు అలా భావిస్తున్నారనీ, సంకల్పిస్తున్నారనీ మా అనుభవం చెపుతోంది. ఎలాంటి సార్థక సంవేదనలు, నవ చేతనలు వారిలో మొలకెత్తుతున్నాయి? వాటిని ఆచరణలోకి తేవడానికి కార్య ప్రణాళిక ఏమిటి? ఈ విషయాలనింటినీ తెలుసుకోవాలని ఉంది మరకు.

‘సంగచ్ఛద్వాం సంవదధ్వాం’, ‘సరోమనాంసి’ అనేది సదా మన విధానంగా ఉంటూవచ్చింది. అందరూ కలసి పయనించాలి. అందరూ కలసి ఆలోచించాలి. అప్పుడే యువతరపు నూతన సంస్కృత రూపు రేఖలు స్థిరం అవుతాయి.

ఈ పని జరిగితే - దేవ సంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయం దేశమంతటిలో, విశ్వమంతటిలో దేవ సంస్కృతికి అంకితమైన యువతరూనికి క్రొత్త గౌంతును ఇవ్వగలుగుతుంది. అధ్యయన కేంద్రంగా పనిచేయడంతో పాటు - విశ్వవిద్యాలయం యువ చేతనకు నూతన శక్తి కేంద్రంగా, యువ సంస్కృత నూతన కార్యాలయంగా కూడ పనిచేయగలుగుతుంది. దేశమంతటి నుండి వచ్చే యువతకు ఇక్కడ సంస్కృతి, జీవించే కళ, స్వయం ఉపాధి, సమాజ నిర్మాణం, జాతి నిర్మాణం - పీటికి నంబింధించిన అనేక ప్రశిక్షణ కార్యక్రమాలను నిర్వహించగలుగుతాము. ఇలాంటి కార్యక్రమం అత్యవసరమని అనుభవం చెపుతోంది.

ఆలోచించండి. ఈ యువ సంస్కృతారంభంలో వేయిమంది యువతీ యువకులతో కార్యాన్ని మొదలుపెట్టినప్పటికీ - యువ చేతనలో నవ తరంగాలు పొంగిపొరలుతాయి. వివిధ స్థలాలలో, కళాశాలలలో, యువ చేతన కొద్దిగా మేలుకున్న ప్రదేశాలలో ఈ జాగరణ శంఖాన్ని పూరించగలుగుతాము. యువతరానికి జీవిత పరమార్థాన్ని, వారి

వర్ధమానంలోని శేషు కార్బాల ద్వారానే శేషమెన భవిష్యత్తు నిర్మణ మవుతుంది.

స్వధర్మాన్ని తెలియజెపుగలుగుతాము. ఆశయం సార్థకం అయితే, కార్య ప్రణాళిక శ్రేష్ఠంగా ఉంటే - నేటి వేయమంది రేపు లక్ష్మంది అవుతారు. ఆ తర్వాత అసంఖ్యాకులు అవుతారు.

మన దేవ పరివారంలోని యువజనులు తలచుకుంటే ఇదంతా జరుగుతుంది. తద్వారా దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయం యువతరానికి తీర్మర్క్షేత్రంగా రూపొందుతుంది. ఇక్కడికి వచ్చి కొద్దిరోజులు ఉండి, దేవమంతటిలోని యువత తమ హృదయాలనిండా నవ చైతన్యాన్ని నింపుకుంటారు; నవ సంవేదనలతో తమ హృదయ క్షేత్రాలను తడుపుకుంటారు; క్రొత్త భావనలతో సంపన్ములు అవుతారు.

మైన ప్రాసినది ఒక ఆలోచనాత్మక అంకురం మాత్రమే. ఈ దిశలో చేయవలసింది చాలా ఉంది. అందరి సహకారంలోనే అది సాధ్యపడుతుంది.

దీని కార్య ప్రణాళిక స్ఫ్టోం కావాలంటే - మొట్టమొదట “యువ క్రాంతి పథ్థ” గ్రంథాన్ని అందరూ లోతుగా అధ్యయనం చేయాలి, ఇతరులచేత అధ్యయనం చేయించాలి. ఆ తర్వాత స్వయంగా కార్య ప్రణాళికను రూపొందించాలి.

“డివైన్ ఇండియా యూట్ ఎసోసియేషన్” సంస్థ యువతరం ద్వారా నడవబడాలి. తద్వారా యువతరం జాతీయంగా, సామాజికంగా, సాంస్కృతికంగా, ఆధ్యాత్మికంగా తమకున్న బాధ్యతలను నిర్మించాలి. మన ఆశయం ఇదే.

ఈ సంస్థ స్వరూపంపై, కార్య ప్రణాళికపై యువతరం విస్తృతంగా ఆలోచించాలి. వారు తమ ఆలోచనలలోని ముఖ్యంశాలను -

"Chancellor,
Deva Samskriti Visvavidyalaya,
Shantikunj,
Haridwar"

చిరునామాకు పంపాలి.

★★★

త్రిఫల చూర్చం మానవాళికి వరపుసాదం

ఆయుర్వేద జౌఘధమైన త్రిఫల చూర్చంలో కాన్సరునుండి, ప్రాణాంతకమైన అఱు ధూళి నుండి మానవాళిని రక్షించే అద్భుత గుణం ఉన్నది.

ప్రసిద్ధ రేడియేషన్ నిపుణుడు, భాభా పరమాణు పరిశోధన కేంద్రం (బి.ఆర్.సి)లో పనిచేసిన శాస్త్రవేత్త అయిన శ్రీ కె.పి.మిత్ర ఈ విషయాన్ని తెలిపారు. ఆమలకీ, హరీతకీ, బిఫీతకీల చూర్చంతో తయారు చేయబడే త్రిఫల జౌఘధంలో కేన్సరు నుండి అఱుధూళివల్ల జనించే అసాధ్య రోగాలనుండి మానవ శరీరాన్ని కాపాడే గుణం ఉన్నదని ఆయన వివరించారు.

ప్రస్తుతం జపాన్లోని హిరోషిమా విశ్వవిద్యాలయంలో విజిటోగ్ ప్రొఫెసర్గా పనిచేస్తాన్న శ్రీ మిత్ర కాశీ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో ‘లో డోస్ రేడియేషన్ ఎఫెక్ట్స్ ఆన్ హ్యామన్ పోల్ అండ్ ఎన్వీరాన్మెంట్’ (మనిషి ఆరోగ్యంపై, పర్యావరణంపై తక్కువ మోతాడు అఱు ధూళి ప్రభావం) అనే అంశంపై ఏర్పాటుయన అయిదు రోజుల సమ్మేళనంలో పాల్గొనడానికి ఆయన వారణాసి వచ్చారు.

త్రిఫల చూర్చం ఎలెర్జీ, మలబధ్యం, ఘూల, స్వాల కాయములను నయంచేస్తుందనీ, మానవ శరీరంలోని రోగినిరోధక శక్తిని పెంచుతుందనీ శ్రీ మిత్ర తెలిపారు. త్రిఫల చూర్చం రోగగ్రస్తమైన రక్తకణాలను ఆరోగ్యకరమైన రక్తకణాల నుండి వేరు చేస్తుందనీ, అందువల్ల శరీరంలో రోగాలతో పోరాదే శక్తి పెరుగుతుందనీ ఆయన వివరించారు. ‘త్రిఫల చూర్చం రోగగ్రస్తమైన రక్తకణాలను గుర్తుపట్టి వాటిని నాశనం చేస్తుంది. ఆరోగ్యకరములైన క్రొత్త రక్తకణాల నిర్మాణానికి దోహదపడుతుంది. ఘలితంగా శరీరంలోని రోగినిరోధక శక్తి పెరుగుతుంది. త్రిఫల చూర్చాన్ని వాడడం శరీరంలోని అన్ని రోగాలనూ తొలగించుకోవడానికి దోహదపడుతుంది’ - అని ఆయన పేర్కొన్నారు.

★★★

కోటీశ్వరులు కావడం అందరికి సాధ్యం కాదు; నిజాయితీపరులు కావడం ప్రతి వ్యక్తికి సాధ్యమే.

జల్లందు ప్రాయవరణ పరిరక్షణ సదస్సులో శ్రీ సుందరబాల్ బహుగుణ

అడవులు భారతీయ సంస్కృతిలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తున్నాయనీ, అడవులను నరకడంద్వారా మన సంస్కృతిని మనమే నాశనం చేసుకుంటున్నామనీ పర్యావరణ ఉద్యమ నాయకులు శ్రీ సుందరలాల్ బహుగుణ ఇటీవల ఇల్లందులో జరిగిన పర్యావరణ పరిరక్షణ సదస్సులో ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. అడవులను నాశనం చేయడంవల్ల జంతువులకు, పక్షులకు నివాసం లేకుండా పోతూన్నదని, అందువల్ల జీవన చక్రం క్రమంతప్పి, అనారోగ్య సమస్యలు ఉత్సవును అవుతున్నాయనీ ఆయన వివరించారు. శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వాల్ నిర్వహిస్తూన్న పర్యావరణ పరిరక్షణ ఉద్యమానికి సహకరించవలసిందిగా వారు ప్రజలను కోరారు. శ్రీయతులు వాసిరెడ్డి శ్రీనివాస్, గోపాలసింగ్, మడత వెంకట్ బాబు, వి. వీరారెడ్డి, రామానుజ స్వామి, జేమ్స్ అంధోని, రాకం శ్యాంబాబు, కె.సుదర్శన రావు, సంతోష్ తివారీ, శ్రీమతి ఉమాదేవి సదస్సులో పాల్గొన్నారు. యుగ నిర్మాణ మిహన్ ఆహారాన్ని అందుకుని శ్రీ బహుగుణ ఖమ్మం జిల్లాలో పర్యాటించారు.

గాయత్రీ పరివార్ ఆధ్వర్యంలో డాబర్ సంస్ సహకారంతో ఇల్లందులో ఇటీవల ఆరోగ్య పరిరక్షణ అవగాహన సదస్సు జరిగింది. శ్రీ సతీష్ ఖండేల్ వాల్ ప్రసంగించారు. శ్రీయతులు తోట నాగభూషణరావు, కె.రామచంద్ర, ఆదినారాయణ, వేమిశెట్టి మోహన్ దాస్, సంతోష్ కుమార్, శ్రీమతులు టి.దమయంతి, రమాదేవి పాల్గొన్నారు.

జల్లందులో గాయత్రీ సహాప్తనామ

పారాయణ పరన శిక్షణ

ఇల్లందులో దా॥తుమ్మారి, శ్రీమతి తుమ్మారి దాసమ్మల ఆధ్వర్యంలో ఇటీవల గాయత్రీ సహాప్తనామ పారాయణ పరన శిక్షణ జరిగింది. 40 మంది మహిళలు పాల్గొన్నారు. శ్రీయతులు ఎన్.వి.వరబ్జ్, తోట నాగభూషణరావు, సతీష్ ఖండేల్వాల్, శ్రీమతులు క్యాతం సరోజిని, కృష్ణకుమారి కార్యక్రమాన్ని పర్యవేషించారు.

మఱుగూరులో 5 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం

మఱుగూరులో శ్రీ డి.బ్రహ్మయ్య గృహంలో ఇటీవల 5 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. 200 మంది పాల్గొన్నారు.

వర్తమానంలోని శ్రేష్ఠ కార్యాల ద్వారానే శ్రేష్ఠమైన భవిష్యత్తు నిర్మాణ మవుతుంది.

దా॥తుమ్మారి, శ్రీమతి తుమ్మారి దాసమ్మ, శ్రీమతి అనితా ఖండేల్వాల్, కిరణ్ గుప్త యజ్ఞ సంచాలన చేశారు. శ్రీయతులు నుఖీరెడ్డి, కొండయ్య, తోట నాగభూషణ రావు, శ్రీమతులు కృష్ణకుమారి, క్యాతం సరోజిని, చిన్న సరోజిని సహకరించారు. శ్రీ సతీష్ ఖండేల్వాల్ పర్యవేషించారు.

ఖమ్మంలో 5 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం

ఖమ్మంలో నోమురాజు - నాగవేణి దంపతుల సహకారంతో 5 కుండముల గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీ సన్నిధానం సత్యానారాయణ, శ్రీమతి తుమ్మారి దాసమ్మ యజ్ఞ సంచాలన చేశారు. 200 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయతులు పంతంగి వెంకటేశ్వరులు, ప్రసాద్, శంకరయ్య, సతీష్ ఖండేల్వాల్, తోట నాగభూషణరావు, శ్రీమతులు కృష్ణకుమారి, అనితా ఖండేల్వాల్, కిరణ్ దేవి గుప్త, బిఘ్న ఖూటాటే సహకరించారు.

పిప్పలబద్రలో నవకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

విజయనగరం జిల్లా పిప్పలబద్రలో ఇటీవల నవకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. శ్రీమతి దుర్గా సావిత్రి, శ్రీయతులు మల్లికార్ధున రావు, వినోద్ భాయి, శ్రీమతి ఎమ్.రూపవాణి యజ్ఞానికి ఆధ్వర్యం వహించారు. శ్రీయతులు బత్తుల గురుమూర్తి, సంతోష్ పర్యవేషించారు. మూడువేలమంది పాల్గొన్నారు. పిప్పల బద్రలో ఇంటింటా దేవస్తాపన, గాయత్రీ జపం యజ్ఞ సాఫల్యానికి దోషాదం చేశాయి.

★★★

శ్మేలువలి, మోల్హి నెలులాల్ ప్ర్యాటినాలు

ఫిబ్రవరి :

2. సంత రవిదాస్ జయంతి
16. మహాశివరాత్రి
19. రామకృష్ణ పరమహంస జయంతి
28. నారసింహ జయంతి

మార్చి :

3. చంద్ర గ్రహణం
4. హాలీ
19. సూర్య గ్రహణం
20. సర్వజిత్ ఉగాది
27. శ్రీరామసవమి
31. మహావీర జయంతి

సద్గురు తీలామ్యతం

జీవ రక్షణో మహాదానందం

యమునా నదికి వరద వచ్చింది. వరద నీరు ప్రమాద సూచికను దాటి ప్రవహిస్తోంది. పూజ్య గురుదేవులు అసకుండా ఘూట్టపద్ధ నిలబడి ఆ ఉత్సంగ తరంగాలను చూస్తున్నారు. అకస్మాత్తుగా వారికి ఒక బల్లకట్టు, దానిమీద కూర్చున్న ఒక కుక్క కనిపించాయి. పది రూపాయలకు పడవ నడవడానికి వారు ఒక జాలరిని ఒప్పించారు. ఒక రొట్టెముక్క పుచ్చుకుని ఆ పడవలో ఆ కుక్క దగ్గరికి చేరారు. కుక్క భయపడుతోంది. పడవలోకి రావడంలేదు. గురుదేవులు ఎగిరి ఆ బల్లకట్టుమీదకు ఎక్కారు. ఆ కుక్కను ఒడిలోకి తీసుకుని, దాన్ని పడవలోకి తీసుకువచ్చారు. ఇలా తమ ప్రాణాన్ని ప్రమాదంలో పెట్టి జీవరక్ష చేసి-వారు అనందాన్ని అనుభవించసాగారు.

ఇలాంటి చిన్న సంఘటనలు వ్యక్తిని దేవమానవుడుగా, బుప్పిగా, భగవంతుడుగా చేస్తాయి.

మృత సంజీవని

జీవించి ఉన్న లక్ష్మాదిమందిలో పూజ్య గురుదేవులు ప్రాణ శక్తిని నింపారు. వారికి సన్నిహితులైన పాత పరిజనులకు తెలిసిన సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి. మరణించాడని ప్రకటించబడిన వ్యక్తికి జీవన దానం ఇవ్వడం యమధర్మరాజును సవాలు చేయడమే అవుతుంది. అవతార సత్తాకు ఆ సామర్థ్యం ఉంటుంది.

నవసారీకి చెందిన మగన్ భాయ్ గాంధీ గుజరాతీలోని కార్యశీల కార్యకర్తలలో ఒకరు. ఆయనకు గతంలో ఒకసారి గుండెపోటు వచ్చింది. రెండవ గుండెపోటు

ఆయనను మృత్యు సమీపానికి తీసుకువెళ్లింది. గురుదేవులు అప్పుడు అక్కడికి కొడ్ది దూరంలో ఉన్న నవసారీలో ప్రవచనం ఇస్తున్నారు. వారు వెంటనే ప్రవచనాన్ని ముగించి ఆనందిలోని మగన్ భాయ్ ఇంటికి ఒక కార్యకర్త కారులో వెళ్లారు. దాక్షరును అడిగారు-పరిస్థితి ఎలా ఉందని.

ఇలా వచ్చింది జవాబు-

“ఇప్పుడే గుండె కొట్టుకోవడం ఆగిపోయింది.”

గురుదేవులు అందరినీ ఆ గదినుండి బయటికి వెళ్లిపొమ్మన్నారు. చేతిలో చేయవేసుకుని హానంగా గాయత్రీ జపం చేస్తూ ఉండిపోయారు. అరగంట తర్వాత అందరినీ గదిలోకి పిలిచారు. ఆ తర్వాత ఇలా అన్నారు-

“మగన్ భాయ్! లే. నిద్రనుండి మేలుకో. నీవు మరో పది సంవత్సరాలు నీ పని చేయవలసి ఉంది.”

మగన్ భాయ్ లేచి కూర్చున్నాడు. కళ్లు నులుముకున్నాడు - గాఢ నిద్రనుంచి మేలుకున్నట్లు. గురుదేవుల చరణాలపై ప్రాలిపోయాడు. దాక్షర్ష నమ్మలేనట్లు నిర్మాంతపోయి అలా చూస్తూ ఉండిపోయారు. పరిజనులందరి కళ్లనుండి ఆనంద బాష్పాలు ప్రవహించాయి.

కృష్ణపరమాత్మ పరీక్షిత్తుకు నవజీవనం ఇచ్చారు.

ఆ తర్వాత ఎక్స్ట్రెస్సన్ గడువు పూర్తి చేసుకుని నిండు పది సంవత్సరాలు జీవించి, మగన్ పరలోకానికి వెళ్లిపోయారు.

ఇలాంటి మృతసంజీవని ఉన్నది గురుదేవులవద్ద.

★★★

సిద్ధాంత పోరాటాలే ప్రజల భవిష్యత్తును నిర్ణయిస్తాయి.

ఇల్లందు పర్యావరణ సదస్సులో శ్రీ సుందర్లాల్ బహుగుణ

సదస్సులో ప్రసంగిస్తూన్న శ్రీ సుందర్లాల్ బహుగుణ.

జ్యోతి వెలిగించి సదస్సును ప్రారంభిస్తూన్న శ్రీ బహుగుణ.

ఖమ్మంజిల్లాలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞాలు

ఖమ్మంలో జిల్లాగేం యజ్ఞంలో ప్రసంగిస్తూన్న డాతుమ్మారి.

ఇల్లందులో వరల్ ఎయిడ్స్‌డే సందర్భంగా రాత్రి, ప్రధార శిబిరం.

ఫిబ్రవరి 2007				
ఆచా	4	11	18	25
సప్తమి	5	12	19	26
మంగళ	6	13	20	27
బథ	7	14	21	28
గురు	1	8	15	22
పుష్ట	2	9	16	23
శుభి	3	10	17	24

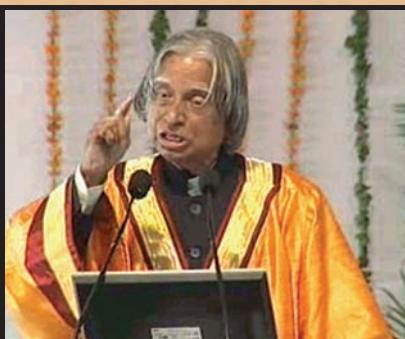
గమనిక

గతసంచికలో ఇచ్చిన 2007 క్యాలెండర్లో ఫిబ్రవరి మాసం తప్పపడినటి. సిలిసిన ఫిబ్రవరి మాసం ఇక్కడ ఇస్తున్నాం. టీసిని కట్టచేసి క్యాలెండర్లో అతికించుకోగలరు.

దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయ స్నాతకోత్సవం

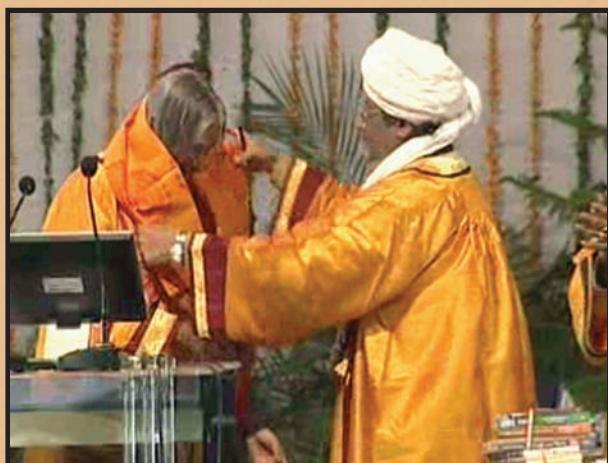
రాష్ట్రపతి డా. అబ్బలీకలాం గారు,
గవర్నరు శ్రీ సుదర్శన్ అగర్వాల్ గారు,
మయ్యమంత్రి శ్రీ యిన్‌డి.తివాల గారు,
వైస్ చాస్టలర్ శ్రీ మిత్రాజీ.

ఉపస్థితిసిస్తాన్న రాష్ట్రపతి.

ఉపస్థితిసిస్తాన్న
డా. ప్రణవ్ పండ్య గారు.

రాష్ట్రపతిని సత్కరిస్తాన్న డా. ప్రణవ్ పండ్య గారు

డిరీ ప్రదానం చేస్తాన్న రాష్ట్రపతి.

Global Head Quarters :

GAYATRI TEERTH, SHANTIKUNJ,
 Haridwar - 249411 Ph: (01334) 260602, 261955, 260309
 Fax : (01334) 260866, E-mail : shantikunj@awgp.org,
 southindiazone@awgp.org, website : www.awgp.org

Chief Editor : Dr. PRANAV PANDYA

Printed & Published By Sri B.CH.V.SUBBA RAO (Aswini)
 (For SRI VEDAMATHA GAYATRI TRUST)
 5-283, H.P.Road, Moosapet, Hyderabad-500 018.

Printed at Bharathi Art Printers, Chikkadapally, Hyderabad - 20